

Pan(i) Radny(a)

.....
.....

Zwołuję XXVI sesję Rady Powiatu Tucholskiego. Odbędzie się ona w dniu **27 kwietnia 2009 r.** (poniedziałek) o godz. 9⁰⁰ w sali **30 Starostwa Powiatowego w Tucholi, ul. Pocztowa 7.**

Zawiadomienie niniejsze stosownie do art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz.U. Nr 142, poz. 1592 z 2001 r. z późn zm.) stanowi podstawę do zwolnienia radnego od pracy zawodowej w celu umożliwienia radnemu brania udziału w pracach Rady Powiatu.

Porządek obrad XXVI sesji Rady Powiatu Tucholskiego:

1. Otwarcie sesji.
2. Stwierdzenie prawomocności obrad – quorum.
3. Zgłaszanie propozycji zmian do porządku obrad.
4. Przyjęcie protokołu z XXV sesji Rady Powiatu.
5. Sprawozdanie Starosty z wykonania uchwał Rady Powiatu oraz pracy Zarządu w okresie między sesjami.**3**
6. Składanie zapytań i interpelacji.
7. Przyjęcie sprawozdania z wykonania budżetu Powiatu za rok 2008
 - a) opinia Komisji Rewizyjnej w sprawie wykonania budżetu oraz uzasadnienie wniosku Komisji o udzielenie absolutorium**5**
 - b) opinia składu orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w sprawie powyższego wniosku
 - c) opinia składu orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej o sprawozdaniu z wykonania budżetu za rok 2006
 - d) dyskusja.
8. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia Zarządowi Powiatu absolutorium.....**10**
9. Informacja o realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej i funkcjonowania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.**11**
10. Ocena realizacji:
 - Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych,
 - Programu Wyrównywania Szans Osobom Niepełnosprawnym,
 - Koncepcji Zintegrowanego Systemu Pomocy Rodzinie i Dziecku.....**43**
11. Informacja o działalności Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie **99**
12. Podjęcie uchwały w sprawie udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków **110**

Sprawozdanie z realizacji uchwał Rady Powiatu oraz działalności Zarządu Powiatu w okresie między sesjami

I. Uchwały podjęte na ostatniej sesji Rady Powiatu zostały przekazane Wojewodzie. Uchwały z poprzedniej sesji, wobec których w ramach nadzoru Wojewoda nie zgłosił żadnych zastrzeżeń, są realizowane.

II. Od ostatniej sesji Rady Powiatu Zarząd Powiatu odbył 4 posiedzenia, na których podjęto 11 uchwał. W posiedzeniu dnia 23 marca br. nie uczestniczył Starosta i posiedzeniu przewodniczył Wicestarosta. W pozostałych posiedzeniach uczestniczyli wszyscy członkowie Zarządu.

III. Na posiedzeniu Zarządu w dniu 23.03.2009 r.

1. Zarząd podjął uchwałę **Nr 137/285/2009** w sprawie ustalenia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy w ramach projektu „Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w roku szkolnym 2008/2009” (3-0-0). Zarząd określił termin składania wniosków w dniach do 23 do 31 marca br.
2. Zarząd zapoznał się z wnioskiem Wójta Gminy Cekcyn w sprawie dofinansowania z Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przedsięwzięcia pn. „Nasza Gmina – Nasza Ziemia”. Zarząd podjął uchwałę **Nr 137/286/2009** w sprawie dofinansowania ze środków Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Tucholi.

IV. Na posiedzeniu w dniu 30.03.2009 r.

3. Zarząd podjął uchwałę **Nr 138/287/2009** w sprawie przyjęcia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi (4-0-0).
4. Zarząd zatwierdził regulamin konkursu plastycznego dla dziecięciolatków „Mój powiat dzisiaj i za 10 lat”.
5. Zarząd zatwierdził Regulamin konkursu na opracowanie projektu graficznego statuetki „Za działalność na rzecz Powiatu Tucholskiego”.
6. Zarząd zdecydował o ogłoszeniu w sprawie naboru ofert na usługi holownicze i parkingowe dotyczące pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 7,5 tony.
7. Zarząd zapoznał się z wnioskami w sprawie dofinansowania prac konserwatorskich na zabytkach wpisanych do rejestru. Wpłynęły 3 wnioski i Zarząd zaproponował następujący podział:
 - Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Św. Trójcy w Raciążu w wysokości 20.000,00 zł. (dwadzieścia tysięcy złotych) z przeznaczeniem na remont elewacji wschodniej w kościele p.w. Św. Trójcy w Raciążu tj. obiekcie zabytkowym, wpisanym do rejestru zabytków pod numerem A/499/1-4.
 - Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Św. Jakuba Apostoła w Tucholi w wysokości 20 000,00 zł (dwadzieścia tysięcy złotych) z przeznaczeniem na remont elewacji kościoła p.w. Św. Jakuba Apostoła w Tucholi tj. obiekcie zabytkowym, wpisanym do rejestru zabytków pod numerem A/477/-1.
 - Parafii Rzymskokatolickiej Podwyższenia Krzyża Św. w Cekcynie w wysokości 10 000,00 zł (dziesięć tysięcy złotych) z przeznaczeniem na

konserwację elewacji zakrystii w kościele Podwyższenia Krzyża Św. w Cekcynie tj. obiekcie zabytkowym, wpisanym do rejestru zabytków pod numerem A/10/1-4.

W tej sprawie zostanie przygotowana uchwała na sesję Rady Powiatu Tucholskiego.

8. Zarząd zdecydował o podpisaniu z Gminą Tuchola umowy dzierżawy części budynku w Białej na okres 5 lat.

V. Na posiedzeniu w dniu 6.04.2009 r.

9. Zarząd zapoznał się z wnioskiem Szkoły Podstawowej w Stobnie w sprawie dofinansowania z Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej IX Przeglądu Teatrzyków o tematyce ekologicznej i polonistycznej. Zarząd podjął uchwałę **Nr 139/288/2009** w sprawie dofinansowania ze środków Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Tucholi (4-0-0).
10. Zarząd zapoznał się z wnioskiem Dyrektora zespołu szkół Licealnych i Agrotechnicznych z sprawie wyrażenia zgody na przekazanie mebli do szkoły Podstawowej w Klonowie. Zarząd podjął uchwałę **Nr 139/289/2009** w sprawie wyrażenia zgody na nieodpłatne zbycie mienia (4-0-0).

VI. Na posiedzeniu w dniu 8.04.2009 r.

11. Zarząd rozpatrzył wniosek Nadleśnictwa Tuchola o dofinansowanie zakupu nagród z : na konkurs „Przyroda wokół nas” w postaci zakupu nagród. Zarząd podjął uchwałę **Nr 140/290/2009** w sprawie dofinansowania ze środków Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Tucholi (4-0-0).
12. Zarząd rozpatrzył wniosek Dyrektora ZSO w Tucholi w sprawie ustalenia stawek wynajmu sal sportowych i dydaktycznych. Zarząd zdecydował o pozostawieniu na dotychczasowym poziomie stawki za wynajem sal dydaktycznych i wynajmu sali gimnastycznej. Ponadto Zarząd podjął uchwałę **Nr 140/291/2009** w sprawie ustalenia minimalnych stawek za wynajem pomieszczeń w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Tucholi (3-0-1). Uchwała dotyczy wynajmu innych pomieszczeń sportowych m.in. siłowni.
13. Zarząd zapoznał się z projektem uchwały w sprawie określenia zasad korzystania z obiektów sportowych będących we władaniu Powiatu Tucholskiego, który zostanie przedstawiony Radzie Powiatu. Zarząd zatwierdził ww. projekt.
14. Zarząd podjął uchwałę **Nr 140/292/2009** w sprawie zmiany uchwały dotyczącej ustanowienia pełnomocnika Powiatu Tucholskiego do spraw realizacji Projektu „Modernizacja i rozbudowa Szpitala Tucholskiego” (4-0-0).
15. Zarząd podjął uchwałę **Nr 140/293/2009** w sprawie zmiany uchwały dotyczącej wyznaczenia przedstawicieli Powiatu do komisji przetargowej (4-0-0).

Zarząd Powiatu Tucholskiego

**Pan
Stanisław Łangowski
Przewodniczący
Rady Powiatu Tucholskiego**

**Wniosek Komisji Rewizyjnej
o udzielenie absolutorium
dla Zarządu Powiatu**

OCENA WYKONANIA BUDŻETU ZA 2008 ROK

Komisja Rewizyjna Rady Powiatu Tucholskiego dokonała oceny wykonania budżetu na podstawie sprawozdań statystycznych, sprawozdania opisowego przedstawionego przez Zarząd Powiatu, wyników kontroli przeprowadzanych w trakcie roku, a także złożonych dodatkowych wyjaśnień przez:
- Skarbnika Powiatu – Krystynę Siniło,

Ocena uwzględnia kryterium legalności, rzetelności, celowości i gospodarności.

Budżet Powiatu Tucholskiego na 2008r. został przyjęty uchwałą Rady Powiatu NR XII/95/2007 z dnia 27 grudnia 2007 r.
Dochody ustalono na kwotę 39.235.810 zł a wydatki na kwotę 40.235.810 zł.
Planowany deficyt – 1.000.000 zł.

W trakcie realizacji budżetu dokonano jego zmian 24 – krotnie, z czego Rada Powiatu dokonała 8 zmian, a Zarząd Powiatu 16 zmian.

W trakcie wykonywania budżetu dochody i wydatki – uchwałami Rady Powiatu i Zarządu Powiatu:

- Dochody wzrosły o 6.641.773,25 ,tj. o 16,93 %, w tym z tytułu:
 - subwencji o 5.611.843,00 zł, tj. o 22,09 %
 - dotacji celowych o 1.331.418,88 zł, tj. o 22,79 %
 - dochodów własnych o 46.765,55 zł, tj. o 0,62 %
- Dochody zmniejszyły się o środki z UE o kwotę 348.254,18 zł.
- Wydatki wzrosły o 11.636,773,25 zł, tj. o 28,92 %, w tym z tytułu:
 - zwiększenia wydatków bieżących o 7.648.368,25 zł, tj. o 22,11 %.
 - zwiększenia wydatków majątkowych o 3.988.405,00 zł, tj. o 70,60 %

Ostatecznie planowany budżet Powiatu Tucholskiego po stronie dochodów w wysokości 45.877.583,25 zł został wykonany w kwocie 46.224.485,46 zł, tj. w 100,76 %, zaś po stronie wydatków planowany w wysokości 51.872.583,25 zł został wykonany w kwocie 51.209.535,64 zł, tj. w 98,72 %.

Planowany na początku roku deficyt w wysokości 1.000.000 zł, po zmianach na koniec roku wynosił 5.995.000 zł.

Rok budżetowy zamknął się deficytem w wysokości 4.985.050,18,- zł.

DOCHODY

Osiągnięte dochody w 2008 r. w porównaniu do:

- wykonanych dochodów w roku 2007 były wyższe o kwotę 3.686.749,81 zł, tj. o 8,66 %,
- planowanych dochodów na 2008 rok były wyższe o 346.902,21 zł, tj. o 0,80 %

Struktura dochodów przedstawia się następująco:

	2006		2007		2008	
	zł	%	zł	%	zł	%
subwencje	25.657.584,00	66,35	28.421.538,00	66,81	31.012.280,00	67,10
dotacje celowe	6.237.748,81	16,13	6.239.042,92	14,67	7.199.998,01	15,60
dochody własne	6.775.751,99	17,52	7.871.154,73	18,52	7.866.339,62	17,00
środki z innych źródeł	995.115,58		735.472,63		145.867,83	0,30
	38.674.084,80	100,00	42.537.735,65	100,00	46.224.485,46	100,00

W przedstawionej strukturze dochodów największy udział w dochodach ogółem w 2008 r. stanowią subwencje oraz dotacje celowe – łącznie 82,70% (wzrost o 1,22 pkt).
Dochody własne stanowią 17,00 % ogółem dochodów w 2008 r. W porównaniu do 2007 r. udział dochodów własnych zmniejszył się o 0,48 pkt.

Realizacja dochodów przedstawia się następująco:

	<u>Plan</u>	<u>Wykonanie</u>	<u>%</u>
Subwencje	31.012.280,00	31.012.280,00	100,00
dotacje celowe	7.240.894,70	7.199.998,01	99,44
dochody własne	7.624.408,55	8.012.207,45	105,09

W 2008 r. w porównaniu do wykonania roku 2007 kwota:

subwencji ogółem zwiększyła się o 2.590.742 zł, w tym:

- - oświatowej zwiększyła się o kwotę 1.847.842 zł, tj. o 7,8 %
- - wyrównawczej zwiększyła się o kwotę 604.118 zł, tj. o 18,8 %
- - równoważącej zwiększyła się o kwotę 110.626 zł, tj. o 7,9 %
- - uzupełniającej zwiększyła się o kwotę 28.156 zł,
- dotacji celowych zwiększyła się o kwotę 604.118 zł, tj. o 118,80 %
- dochodów własnych zwiększyła się o kwotę 135.052,72 zł, w tym:
 - z tytułu wpływów z usług o kwotę 61.048,96 zł, tj. o 5,8 %
 - z tytułu wpływów z opłaty komunikacyjnych o kwotę 58.148,50 zł, tj. o 4,6 %
 - z tytułu udziału w pod. dochodowym od osób fizycznych o kwotę 470.777 zł, tj. o 14,4 %
 - z tytułu wpływów z najmu i dzierżawy o kwotę 10.671,09 zł, tj. o 4,4 %
- zniejszyły się wpływy z tytułu sprzedaży majątku o kwotę 22.119,74 zł, tj. o 61,0 %
- z tytułu udziału w pod. dochodowym od osób prawnych o kwotę 22.898,24 zł, tj. o 22,9 %
- z tytułu wpływów: odsetki bankowe o kwotę 5.196,11 zł, tj. o 7,5 %
- z tytułu wpływów z opłat adm. koncesji, licencji o kwotę 4.719,05 zł, tj. o 7,2 %

Komisja dokonała analizy działań Zarządu Powiatu w zakresie pozyskiwania środków strukturalnych z funduszy UE.

I tak do budżetu dodatkowo wpłynęły środki na zadania:

- Środki z POKL na „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez PCPR” - 46.931,82 zł
- Środki z POKL na „Poprawę dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie (PUP) - 83.468,48 zł
- Środki z POKL na „Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego w województwie kujawsko- pomorskim - 15.456,90 zł
- Odsetki od środków unijnych - 10,63 zł

Razem 145.867,83 zł

Przy ocenie sprawozdania z wykonania budżetu po stronie dochodów dokonano analizy zwrotu dotacji celowych w działach:

- 852 - Pomoc społeczna (specjalny ośrodek wsparcia) na kwotę 30.026,64 zł - zwrot do UW pomyłkowo przekazanej kwoty dotacji
- 853 - Pozostałe zadania w zakresie pomocy społecznej (realizacja Projektu POKI) na kwotę 6.926,72 zł - zwrot do Urzędu Marszałkowskiego; wykorzystanie do wysokości potrzeb zgodnie z harmonogramem, Projekt w trakcie realizacji
- 710 - Działalność usługowa (opracowania geodezyjne i kartograficzne) na kwotę 1.230,25 zł - zwrot do UW; realizacja do wysokości potrzeb
- 720 - Informatyka (pozyskano środki z MSWiA na dofinansowanie Projektu „ Społeczeństwo Informacyjne ...) na kwotę 1.525,30 zł - wykorzystanie zgodnie z harmonogramem, pozostała realizacja w 2009 r.
- 754 - Bezpieczeństwo Publiczne i ochrona ppoż (dotacja na zakup urządzenia oddymiającego) na kwotę 327,78 zł - wykorzystanie do wysokości potrzeb
- 926 - Kultura fizyczna i sport (budowa „Moje Boisko - Orlik 2012 „) na kwotę 111.061,86 zł; zwrot do Urzędu Marszałkowskiego - zadanie w trakcie realizacji

Wyjaśnień udzieliła Skarbnik Powiatu.

Komisja przyjęła wyjaśnienia związane ze zwrotem dotacji.

Sprzedaż składników majątkowych:

W 2008 r. dokonano sprzedaży następujących składników majątkowych:

• sprzedaż (Zarząd dróg Powiatowych - drewno)	13.829,10 zł
• sprzedaż złomu ZSLiA	187,00 zł
• ZSL sprzedaż złomu	126,00 zł

	14.142,10 zł

Odchylenia wykonanych dochodów od planu:

Odchylenia w wykonaniu dochodów w porównaniu do ich planu wyniosły 0,76 %, kwotowo 346.902,21 zł, w tym:

• Dział 600 Transport i łączność	4.501,96 zł	(-)
• Dział 700 Gospodarka mieszkaniowa	2.854,87 zł	(+)
• Dział 710 Działalność usługowa	2.208,26 zł	(-)
• Dział 720 Informatyka	1.525,30 zł	(-)
• Dział 750 Administracja Publiczna / Starostwo Powiatowe /	56.720,74 zł	(+)
• Dział 754 Bezpieczeństwo publiczne	307,35 zł	(-)
• Dział 756 Dochody od osób prawnych i fizycznych	341.889,75 zł	(+)
• Dział 758 Różne rozliczenia	3.029,13 zł	(+)
• Dział 801 Oświata i Wychowanie	98.531,96 zł	(+)
• Dział 852 Opieka Społeczna	32.922,03 zł	(-)
• Dział 853 Pozostałe zad. w zakresie polityki społecznej	3.517,69 zł	(-)
• Dział 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	6,00 zł	(+)
• Dział 926 Kultura fizyczna i sport	111.061,86 zł	(-)

a) WYDATKI

Wykonanie wydatków w 2008 r. w porównaniu do roku 2007 było wyższe o kwotę 8.065.110,04 zł, tj. o 18,7 %, a porównaniu do planu 2008 r. było niższe o kwotę 663.047,61 zł, tj. o 1,3 %

W porównaniu do 2007 r. zmniejszyły się wydatki w działach:

• 010 (Rolnictwo i leśnictwo	- kwota	15.000,00 zł
• 020 (leśnictwo)	- kwota	26.759,69 zł
• 600 (transport i łączność)	- kwota	99.013,57 zł
• 803 (Szkolnictwo wyższe)	- kwota	25.738,22 zł
• 851 (ochrona zdrowia)	- kwota	305.498,00 zł

W porównaniu do 2004 r. wzrosły wydatki w działach :

• 801, 854 Oświata, Edukacyjna opieka wych.)	kwota	1.304.797,07 zł
• 630 (turystyka)	kwota	90.495,32 zł

• 700 (Gospodarka mieszkaniowa)	kwota	4.428.922,56 zł
• 710 (Działalność usługowa)	kwota	121.525,01 zł
• 720 Informatyka	kwota	48.474,70 zł
• 750 (administracja publiczna)	kwota	276.749,05 zł
• 754 (Bezp. publiczne i ochrona p.poż.)	kwota	231.058,20 zł
• 757 (Obsługa długu publicznego)	kwota	94.191,09 zł
• 852.853 (Pomoc społeczna, Pozostałe zadania)	kwota	1.011.416,57 zł
• 921,926 (Kultura i ochr. Kultura fizyczna i sport)	kwota	929.619,95 zł

Wykonanie wydatków budżetu Powiatu Tucholskiego przedstawiono tabelarycznie wg poszczególnych działów klasyfikacji budżetowej oraz kierunków wydatkowania wraz z częścią opisową.

Odchylenia wykonanych wydatków od planu:

Odchylenia w wykonaniu wydatków porównaniu do ich planu wyniosły 1,3 %, kwotowo 663.047,61 zł, w tym:

• Dział 600 Transport i łączność	7.437,86 zł	(-)
• Dział 630 Turystyka	9,45 zł	(-)
• Dział 700 Gospodarka mieszkaniowa	11,44 zł	(-)
• Dział 710 Działalność usługowa	1.230,25 zł	(-)
• Dział 720 Informatyka	1.525,30 zł	(-)
• Dział 750 Administracja Publiczna / Starostwo Powiatowe /	206.425,61 zł	(-)
• Dział 754 Bezpieczeństwo publiczne	798,48 zł	(-)
• Dział 757 Obsługa długu publicznego	22.103,4 zł	(-)
• Dział 801 Oświata i Wychowanie	162.866,47 zł	(-)
• Dział 852 Opieka Społeczna	69.856,04 zł	(-)
• Dział 853 Pozostałe zad. w zakresie polityki społecznej	6.993,94 zł	(-)
• Dział 854 Edukacyjna opieka wychowawcza	56.949,46 zł	(-)
• Dział 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	11.143,12 zł	(-)
• Dział 926 Kultura fizyczna i sport	115.656,71 zł	(-)

c) INWESTYCJE

Z planowanej kwoty na inwestycje 9.637.405 zł wydatkowano 9.512.551,73 zł tj. 98,70 %.

Wydatki na inwestycję :

- w roku 2005 na inwestycje przeznaczono kwotę 3.509.995 zł
- w roku 2006 na inwestycje przeznaczono kwotę 4.722.684 zł
- w roku 2007 na inwestycje przeznaczono kwotę 5.100.584 zł

d) GOSPODARSTWO POMOCNICZE

Plany finansowe przychodów i wydatków w 2008 r. gospodarstw pomocniczych ujęte zostały w sprawozdaniu w formie tabelarycznej z krótkim opisem.

Plan finansowy gospodarstwa pomocniczego Powiatowego Zakładu Usług Geodezyjnych i Kartograficznych przy Starostwie zakładał przychody i koszty w kwocie 132.000 zł. Wykonano dochody i koszty w wysokości 122.230,19 zł, tj. w 92,6 %. Wynik 0,0 zł.

Plan finansowy gospodarstwa pomocniczego przy Tucholskim Centrum Edukacji Zawodowej zakładał uzyskanie przychodów w kwocie 1.562.400 zł i wykonanie kosztów w tej samej kwocie. Przychody zrealizowano w kwocie 1.073.906,27 zł, tj. 67,3 % planu, koszty wykonano w kwocie 1.067.417,54 zł, tj. 68,32 % planu. Zysk brutto 6.488,73 zł. Stan środków obrotowych na koniec roku – 620.051 zł.

e) DOCHODY WŁASNE JEDNOSTEK

W 2008 roku uchwałą Rady Powiatu ustalono jednostki, które utworzyły rachunki dochodów własnych. Wykonanie dochodów i wydatków przedstawia się następująco:

<u>Przychody</u>		<u>Wydatki</u>		<u>Stan środków obrotowych</u>	
<u>plan</u>	<u>wykonanie</u>	<u>plan</u>	<u>wykonanie</u>	<u>plan</u>	<u>wykonanie</u>
1.093.500	883.023,77	1.158.366	964.646,60	118.676	99.710,05

f) FUNDUSZE CELOWE

Fundusze celowe (Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym, Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy) w sprawozdaniu przedstawiono w układzie tabelarycznym wraz z częścią opisową.

g) ZADANIA ZLECONE W ZAKRESIE ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ

W sprawozdaniu ujęto w układzie tabelarycznym wykonanie planu dochodów i wydatków zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Komisja nie stwierdza ewidentnych odchyień wykonania budżetu w stosunku do planu.

h) STRUKTURA WYDATKÓW

Struktura wydatków przedstawia się następująco:

	<u>wydatki bieżące</u>	<u>wydatki majątkowe</u>
2005 rok	90,09 %	9,91 %
2006 rok	88,52 %	11,48 %
2007 rok	88,18 %	11,82 %
2008 rok	81,42 %	18,58 %

h) KREDYTY, PORĘCZENIA, ZOBOWIĄZANIA PRZETERMINOWANE

W 2008 r. Zarząd Powiatu zaciągnął kredyt w wysokości 1.500.000 zł oraz wyemitował obligacje w kwocie 5.000.000 zł.

Spłaty pożyczek i kredytów, wykup obligacji wraz z odsetkami w 2008 r. wyniosły 1.753.896,56 zł tj. 3,82 % planowanych dochodów.

Kredyty i wyemitowane obligacje stanowią na dzień 31.12.2008 r. kwotę 11.199.999,92 zł, tj. 24,23 % zrealizowanych dochodów.

(na dzień 31.12.2007 r. stanowiły kwotę 6.099.999,96 zł)

Zobowiązania przeterminowane:

Na dzień 31.12.2008 r. zobowiązania przeterminowane nie wystąpiły.

po analizie całości materiału

Komisja Rewizyjna wnioskuje o udzielenie absolutorium Zarządowi Powiatu za 2008 rok.

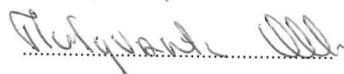
Komisja Rewizyjna

Podpisali członkowie Komisji Rewizyjnej

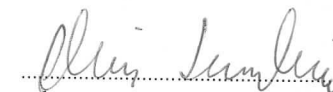
Krystyna Koczwaro

Małgorzata Oller

Antoni Lewandowski

PROJEKT
UCHWAŁA NR XXVI/...../2009
RADY POWIATU TUCHOLSKIEGO
z dnia 27 kwietnia 2009 r.

w sprawie udzielenia Zarządowi Powiatu absolutorium

Na podstawie art. 12 pkt 6 w związku z art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1592, z 2002r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688, Nr 214, poz. 1806, z 2003r. Nr 162, poz. 1568, z 2004r. Nr 102, poz. 1055, z 2007r. Nr 173, poz. 1218, z 2008r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458) i wniosku Komisji Rewizyjnej

Rada Powiatu
uchwala, co następuje:

- § 1. Po zaopiniowaniu sprawozdania Zarządu Powiatu z wykonania budżetu udzielić Zarządowi Powiatu absolutorium za wykonanie budżetu powiatu za 2008 r.
- § 2. Wykonanie uchwały powierzyć Przewodniczącemu Rady.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Projekt został sprawdzony i podpisany przez radcę prawnego – Tomasza Sobieckiego.

Uzasadnienie

Przepisy art. 12 ust. 6 ustawy o samorządzie powiatowym stawiają wymóg corocznego przedłożenia przez Zarząd Powiatu sprawozdania z wykonania budżetu i uzyskania z tego tytułu absolutorium. Uchwała taka zgodnie z przepisami przyjęta musi być do 30 kwietnia.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE ZA ROK 2008

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej samorządu powiatowego. Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej i rehabilitacji osób niepełnosprawnych.

Centrum sprawuje nadzór nad socjalizacyjną placówką opiekuńczo-wychowawczą „Dom Dziecka w Tucholi” oraz Domem Pomocy Społecznej w Wysokiej. Jednostki te działają w strukturach pomocy społecznej jako samodzielne jednostki organizacyjne powiatu. Centrum nadzoruje również realizację umowy zawartej z Warsztatami Terapii Zajęciowej w Tucholi.

Przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie działa Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

STAN ZATRUDNIENIA

Na dzień 31 grudnia 2008r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi zatrudniało 9 osób. W całym okresie sprawozdawczym wglądało to następująco:

▪ 3 Kierowników PCPR:

mgr Ewa Gierchowska: zwolnienie lekarskie od 27.09.07r. do 26.03.08r., od 09.04.08r.

świadczenie z ZUS,

mgr Aleksandra Myszką od 03.12.07r. do 10.08.08r. pełniła obowiązki kierownika PCPR,

mgr Joanna Hanczewska: w dniu 11.08.08r. powołana na kierownika PCPR.

- 1 pracownik na zwolnieniu lekarskim od 08.01.08r. do 01.01.09r., od 02.01.09r. -świadczenie z ZUS.
- 1 pracownik zatrudniony z dniem 01.02.08r. (do 31.07.08r. w ramach prac interwencyjnych).
- 1 pracownik merytoryczny zatrudniony z dniem 01.01.08r.
- 1 pracownik zwolniony 10.06.08r. (przyjęty na stanowisko ds. rodzin zastępczych, nie przedłużono umowy o pracę)

- 1 pracownik zatrudniony 08.12.08r. (nowe stanowisko pracy), doradca ds. osób niepełnosprawnych,
- 3 umowy zawarte z Urzędem Pracy - pomoc w sekretariacie Zespołu i PCPR:
 - ✓ stażystka - od 10.09.07r. do 10.03.08r.
 - ✓ stażystka – od 12.05.08r. - nadal
 - ✓ stażystka– od 01.09.08r. - nadal

W Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności zatrudnionych było 2 pracowników na 1 etat, w tym 1 pracownik zatrudniony do 25.03.08r. W ramach prac interwencyjnych, obecnie umowa o pracę oraz Przewodniczący Zespołu.

BUDŻET

Środki finansowe na utrzymanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie zostały ustalone na poziomie 291.835,50 zł. Z uwagi na niedobór środków finansowych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności PCPR, w trakcie roku budżetowego przekazało z własnych środków kwotę 16.060,00 zł. Uwzględniając uzyskane dotacje wykonano 99,49% planu, niewykorzystana pozostała suma 1.476,43 zł, a na Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności budżet ustalono na poziomie 150.060,00 zł, z czego wykorzystano 100% planu.

Na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej środki zostały ustalone w wysokości 641.222,11 zł. W okresie sprawozdawczym wydatkowana została kwota 631.486,11 zł, niewykorzystane pozostało 9.736,00 zł, co stanowi 1.51% planu.

Na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej (PCPR i PUP) Powiat otrzymał plan finansowy wg algorytmu na rok 2008 z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości 1.698.041 zł, na zadania PCPR przyznano 1.463.041,00 zł, z czego wydatkowano 1.461.513,00 zł, co stanowi 99,89 % wysokości planu, nie wykorzystano kwoty 1.528,00 zł

Planowane 2,5% na obsługę środków PFRON w kwocie 36.648,15 zł, wykorzystano w 100 % .

I. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

1. ZAPEWNIENIE, ORGANIZOWANIE USŁUG O OKREŚLONYM STANDARDZIE W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ UMIESZCZANIE OSÓB KIEROWANYCH PRZEZ GMINY DO DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ.

Organem prowadzącym Dom Pomocy Społecznej w Wysokiej jest Powiat Tucholski. W okresie od stycznia do 30.12.2008r. skierowano do DPS w Wysokiej 7 osób, a na przyjęcie w grudniu 2008 r. oczekiwały 2 osoby.

Liczba mieszkańców przyjętych do domu przed dniem 01.01.2004 r., ze skierowaniem wydanym przed tym dniem - wynosiła 35, natomiast skierowanych na podstawie nowych przepisów – 11 mieszkańców.

Średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca domu kształtował się w wysokości **1.890,00 zł.**

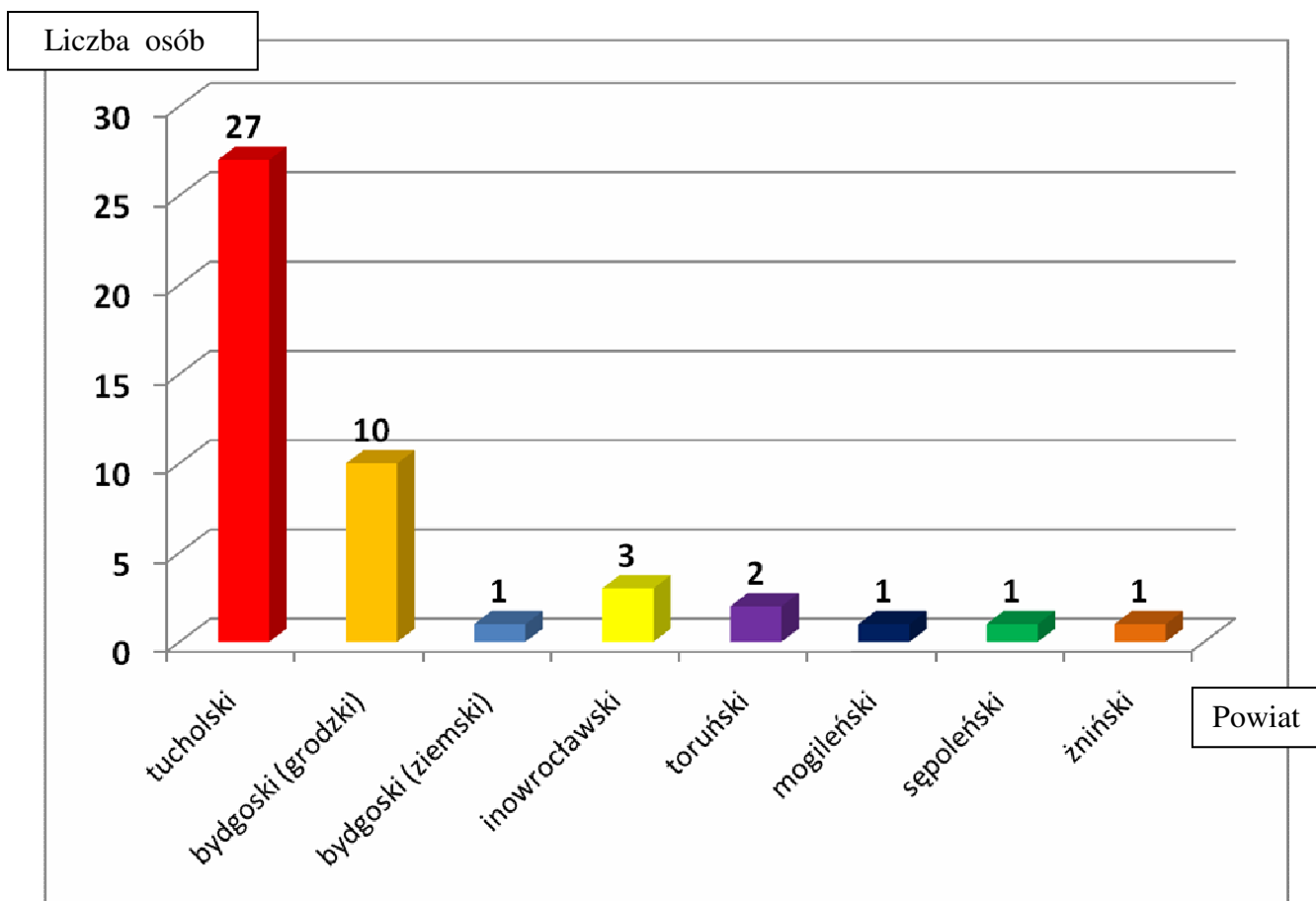
Zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej decyzję o skierowaniu i decyzję ustalającą opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy właściwej dla tej osoby w dniu jej kierowania do domu pomocy społecznej. Natomiast decyzję o umieszczeniu wydaje Starosta powiatu prowadzącego dom. W przypadku osób, które zostały umieszczone w DPS przed dniem 1 stycznia 2004 r. decyzje zmieniające i decyzje o odpłatności wydaje Starosta właściwy ze względu na położenie domu.

Osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności właściwe gminy kierowały do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu.

Stan na dzień **31.12.2008 r.** przedstawiał się w sposób następujący:

z terenu powiatu tucholskiego	27 osoby,
z terenu powiatu bydgoskiego (grodzkiego)	10 osób,
z terenu powiatu bydgoskiego (ziemskiego)	1 osoba,
z terenu powiatu inowrocławskiego	3 osoby,
z terenu powiatu toruńskiego	2 osób,
z terenu powiatu mogileńskiego	1 osoba,
z terenu powiatu sępoleńskiego	1 osoba,
z terenu powiatu żnińskiego	1 osoba.

Łącznie przebywało w całym roku 2008 r. w DPS: 53 osób

wykres nr1

Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. art. 61 ust. 1 pkt. opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wnosi mieszkaniec domu nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu. Odpłatność zmienia się zgodnie ze wskaźnikiem kwot po waloryzacji obwieszczonych przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Wpływy z dochodów mieszkańców zgodnie z informacją z działalności Domów Pomocy Społecznej za 2008 r. wyniosły łącznie 395.966,53 zł.

PODSUMOWANIE

DPS w Wysokiej jest koedukacyjnym domem dla przewlekle somatycznie chorych, w którym przebywało 46 osoby na dzień 31.12.2008 r. Realizuje głównie potrzeby mieszkańców powiatu tucholskiego. Sytuacja ta potwierdza zasadność istnienia domu. Dnia 16 grudnia 2008 r. Powiat Tucholski otrzymał zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej z siedzibą w Wysokiej przez Wojewodę Kujawsko – pomorskiego, nr WPS.VI.SS.9013/31/2008 obowiązujących standardów.

Liczba mieszkańców domu w poszczególnych miesiącach roku 2008.

Tabela nr 1

<i>Rok 2008/ Miesiące</i>	<i>I</i>	<i>II</i>	<i>III</i>	<i>IV</i>	<i>V</i>	<i>VI</i>	<i>VII</i>	<i>VIII</i>	<i>IX</i>	<i>X</i>	<i>XI</i>	<i>XII</i>
<i>Liczba mieszkańców na 46 miejsc rzeczywistych</i>	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46

Z uzyskiwanych informacji z Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej, wynika, iż gminy nadal nie posiadają wystarczających funduszy na ten cel.

2. KIEROWANIE DZIECI DO PLACÓWEK OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH I POMOC PIENIĘŻNA NA KONTYNUACJĘ NAUKI, USAMODZIELNIENIE ORAZ POMOC W ZAGOSPODAROWANIU.

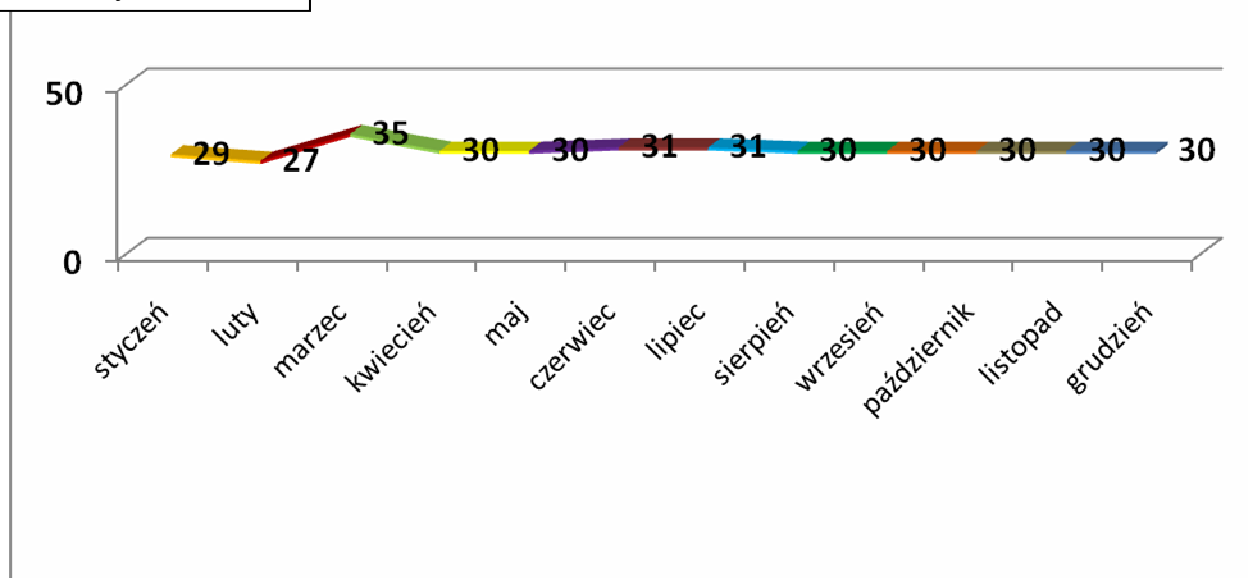
Powiat Tucholski posiada socjalizacyjną placówkę opiekuńczo – wychowawczą, jest ona jednostką organizacyjną samorządu powiatowego. Liczba miejsc rzeczywistych wg. standardów wynosi **30 osób**.

Wg stanu na dzień 31.12.2008 r. w placówce przebywało w całym roku 2008 r. **42** wychowanków:

Tabela nr 2

Rok 2008/ Miesiące	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Liczba wychowanków / na 30 miejsc rzeczywistych	29	27	35	30	30	31	31	30	30	30	30	30

Liczba wychowanków

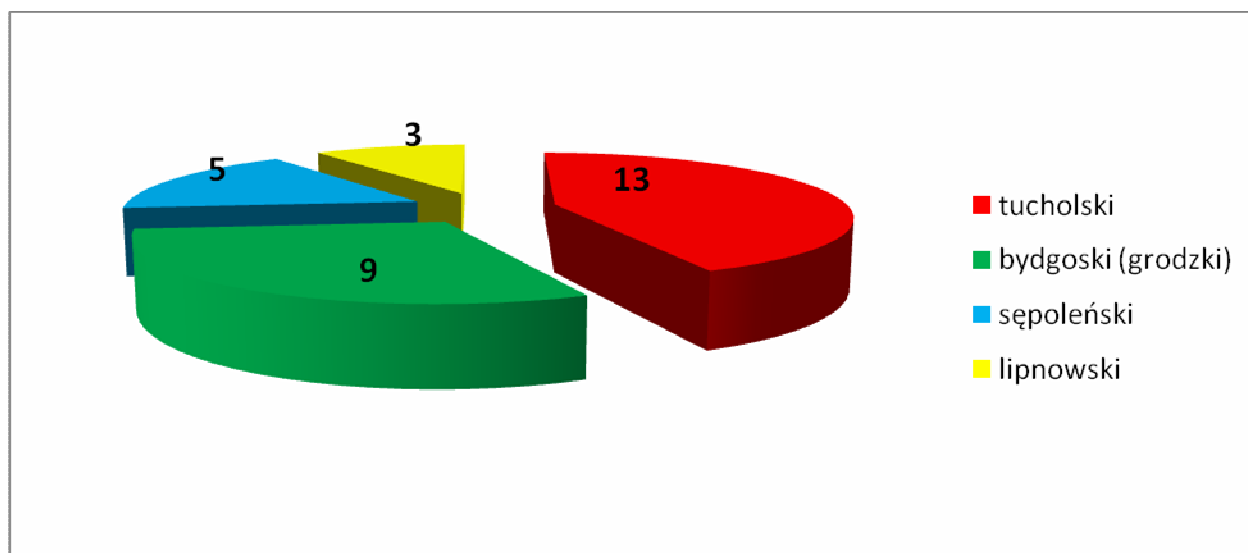

wykres nr2

Wychowankowie domu pochodzą z powiatów (wg stanu na 31.12.2008 r.).

- ✓ tucholskiego **13**
- ✓ bydgoskiego (grodzkiego) **9**
- ✓ sępoleńskiego **5**
- ✓ lipnowski **3**

Pochodzenie wychowanków domu dziecka w Tucholi:

Wykres nr 3

Miesięczny koszt utrzymania jednego wychowanka wynosił w 2008 r. **2.930,00 zł.**

SKIEROWANIA

W okresie sprawozdawczym PCPR wydało na podstawie postanowień sądu 12 skierowań do placówki opiekuńczo-wychowawczej w Tucholi.

3. PRZEKAZYWANIE ŚRODKÓW ZA POBYT DZIECI W PLACÓWKACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH, POCHODZĄCYCH Z POWIATU TUCHOLSKIEGO.

Na podstawie zawartych umów i porozumień, dotyczących przekazywania środków za pobyt dzieci w placówkach położonych na terenie innych powiatów, a pochodzących z terenu powiatu tucholskiego PCPR przekazało za rok 2008 r. środki w wysokości 146.000,00 zł.

Na podstawie skierowań oraz wcześniejszych zobowiązań w 2008 r. w placówkach poza terenem powiatu tucholskiego przebywało:

1. 4 dzieci przebywało w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Centrum Wspierania Dzieci i Młodzieży w Toruniu – na podstawie porozumienia z Gminą Miasta Torunia miesięczny koszt utrzymania wynosił 3.922,30 zł,
2. 1 dziecko przebywało 12 dni w Bydgoskim Zespole Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Bydgoszczy - na podstawie porozumienia z Powiatem Bydgoskim, koszt utrzymania 1.685,40 zł,
3. 4 dzieci przebywało w Zespole Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Bytowie – na podstawie porozumienia z Powiatem Bytowskim miesięczny koszt utrzymania wynosił 2.575,00zł.
4. 1 dziecko przebywało w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej dla dziewcząt w Pniewitem - na podstawie porozumienia z Powiatem Chełmińskim koszt utrzymania wynosił 2.280,09 zł.

Corocznie o miejsce dla dzieci w naszej placówce stara się wiele powiatów. W 2008 r. PCPR w Tucholi odmówiło przyjęcia **371 dzieci**.

USAMODZIELNIENIA WYCHOWANKÓW

W okresie sprawozdawczym usamodzielnienia wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze przebiegały wg indywidualnego planu usamodzielniania opracowanego przez PCPR w porozumieniu z pedagogiem placówki i osobą usamodzielnianą. Plan zawierał dane faktyczne o sytuacji materialno - bytowej rodziny naturalnej, pomoc jaką oczekuje wychowanek, jego plany osobiste oraz plan pomocy Centrum i Domu Dziecka.

1. Pomocy rzeczowej **do 300%** kwoty bazowej udzielono 2 wychowankom, łącznie na ten cel wydano: **9.882 zł**.
2. Pomocy pieniężnej na usamodzielnienie z kwocie do **400%** kwoty bazowej, jeśli wychowanek placówki przebywał w niej przez okres powyżej 3 lat, liczba świadczeń – 0.
3. Pomocy pieniężnej dla wychowanków opuszczających inne placówki z tytułu kontynuacji nauki przyznano **5 wychowankom pochodzących z powiatu tucholskiego**.

Liczba wypłaconych świadczeń – 42, Łącznie na ten cel wydano: 29.914,10 zł.

ODPŁATNOŚĆ BIOLOGICZNYCH RODZICÓW DZIECI PRZEBYWAJĄCYCH W DOMU DZIECKA

Zgodnie z art. 79 Ustawy o pomocy społecznej rodzice biologiczni uiszczają opłatę do wysokości wydatków bieżących ponoszonych na utrzymanie dziecka, a także opiekunowie prawni w przypadku gdy dysponują dochodami dziecka.

Pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych finansowany jest ze środków własnych powiatu, z którego dziecko pochodzi. PCPR przygotowuje projekty porozumień w sprawie ponoszenia kosztów utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i przedstawia Zarządowi Powiatu.

Za pobyt dziecka lub osoby pełnoletniej w placówce opłatę ponoszą do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania między innymi rodzice dziecka. Opłatę, o której mowa powyżej ustala w drodze decyzji administracyjnej, starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed skierowaniem do placówki. Ze względu na trudną sytuację materialną, zgodnie z ustawą oraz na podstawie zasad zawartych w uchwale Rady Powiatu Tucholskiego, osoby zobowiązane do opłaty mogą być z niej zwolnione całkowicie lub częściowo.

Źródłem informacji o sytuacji materialno-bytowej, zdrowotnej a w szczególności o dochodach rodziny, wydatkach bieżących stanowią wywiady środowiskowe przeprowadzane przez ośrodki pomocy społecznej w miejscu zamieszkania rodzin biologicznych.

Na dzień 31.12.2008 r. sytuacja rodziców biologicznych, opiekunów prawnych przedstawiała się w sposób następujący:

- liczba rodzin biologicznych, od których egzekwowane są opłaty za pobyt dzieci pochodzących z powiatu tucholskiego – 4,
- wydano 18 decyzji administracyjnych dotyczących odpłatności (zwalniające z odpłatności, dotyczące wygaśnięcia decyzji poprzednich)
- w roku 2008r z tytułu ponoszenia kosztów utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych przez rodziców biologicznych wpłynęła kwota w wysokości: **2.088,52zł.**
- zadłużenia rodziców biologicznych, zobowiązanych decyzją do odpłatności za pobyt dzieci w placówkach w roku 2008 wyniosło – **2.506,26zł.**

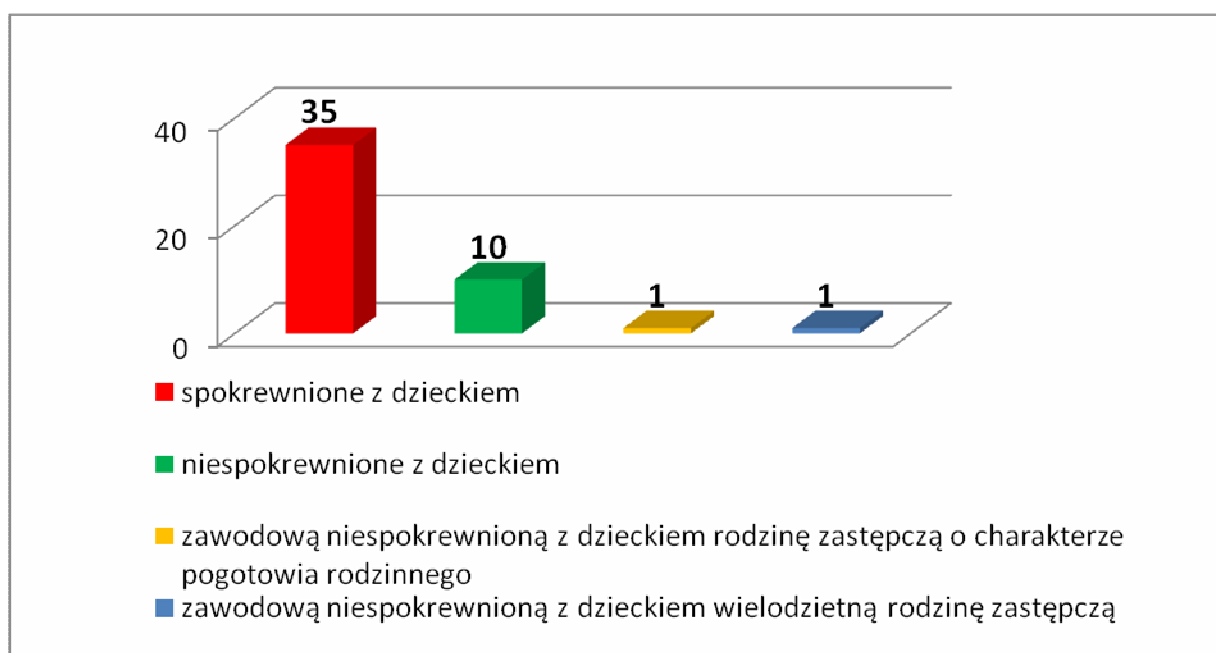
4. ORGANIZOWANIE OPIEKI W RODZINACH ZASTĘPCZYCH ORAZ UDZIELANIE POMOCY PIENIĘŻNEJ NA CZĘŚCIOWE POKRYCIE KOSZTÓW UTRZYMANIA DZIECKA W RODZINIE ZASTĘPCZEJ, KONTYNUACJE NAUKI, USAMODZIELNIENIE I POMOC W ZAGOSPODAROWANIU.

Dziecku z rodziny mającej trudności w wypełnianiu swoich zadań, zapewnia się opiekę i wychowanie w rodzinie zastępczej. Rodzinie zastępczej udziela się pomocy pieniężnej na częściowe utrzymanie każdego umieszczonego w niej dziecka.

RODZINY ZASTĘPCZE SPOKREWNIONE I NIESPOKREWNIONE Z DZIECKIEM

W okresie sprawozdawczym na terenie Powiatu Tucholskiego w 2008r. prowadziło 56 rodzin zastępczych w tym:

- 47 rodzin stanowiły rodziny zastępcze zamieszkałe na terenie powiatu tucholskiego, które dzieliły się na:
 - ✓ spokrewnione z dzieckiem – 35
 - ✓ niespokrewnione z dzieckiem – 10 rodzin;
 - ✓ zawodową niespokrewnioną z dzieckiem rodzinę zastępczą o charakterze pogotowia rodzinnego – 1 rodzina;
 - ✓ zawodową niespokrewnioną z dzieckiem wielodzietną rodzinę zastępczą – 1 rodzina;

wykres nr 4

- 9 rodzin stanowiły rodziny zastępcze, w których umieszczone dzieci pochodziły z terenu powiatu tucholskiego, tucholskiego w tym:
 - ✓ na terenie powiatu chełmińskiego – 1 rodzina;

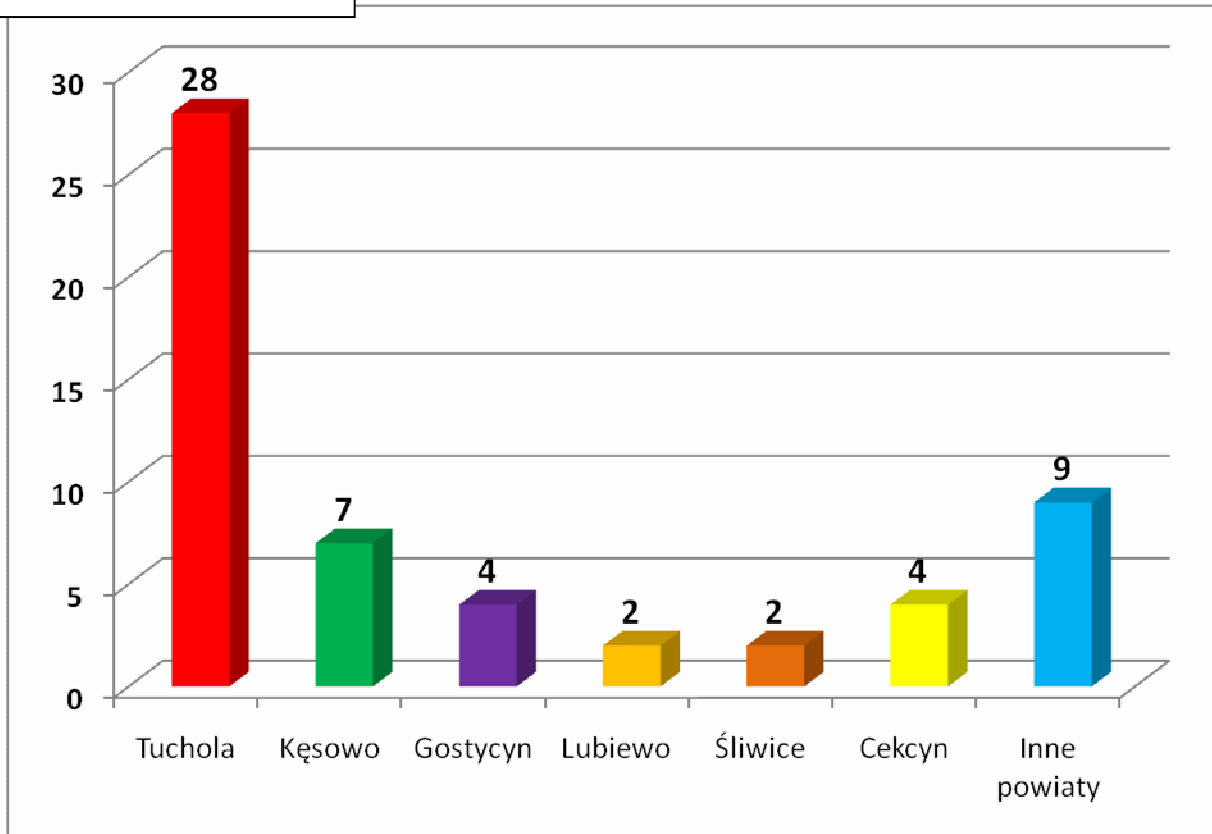
- ✓ na terenie powiatu chojnickiego - 2 rodziny;
 - ✓ na terenie powiatu toruńskiego – 1 rodzina;
 - ✓ na terenie powiatu piaseczyńskiego – 1 rodzina;
 - ✓ na terenie powiatu waleckiego – 1 rodzina (której wychowanek w maju 2008r. osiągnął pełnoletność, kontynuował naukę i się usamodzielił);
 - ✓ na terenie powiatu bydgoskiego – 2 rodziny;
 - ✓ na terenie miasta Gdyni – 1 rodzina w rodzinach tych przebywało 13 dzieci.
- 13 osób (w tym 8 osób, które opuściły rodzinę zastępczą) pobierało świadczenie na kontynuowanie nauki.

W rozbiciu na poszczególne gminy powiatu tucholskiego oraz inne powiaty przedstawia się to następująco:

Tabela nr 3

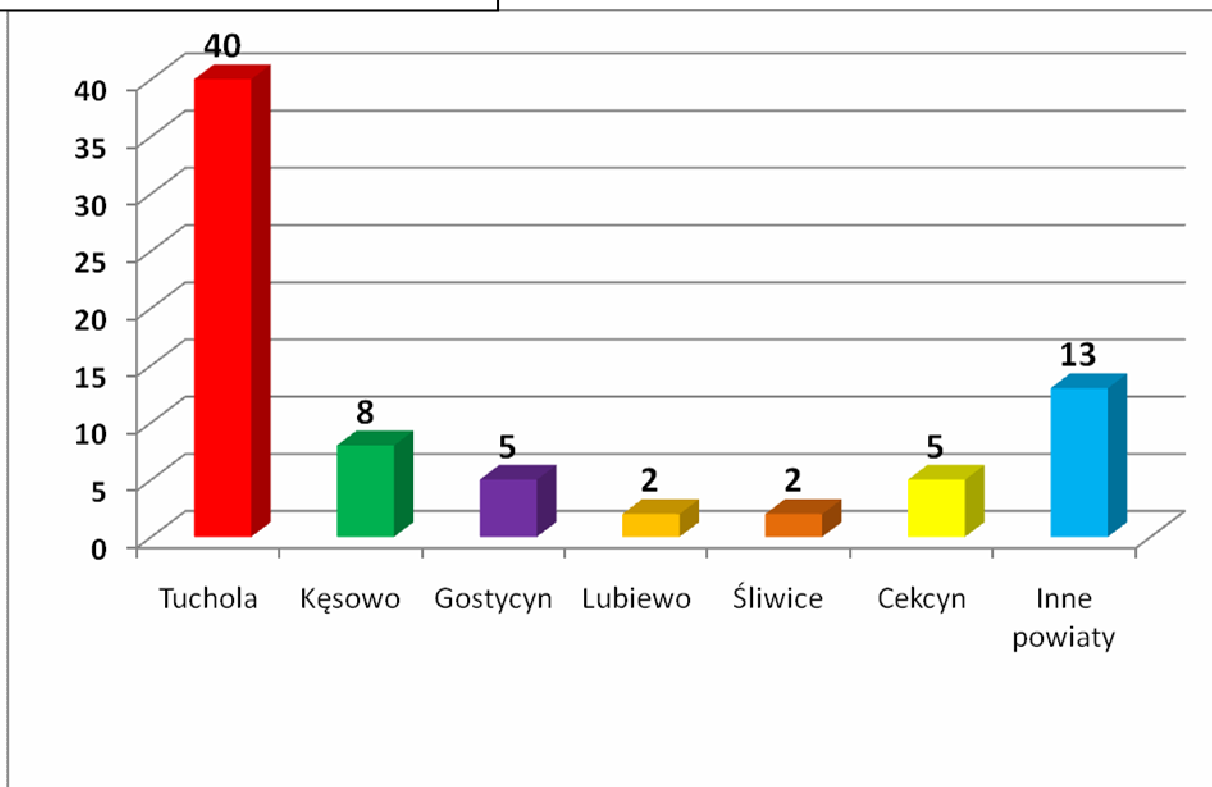
Nazwa gminy / powiatu	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Tuchola	28	40
Kęsowo	7	8
Gostycyn	4	5
Lubiewo	2	2
Śliwice	2	2
Cekcyn	4	5
Chełmiński	1	2
Chojnicki	2	3
Toruński	1	1
Walecki	1	1
Piaseczyński	1	3
Miasto Gdynia	1	1
Bydgoski	2	2
Razem	56	75

Liczba rodzin zastępczych

wykres nr 5

Liczba dzieci w rodzinach zastępczych

wykres nr 6

Zwrot kosztów utrzymania za jedną osobę pochodzącą z terenu powiatu bydgoskiego będzie przekazany w roku 2009.

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE:

Starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej udziela pomocy na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonego w rodzinie dziecka. Starosta również na mocy porozumień z innymi powiatami, na terenie których w rodzinach zastępczych przebywają dzieci z danego powiatu ponosi wydatki na pokrycie utrzymania dziecka.

Kwota bazowa, na podstawie której zostało obliczone świadczenie na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej w 2008 roku wynosiła 1.647,00 zł. Łączna liczba rodzin zastępczych w roku 2008 wynosiła **56** (na terenie powiatu Tucholskiego i rodziny, które pochodzą z terenu innego powiatu, a są w nich umieszczone dzieci z terenu powiatu tucholskiego). W rodzinach tych zostało umieszczone **75** dzieci.

Pomoc pieniężna na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej w 2008 roku była zróżnicowana ze względu na wiek dzieci, stan zdrowia:

DLA RODZIN SPOKREWNIONYCH Z DZIECKIEM:

- ✓ **40%** podstawy (w przypadku dziecka powyżej 7 lat) – **37** dzieci;
- ✓ **60%** podstawy (w przypadku dziecka do 7 lat lub w wieku 7 – 18 lat zaliczonego do osób niepełnosprawnych lub legitymującego się umiarkowanym bądź znacznym stopniem niepełnosprawności) – **12** dzieci
- ✓ **80%** podstawy (w przypadku dziecka do 7 lat zaliczonego do osób niepełnosprawnych lub dziecka niepełnosprawnego i umieszczonego na podstawie ustawy o nieletnich) - **0** dzieci.

DLA RODZIN NIESPOKREWNIONYCH Z DZIECKIEM:

- ✓ **40% + 10%** podstawy (w przypadku dziecka powyżej 7 lat) – **7** dzieci
- ✓ **60% + 10%** podstawy (w przypadku dziecka do 7 lat lub w wieku 7 – 18 lat zaliczonego do osób niepełnosprawnych lub legitymującego się umiarkowanym lub znacznym stopniem niepełnosprawności) – **9** dzieci;
- ✓ **80% + 10%** podstawy (w przypadku dziecka do 7 lat zaliczonego do osób niepełnosprawnych) – **1** dziecko.

DLA ZAWODOWEJ NIESPOKREWNIONEJ Z DZIECKIEM RODZINY ZASTĘPCZEJ O CHARAKTERZE POGOTOWIA RODZINNEGO:

- ✓ **60%** podstawy (w przypadku dziecka do 7 lat) - **5** dzieci
- ✓ **80%** podstawy (w przypadku dziecka do 7 lat zaliczonego do osób niepełnosprawnych) – **1** dziecko.

DLA ZAWODOWEJ NIESPOKREWNIONEJ Z DZIECKIEM WIELODZIETNEJ RODZINY ZASTĘPCZEJ:

- ✓ **60%** podstawy (w przypadku dziecka do 7 lat) – **2** dzieci. W roku 2008 zawodowa niespokrewniona z dzieckiem wielodzietna rodzina zastępcza zrzekła się pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania jednego dziecka w rodzinie zastępczej. Z końcem roku zostało to dziecko przekazane do adopcji.

DLA ZAWODOWEJ SPECJALISTYCZNEJ RODZINIE ZASTĘPCZEJ NA TERENIE POWIATU TORUŃSKIEGO:

- ✓ **60%** podstawy dla dziecka umieszczonego w specjalistycznej rodzinie zastępczej – **1** dziecko.

W w/wym okresie 9 rodzin zastępczych otrzymało jednorazową pomoc na pokrycie wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka w kwocie **18.382,00 zł.**

Zestawienie wypłat w okresie od 01.01.2008r. do 31.12.2008r. na podstawie zawartych porozumień z innymi powiatami, na terenie których w rodzinach zastępczych przebywają dzieci z terenu powiatu tucholskiego (obciążenia). Tabela nr 4

powiat	kwota
chełmiński	19.764,00
toruński	14.287,00
wałeccki	2.868,95
chojnicki	11.320,74
piaseczyński	23.716,80
bydgoski	3.400,20
gdynia	13.147,24
Razem	100.289,49

KOSZT UTRZYMANIA DZIECI PRZEBYWAJĄCYCH W RODZINACH ZASTĘPCZYCH:

W okresie sprawozdawczym koszty utrzymania dzieci wynosiły **537.447,11 zł** (kwota świadczeń za okres od 01 stycznia 2008r. do 31 grudnia 2008r. z kontynuującymi naukę, pomocą na zagospodarowanie i usamodzielnienie) + **100.289,49 zł** (obciążenia wynikające z zawartych porozumień z innymi powiatami, na terenie których w rodzinach zastępczych przebywają dzieci z naszego powiatu) = **637.736,60 zł.**

Średni miesięczny koszt utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych w 2008r.

637.736,60 zł / 12 miesięcy = 53.144,71 zł.

Procentowy układ wykonania budżetu na rodziny zastępcze w roku 2008:

Tabela nr 5

L.p.	rodzaj finansowania	plan	wykonanie	%
1.	rodziny zastępcze i osoby usamodzielniane na terenie powiatu tucholskiego	541.754,51	537.447,11	99,2%
2.	wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych	53.270,00	53.188,78	99,8%
3.	składki na ubezpieczenia społeczne	7.636,00	7.561,73	99%
4.	składki na Fundusz Pracy	1.350,00	1.286,79	95,3%
5.	zwrot kosztów utrzymania dzieci na terenie innych powiatów	100.289,49	100.289,49	100%

Zestawienie przychodów w okresie od 01.01.2008r. do 31.12.2008r. na podstawie zawartych porozumień w związku z przebywaniem w rodzinach zastępczych na terenie powiatu tucholskiego dzieci z innych powiatów. Tabela nr 6

powiat	kwota
chojnicki	7.905,60
sępoleński	23.367,39
świecki	11.858,40
bydgoski ziemski	5.138,64
kartuzki	7.905,60
brodnicki	38.423,50
ciechanowski	6.258,60
Razem	94.719,09

ŚWIADCZENIA NA KONTYNUOWANIE NAUKI:

Zgodnie z Ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z dnia 15 kwietnia 2004r.) pełnoletniemu wychowankowi rodziny zastępczej kontynuującemu naukę przysługuje pomoc pieniężna w wysokości 30% kwoty bazowej – **494,10 zł.**

W okresie od stycznia do grudnia 2008r. w szkole ponadpodstawowej, ponadgimnazjalnej, liceum, studium oraz szkole wyższej naukę kontynuowało 13 osób. Na ten cel wydano **42.188,76 zł.**

USAMODZIELNIENIE:

W roku 2008r. wypłacono pomoc pieniężną na usamodzielnienie 2 wychowankom rodzin zastępczych w kwocie 9.882 zł oraz jedną pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej w kwocie 4.941zł.

FUNKCJONOWANIE ZAWODOWYCH NIESPOKREWNIONYCH Z DZIECKIEM RODZIN ZASTĘPCZYCH:

- **ZAWODOWA NIESPOKREWNIONA Z DZIECKIEM RODZINA ZASTĘPCZA O CHARAKTERZE POGOTOWIA RODZINNEGO**

W okresie od 01.01.2008r. do 31.12.2008r. w rodzinie przebywało 6 dzieci. Zgodnie z przepisami prawa zawartymi w Ustawie o pomocy społecznej oraz Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej w sprawie rodzin zastępczych zawodowa niespokrewniona z dzieckiem rodzina zastępcza na podstawie umowy zlecenie otrzymuje wynagrodzenie, uzależnione od faktu, czy w pogotowiu rodzinnym przebywają dzieci czy też nie.

- ✓ gdy pogotowie jest w stanie gotowości wynagrodzenie zasadnicze wynosiło 95% podstawy tj. 1.564,65 zł + ZUS pracodawcy
- ✓ z chwilą przyjęcia pierwszego dziecka wynagrodzenie zasadnicze wynosiło 160% podstawy tj2.635,20 zł brutto + ZUS pracodawcy

W 2008r. wynagrodzenie dla zawodowej rodziny zastępczej wynosiło 160% podstawy. Wysokość poniesionych kosztów wraz z pochodnymi w skali roku wynosiła **31.622,40 zł.**

- **ZAWODOWA NIESPOKREWNIONA Z DZIECKIEM WIELODZIETNA RODZINA ZASTĘPCZA**

Zgodnie z przepisami prawa zawartymi w Ustawie o pomocy społecznej oraz Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej w sprawie rodzin zastępczych zawodowa niespokrewniona z dzieckiem rodzina zastępcza na podstawie umowy zlecenie otrzymywała wynagrodzenie w wysokości **1.811,70 zł**, co w skali roku daje sumę **21.704,40 zł.**

ODPŁATNOŚĆ RODZICÓW BIOLOGICZNYCH:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi, w okresie od stycznia do grudnia 2008r. na podstawie wywiadów środowiskowych przeprowadzonych przez odpowiednie ze względu na miejsce zamieszkania rodzica/rodziców biologicznych, Ośrodki Pomocy Społecznej oraz zgodnie z Uchwałą Rady Powiatu w Tucholi z dnia 30 września 2004r.

wydało **39** decyzji zwalniających z odpłatności za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, z powodu trudnej sytuacji materialno – bytowej.

EGZEKUCJA ADMINISTRACYJNA W STOSUNKU DO RODZICÓW BIOLOGICZNYCH:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi zobowiązało do odpłatności **4** rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinie zastępczej. Przekazano 2 tytuły wykonawcze do Komornika Urzędu Skarbowego w Tucholi.

Pobyt dziecka w rodzinie zastępczej z założenia ma charakter przejściowy tj. do czasu unormowania się sytuacji społeczno – ekonomicznej rodziców naturalnych, jednakże w większości przypadków wychowankowie rodzin zastępczych pozostają w nich do czasu osiągnięcia 18 lat lub do czasu ukończenia szkoły.

Rodzina zastępcza jest najbardziej odpowiednią formą sprawowania opieki nad dziećmi porzuconymi, osieroconymi, pozbawionymi opieki rodziców biologicznych, dającą im prawidłowe warunki do biopsychicznego rozwoju.

5. POMOC REPATRIANTOM I KOMBATANTOM.

W okresie sprawozdawczym kontynuowano przyjmowanie dokumentów potwierdzających zatrudnienie i opłacanie należnych składek dotyczących umowy zawartej w roku 2006. Strona umowy w dniu 21.11.08r. otrzymała pismo o ostatecznym rozliczeniu umowy i potwierdzeniu przez PCPR posiadania kompletności wymaganych dokumentów.

W dniu 31 maja 2007r. została zawarta umowa pomiędzy starostą a pracodawcą, w sprawie zwrotu środków z budżetu państwa części kosztów aktywizacji zawodowej repatrianta. Pracodawca zobowiązał się do utworzenia stanowiska pracy oraz zatrudnienia przez okres co najmniej 24 miesięcy repatrianta. W czasie trwania umowy do PCPR wpływały dokumenty potwierdzające zatrudnienie i opłacanie należnych składek. W kwietniu 2008r. Repatriant złożył rezygnację z pracy. W związku z powyższym umowa w sprawie aktywizacji zawodowej repatrianta uległa rozwiązaniu. Nie było spraw związanych z udzieleniem pomocy repatriantom i kombatantom.

6. PROGRAM KOREKCYJNO-EDUKACYJNY DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE - SPRAWCY PRZEMOCY.

W związku z uzyskaną w sierpniu 2008r. dotacją celową na program korekcyjno-edukacyjny podjęto działania mające na celu weryfikację sprawców przemocy w rodzinie zgłaszanych przez Komendę Policji i Sąd w ramach uruchomienia programu. Spisano Porozumienie o współpracy z Urzędem Miasta w Tucholi, w ramach którego prowadzący zajęcia

nieodpłatnie korzystali z sali. Realizacja Programu odbywała się od sierpnia-rekrutacja, wrzesień do grudzień prowadzenie zajęć.

Podczas realizacji programu prowadzący współpracowali z instytucjami pomocowymi działającymi na terenie powiatu tucholskiego. Poinformowano instytucje tj. OPS, Policja, kuratorzy zawodowi, przedstawiciele poradni uzależnień o celach naboru potrzebnych do utworzenia grupy osób, którzy poddani byłiby działaniom edukacyjnym mającym na celu powstrzymanie się od przemocy. Zakwalifikowano 13 osób, 11 mężczyzn i 3 kobiety.

PCPR wspólnie z pracownikami SOW opracował program, wymagania i zasady uczestnictwa w projekt. Zakupiono niezbędny sprzęt do realizacji programu. Zajęcia korekcyjno – edukacyjne prowadzone były w formie zajęć grupowych i indywidualnych. Ukierunkowane były one na rozpoznawanie przyczyn agresywnych zachowań oraz na pracę nad zmianą zachowań.

Realizacja zadania wynika z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

II. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIANIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Dokonano oceny i kontroli realizacji zadań za rok 2008 r. zgodnie z Programem na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Zakresie Rehabilitacji Zawodowej, Społecznej dofinansowanych ze środków PFRON.

Powiatowa Rada ds. Osób Niepełnosprawnych pozytywnie zaopiniowała realizację zadań z zakresu rehabilitacji. Dokonano zmian na stronie internetowej www.pcpr.tuchola.pl. Strona została zaktualizowana i dostosowana dla osób niedowidzących poprzez zainstalowanie programu powiększającego tekst (W3C XHTML 1.0, W3C CSS).

Rada Powiatu Uchwałą Nr 117/244/2008 z dnia 17.11.2008 r. zaakceptowała przygotowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Regulaminy dotyczące obsługi środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Tym samym nałożony został obowiązek powołania Komisji rozpatrującej i przyznającej dofinansowanie ze środków PFRON, powoływanej corocznie Zarządzeniem Kierownika PCPR.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych ustalił dla Powiatu Tucholskiego na 2008 r. plan finansowy na poziomie 1.463.041,00zł, wydane środki w roku 2008 to kwota 1.461.513,00 zł.

Na tej podstawie realizowano w okresie sprawozdawczym następujące zadania:

REHABILITACJA ZAWODOWA

W roku 2008 zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej zostały przekazane Urzędowi Pracy w Tucholi.

REHABILITACJA SPOŁECZNA

1. DOFINANSOWANIE SPORTU, KULTURY, TURYSTYKI I REKREACJI DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

Do realizacji na 2008 zawarto **25** umów z organizacjami pozarządowymi: 15 umów-dotyczyło osób dorosłych, natomiast umów dotyczyło 10 dzieci. Osoby dorosłe uzyskały dofinansowanie w wysokości 14.898,00 zł. Dzieciom przyznano kwotę 11.000,00 zł. Umowy realizowane były zgodnie z harmonogramem ustalonym z organizacjami.

Łącznie na to zadanie wydatkowano kwotę: **25.897,00 zł**. Środki finansowe zostały wykorzystane niemal w 100% -pozostało 102 zł.

2. DOFINANSOWANIE TURNUSÓW REHABILITACYJNYCH.

Jak co roku zadanie to cieszy się dużym zainteresowaniem. Uczestnicy, dzięki różnym zabiegom mogą poprawić stan zdrowia, odprężyć się, zrelaksować. Ośrodki oferują dodatkowe formy rekreacji np. : spotkania zapoznawcze, ogniska, wycieczki. Turnus trwa 14 dni. Z dofinansowania można skorzystać maksymalnie raz w roku. Osoba niepełnosprawna, która je otrzyma dokonuje wyboru ośrodka. Największym zainteresowaniem cieszą się turnusy organizowane w tańszym okresie wiosenno-jesiennym. Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym zmienia się co kwartał. Przykładowo w trzecim kwartale 2008 r. wynosiło ono:

- 802,00 zł. dla osoby niepełnosprawnej posiadającej stopień znaczny;
- 742,00 zł. dla osoby niepełnosprawnej posiadające stopień umiarkowany;
- 683,00 zł. dla osoby niepełnosprawnej posiadającej stopień lekki;
- 802,00 zł. dla dziecka niepełnosprawnego do 16 r.ż.
- 534,00 zł. dla niezbędnego opiekuna (na wyraźne i uzasadnione zlecenie lekarza);
- 534,00 zł. dla osoby niepełnosprawnej zatrudnionej w zakładzie pracy chronionej.

W roku 2008 złożono 449 wniosków:

- 367 wnioski zrealizowano pozytywnie – razem z opiekunami z dofinansowania skorzystało;
- 399 osób (283 osób dorosłych + 53 opiekunów – 198 126,00 zł.; 34 dzieci + 29 opiekunów – 41 649,00 zł)
- 14 rezygnacje z przyznanego dofinansowania;
- 68 odmów z uwagi na brak środków finansowych.

Łącznie na to zadanie wydatkowano kwotę 239.775,00 zł. Środki finansowe zostały wykorzystane w 100 %.

3. DOFINANSOWANIE DO LIKWIDACJI BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, LIKWIDACJI BARIER W KOMUNIKOWANIU SIĘ I TECHNICZNYCH.

W ramach likwidacji barier architektonicznych rozpatrywano 86 wniosków, z których 37 zostało zrealizowanych na łączną kwotę 260.325,00 zł. Zrealizowano niemal 100% planu – pozostało 369,00 zł.

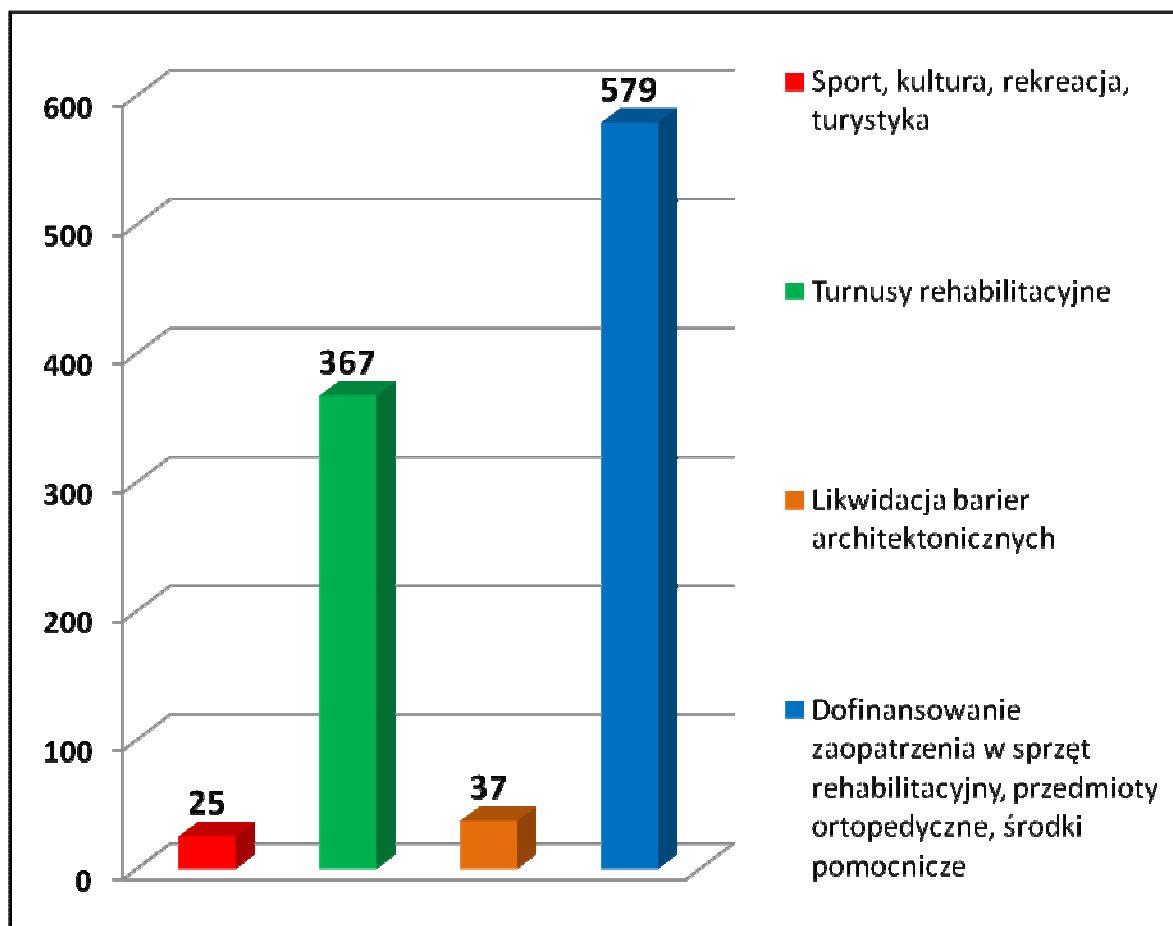
Większość wniosków dotyczy przystosowania łazienki dla potrzeb osób niepełnosprawnych i budowy podjazdów. W związku z tym zadaniem przeprowadzono 86 wizji w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Ustalono zgodnie z obowiązującymi procedurami zakresy prac stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności. Sporządzane kosztorysy sprawdzane są przez osobę uprawnioną co do ich zgodności z zakresem robót i obowiązującymi na rynku cenami.

4. DOFINANSOWANIE ZAOPATRZENIA W SPRZĘT REHABILITACYJNY, PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE, ŚRODKI POMOCNICZE.

Dofinansowanie na środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne udzielono 579 osobom, z tego 465 dorosłym i 114 dzieciom. Łącznie na to zadanie wydatkowano 396 969,00 zł co stanowi 100% wysokości planu.

Zawarte umowy w 2008 roku na:

- ✓ Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych;
- ✓ Turnusy rehabilitacyjne;
- ✓ Likwidacja barier architektonicznych;
- ✓ Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

wykres nr 7

5. DOFINANSOWANIE DZIAŁALNOŚCI WARSZTATÓW TERAPII ZAJĘCIOWEJ.

Warsztaty Terapii Zajęciowej rozpoczęły swoją działalność 01.12.07r. Jednostką prowadzącą Warsztat jest Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Tucholi. Przeznaczony jest on dla 40 uczestników.

W roku 2008 na działalność WTZ powiat przeznaczył kwotę – 59.951,11 zł, ze środków PFRON 538.547,00 zł. Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski otrzymało dotację w wysokości 19.000,00 zł. na zakup samochodu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych. Samochód został przekazany na potrzeby Warsztatu Terapii Zajęciowej.

W roku 2008 placówkę opuściło 11 uczestników:

- 1 osoba zrezygnował z przyczyn zdrowotnych,
- 2 osoby zrezygnowały bez określenia przyczyny,
- 8 osób zostało wykreślonych z powodu 3 miesięcznej nieobecności.

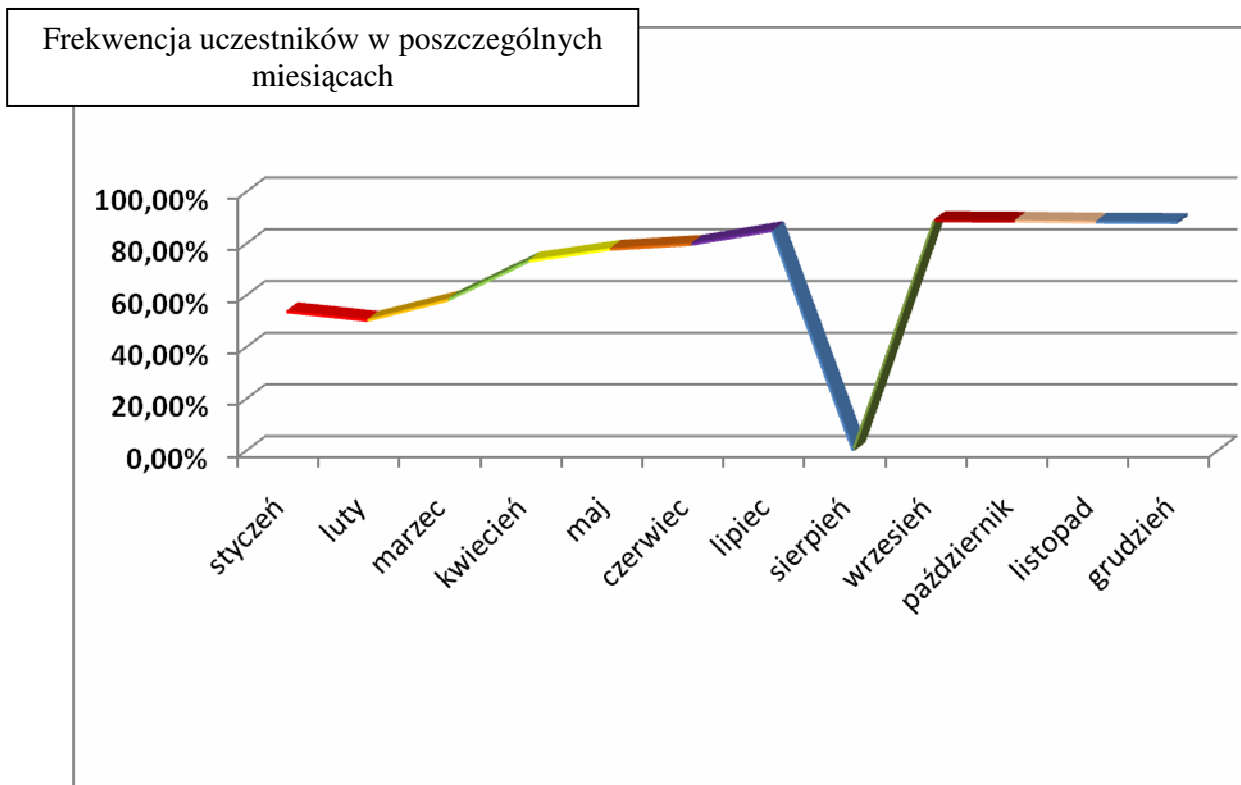
W miejsce osób, które opuściły warsztat Rada Programowa kwalifikowała do uczestnictwa nowe osoby spełniające wymogi formalne – za zgodą PCPR.

W WTZ działa 8 pracowni:

- ✓ krawiecko-dziewiarska (haftowanie ręczne i maszynowe, szycie ręczne i maszynowe),
- ✓ techniczna (zajęcia techniczne z zastosowaniem różnorodnych technik stolarskich, obróbki drewna, lakierowania, szlifowania),
- ✓ komputerowa (stosowanie technik komputerowych i multimedialnych)
- ✓ rękodzieła (modelowania w gipsie, masy plastycznej, wyklejanie techniką kolażu
- ✓ muzyczno-teatralna (zajęcia muzyczne, przygotowywanie przedstawień)
- ✓ plastyczna (zajęcia plastyczne z zastosowaniem technik malarskich, kaligrafii, szkiców, origami),
- ✓ ogrodniczo-bukieciarska (zajęcia związane z nauką układania bukietów, przygotowanie dekoracji okolicznościowych),
- ✓ gospodarstwa domowego i higieny (zajęcia gastronomiczne i kuchenne).

Średnia frekwencja roczna wyniosła 75,67%. Poniżej wskazujemy frekwencję uczestników w poszczególnych miesiącach:

- ✓ styczeń – 53,75%
- ✓ luty – 50,36%
- ✓ marzec – 58,25%
- ✓ kwiecień – 73,30%
- ✓ maj – 77,87%
- ✓ czerwiec – 79,76%
- ✓ lipiec – 85,11%
- ✓ sierpień – przerwa wakacyjna
- ✓ wrzesień – 88,91%
- ✓ październik – 88,70%
- ✓ listopad – 88,33%
- ✓ grudzień – 88,18%

wykres nr 8

PCPR w WTZ przeprowadziło dwie kontrole merytoryczno-finansowe. Wykazano nieprawidłowość, czego wynikiem było pomniejszenie kwoty dofinansowania ze środków PFRON o kwotę 1.013,00 zł. Wskazane zalecenia pokontrolne zostały wykonane.

POZYSKIWANIE ŚRODKÓW FINANSOWYCH – REALIZACJA DODATKOWYCH ZADAŃ W ZAKRESIE WSPIERANIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

PROGRAM WYRÓWNYWANIA RÓŻNIC MIĘDZY REGIONAMI

Powiat Tucholski zakwalifikował się do udziału w programie Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Oddział PFRON Toruń) pn. Program Wyrównywania Różnic Między Regionami.

W roku 2006 w ramach programu obszaru C, wyposażenie nowych miejsc pracy zgłoszono 4 projekty. Utworzono 9 stanowisk pracy. Osoby niepełnosprawne zostały zatrudnione przez okres minimum 36 miesięcy. Pracodawcy zobowiązani są do potwierdzania zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

W roku 2007 w ramach programu obszaru C, wyposażenie nowych miejsc pracy zgłoszono 6 projektów. Utworzono 12 stanowisk pracy. Osoby niepełnosprawne zostały zatrudnione przez okres minimum 36 miesięcy.

W roku 2008 wszystkie projekty zostały ostatecznie zrealizowane. Oddział PFRON w Toruniu zaakceptował poniesione wydatki i pozytywnie ustosunkował się do rozliczenia pod względem finansowo-księgowym. Pracodawcy zobowiązani są do potwierdzania zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

III. POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

W strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie funkcjonuje powołany przez Starostę w 2000r. Powiatowy Zespół ds. Orzekania Niepełnosprawności.

Stopień niepełnosprawności danej osoby orzeka się na czas określony lub na stałe, natomiast niepełnosprawność dziecka orzeka się na czas określony, jednak nie na okres dłuższy niż do 16. roku życia.

Posiadanie orzeczenia pozwala osobie niepełnosprawnej na korzystanie z różnego rodzaju form pomocy i uprawnień:

- z zakresu rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia

możliwość uzyskania odpowiedniego zatrudnienia, korzystania ze szkoleń, prawa do dodatkowego urlopu i przerw w pracy

- ✓ z ulg podatkowych, zwolnienia z opłat radiowo-telewizyjnych, abonamentu telefonicznego, na podstawie odrębnych przepisów
- ✓ z możliwości uczestnictwa w terapii zajęciowej
- ✓ z zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie
- ✓ z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych rehabilitacyjnych świadczonych przez instytucje pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki
- ✓ z ulg w przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego
- ✓ ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- ✓ z uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego i innych świadczeń wypłacanych przez instytucje pomocy społecznej

Orzeczenia o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności oraz wskazaniach do ulg i uprawnień wydaje się na wniosek osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Rozpatrzenie wniosku i wydanie orzeczenia odbywa się na posiedzeniu składów orzekających. Z uwagi na dużą ilość spraw i określony termin ich rozpatrzenia posiedzenia odbywały się 10-12 razy w miesiącu.

W Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności pracowało 7 lekarzy i 7 specjalistów, wszystkie osoby posiadały wymagane przepisami kwalifikacje i zaświadczenia potwierdzające prawo do orzekania. W tym roku powołano do zespołu lekarza i specjalistę, którzy odbyli stosowne szkolenie i otrzymali certyfikat uprawniający do orzekania. Nowi członkowie orzekają w zespole od stycznia 2009r.

Pod koniec roku powstało także dla potrzeb Powiatowego Zespołu niezbędne pomieszczenie, konieczne dla prawidłowego funkcjonowania posiedzeń składów orzekających. Zostało ono wyposażone w niezbędny sprzęt. Na ten cel zostały przekazane dodatkowe środki z budżetu wojewody.

REALIZACJA ZADAŃ ORZECZNICZYCH W 2008 R. PRZEDSTAWIA SIĘ NASTĘPUJĄCO:

Ilość złożonych wniosków

- ✓ osoby dorosłe **1383**
- ✓ osoby przed 16. rokiem życia **348**

Wydane orzeczenia:

- I.** osoby dorosłe **1414**
- II.** osoby przed 16. rokiem życia **357**

Wydane legitymacje:

- ✓ osoby dorosłe **251**
- ✓ osoby przed 16. rokiem **54**

Ogółem wydano **1771** orzeczeń, w porównaniu z rokiem ubiegłym wydano o **166** orzeczeń więcej, oraz **305** legitymacji.

W 2008r. odbyło się **129** posiedzeń składów orzekających.

Kwoty wykorzystane kształtowały się następująco:

- ✓ umowy cywilnoprawne **53 207**
- ✓ pozostałe wydatki **43 628**

Stawki za jedno wydane orzeczenie przez lekarzy i specjalistów uczestniczących w składach orzekających kształtowały się następująco:

- ✓ lekarz **18 zł**
- ✓ specjalista **9 zł**
- ✓ protokolant **4 zł**

Realizacja zadań orzeczniczych (szczegółowo) w 2008r. przedstawia się następująco:
Liczba i cel przyjętych wniosków: (osoby po 16-tym roku życia) Tabela nr 7

Lp	Cel złożenia wniosku	Liczba
1	Odpowiednie zatrudnienie	431
2	Szkolenie	40
3	Uczestnictwo w terapii zajęciowej	37
4	Konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	136
5	Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji	337
6	Zasiłek stały	0

7	Zasiłek pielęgnacyjny	348
8	Korzystanie z karty parkingowej	32
9	Inne	22
RAZEM		1383

Osoby przed 16-tym rokiem życia:

Tabela nr 8

Lp.	Cel złożenia wniosku	Liczba
1	Zasiłek pielęgnacyjny	326
2	Zasiłek stały	22
3	Inne	
RAZEM		348

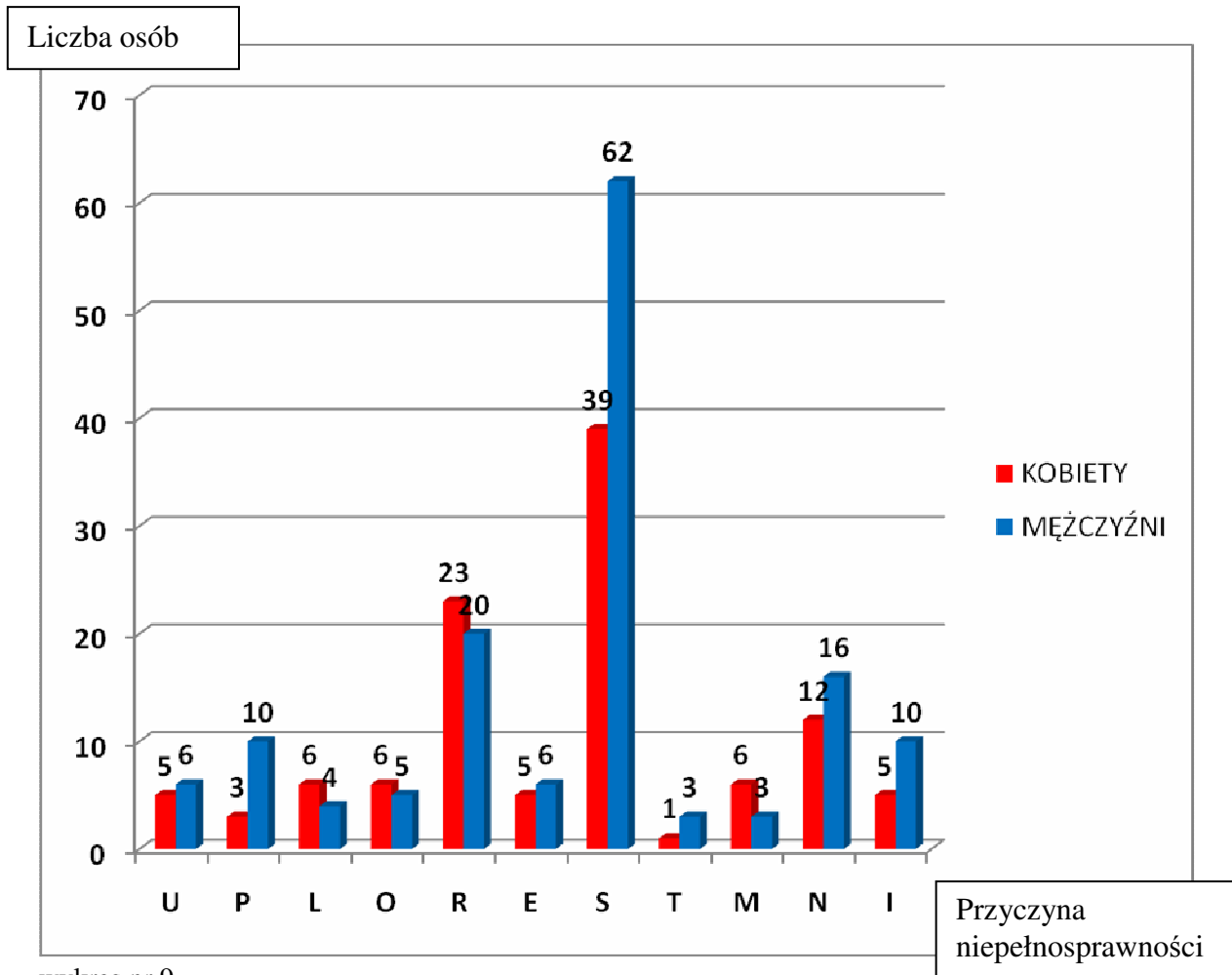
**Liczba wydanych orzeczeń według przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci
(osoby przed 16-tym rokiem życia)**

Tabela nr 9

Przyczyny niepełnosprawności	Razem	od 0-3 lat	od 4-7 lat	od 8-16 lat	Płec –K	Płec –M
U)	11		1	10	5	6
P)	13		4	9	3	10
L)	10	2	3	5	6	4
O)	11		4	7	6	5
R)	43	7	9	27	23	20
E)	11	1	2	8	5	6
S)	101	13	23	65	39	62
T)	4		1	3	1	3
M)	9		6	3	6	3
N)	28	8	13	7	12	16
I)	15	3	5	7	5	10

Razem	256	34	71	151	111	145
--------------	------------	-----------	-----------	------------	------------	------------

PRZYCZYNA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

wykres nr 9

**Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, wieku, płci, wykształcenia
i zatrudnienia (osoby po 16-tym roku życia)**
Tabela nr 10

Lp.	Symbole	STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI				WIEK				PŁEĆ		WYKSZTAŁCENIE					ZATRUDNIENIE	
		znaczny	umiarkow.	lekki	razem	16-25	26-40	41-60	60 i więcej	K	M	mniej niż we	podstawo- we	zasadni- cze	średnie	wyższe	TAK	NIE
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	01-U	15	34	8	57	34	13	9	1	15	42	8	35	14	0	0	2	55
2	02-P	11	48	16	75	18	16	31	10	37	38	3	34	23	15	0	9	66
3	03-L	8	18	17	43	5	4	15	19	22	21	0	18	11	14	0	10	33
4	04-O	5	11	15	31	8	8	10	5	15	16	0	10	13	7	1	4	27
5	05-R	91	203	201	495	38	67	288	102	282	213	5	144	195	126	25	167	328
6	06-E	1	21	8	30	17	6	7	0	9	21	0	14	12	2	2	6	24
7	07-S	105	139	82	326	24	18	145	139	158	168	5	146	112	49	14	53	273
8	08-T	20	2	10	32	3	3	19	7	15	17	0	13	12	5	2	3	29
9	09-M	15	14	7	36	3	3	23	7	18	18	1	15	10	10	0	9	27
10	10-N	19	27	16	62	8	9	36	9	38	24	1	16	21	21	3	18	44
11	11-I	39	12	13	64	9	7	34	14	39	25	2	21	23	16	2	9	55
	RAZEM	329	529	393	1251	167	154	617	313	648	603	25	466	446	265	49	290	961

Objaśnienia:

- 01-U - upośledzenia umysłowe,
- 02-P - choroby psychiczne,
- 03-L - zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu,
- 04-O - choroby narządu wzroku,
- 05-R - upośledzenia narządu ruchu,
- 06-E - epilepsja,
- 07-S - choroby układów oddechowego i krążenia,
- 08-T - choroby układu pokarmowego,
- 09-M - choroby układu moczowo-płciowego,
- 10-N - choroby neurologiczne,
- 11-I - inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego.

IV. WSPÓŁPRACA, SZKOLENIA, KOORDYNACJA I POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ I REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

1. INFORMACJA O WSPÓŁPRACY ZE STOWARZYSZENIEM „CHOJNICKI BANK ŻYWNOŚCI”

W roku 2008 powiat tucholski przekazał na rzecz stowarzyszenia składki w kwocie **7.901,04** zł. Na prośbę banku przekazano również 1.500,00 zł celem udziału w kosztach zakupu samochodu dostawczego.

Wartość towarów przyznanych powiatowi tucholskiemu w ramach współpracy wyniosła **20.199,80** zł. Ponadto trzy organizacje działające na terenie powiatu otrzymywały żywność (mąka, cukier, olej, makaron itp.) w ramach programu PEAD (wspieranie najuboższej ludności Unii Europejskiej za pomocą organizacji pozarządowych, które przekazują artykuły spożywcze osobom spełniającym kryteria zawarte w art. 7 Ustawy o pomocy społecznej Dz.U. z 2008r. nr 115 poz. 728). Z uwagi na zmiany kadrowe Chojnickiego Banku Żywności powiat nie został jeszcze poinformowany o wartości przekazanych produktów.

W ramach współpracy ze stowarzyszeniem w roku 2008 jednostka otrzymała 5 darowizn głównie w postaci artykułów spożywczych tj. np.: ciastek, mąki, konserw, makaronu, słodczy. Towary te zostały rozdysponowane wśród jednostek organizacyjnych powiatu m.in. Domu Dziecka, Domu Pomocy Społecznej, Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Zespołu Szkół Leśnych, Zespołu Szkół Licealnych i Technicznych, Warsztatów Terapii Zajęciowych (WTZ za zgodą Zarządu Powiatu Tucholskiego). Należy nadmienić, że Centrum mogło otrzymać pomoc z banku żywności dzięki uprzejmości Domu Dziecka, Domu Pomocy Społecznej oraz Zespołu Szkół Leśnych, które udostępniły samochód oraz kierowcę. Pomoc żywnościowa za pośrednictwem szkół trafiła do ubogiej młodzieży - wytypowanej przez pedagogów szkolnych. Natomiast w/w jednostki przyjęły artykuły na stan magazynowy. Niewielką ilość produktów przekazano na potrzeby organizowanych przy współudziale powiatu imprez kulturalnych czy szkoleń.

2. SZKOLENIA W RAMACH DORADZTWA METODYCZNEGO I SZKOLENIA KADR POMOCY SPOŁECZNEJ.

Art. 19 ust. 14 Ustawy o pomocy społecznej nakłada na powiat zadanie zapewnienia szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej, tj. pracowników socjalnych zatrudnionych w gminnych ośrodkach pomocy społecznej. Skuteczność pracy socjalnej i wszelkich działań podjętych w kierunku aktywizacji podopiecznych wymaga specjalistycznego przygotowania i systematycznego doskonalenia.

W 2008 roku w ramach doradztwa metodycznego i szkolenia kadr pomocy społecznej odbył się cykl spotkań z przedstawicielami poszczególnych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz innymi instytucjami.

Celem ich było:

- nawiązanie współpracy, analiza problemów bieżących jednostek,
- wymiana doświadczeń w rozwiązywaniu sytuacji trudnych,
- realizacja „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Tucholskim”, „Programu wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych” oraz „Zintegrowanego Systemu Pomocy Rodzinie i Dziecku”.

Szkolenia odbywały się według przygotowanego harmonogramu na rok 2008, który został uprzednio opracowany, zgodnie z proponowaną tematyką uczestników szkoleń. Jednakże w związku z reorganizacją kadr w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi odstępiono od realizacji 4 szkoleń w 2008 r.

Harmonogram szkoleń dla kadr pomocy społecznej na rok 2008

Tabela nr 11

Data	Temat szkolenia	Prelegent	Uczestnicy
11.03. 2008 r.	Zagrożenia alkoholizmem młodzieży szkolnej w powiecie tucholskim - konferencja.	K. Mazurek – -lek. psychiatra, M. Klepin – KPP, J.Chrzanowska	Ilość: 15 osób PCPR, GOPS-y, SOW, UG Tuchola, OPS Tuchola, PPP, ŚDS, SOSW, Starostwo Pow. Tuch., ZSL, SZL i A,
07/08. 2008 r.	Przerwa urlopowa.		
04.08. 2008 r.	Rehabilitacja społeczna – aktualności.	E. Kanarska, Ewa Nadolna, H. Zielinska.	Ilość: 11 osób GOPS-y, DD, DPS.
08 - 09. 2008 r.	Pomoc Ofiarom i sprawcom przemocy.	A. Myszka – Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.	Ilość: 24 osób PCPR, ŚDS, GOPS-y, DD, DPS.
24.09. 2008 r.	Koordinator wolontariatu.	E. Kwiesielewicz – Kujawsko Pomorski Ośrodek Wsparcia Inicjatyw Pozarządowych TŁOK.	Ilość: 11 osób PCPR, GOPS-y, OPS, SOW, WTZ, DD, SKW, „Animus”.
06.10. 2008 r.	Rehabilitacja zawodowa, możliwości tworzenia nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych – aktualne	E. Ligmann, J. Sobek – Powiatowy Urząd Pracy.	Ilość: 13 osób PCPR, GOPS –y, DD, DPS.

	zagadnienia.		
31.10. 2008 r.	Konferencja Grupy Rodzinnej – prezentacja metody.	M. Zakrzewska, Krajowe Centrum Konferencji Grupy Rodzinnej, projekt Fundacji „Nadzieja dla Rodzin”.	Ilość: 7 osób PCPR, GOPS-y, DD.
18.11. 2008 r.	Rodzina adopcyjna, a rodzina zastępcza – współczesne zagadnienia, problemy oraz regulacje prawne.	A. Remiszewicz, M.Kuczyńska – Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy im. Jana Pawła II Caritas Diecezji Bydgoskiej w Bydgoszczy	Ilość: 23 osób PCPR, GOPS-y, DD.
01.12. 2008 r.	Wypalenie zawodowe ogarniające pracowników socjalnych	M. Królewicz – trenerka neurolingwistycznego programowania z Fokus Training	Ilość: 10 osób PCPR, GOPS-y, OPS, DD, DPS, SOSW.

3. SZKOLENIA, SPOTKANIA, KONFERENCJE PRACOWNIKÓW PCPR.

Szkolenia:

- ✓ Szkolenie warsztatowe dotyczące przygotowania projektów systemowych – Przysiek – 1 osoba
- ✓ Szkolenie dotyczące turnusów rehabilitacyjnych – Wągrowiec – 1 osoba
- ✓ Szkolenie dotyczące rehabilitacji zawodowej – Konstancin – 1 osoba
- ✓ Szkolenie dotyczące zmian w systemie opieki nad dzieckiem i rodziną – Warszawa – 2 osoby
- ✓ Szkolenie POMOST – Toruń – 1 osoba
- ✓ Szkolenie dotyczące kontroli, przetwarzanie i ochrony danych osobowych – Bydgoszcz – 1 osoba
- ✓ Szkolenie dotyczące projektu systemowego POKL – Przysiek – 2 osoby
- ✓ Praktyczne aspekty wydawania decyzji administracyjnych – Bydgoszcz- 2 osoby
- ✓ Szkolenie – kurs archiwisty I i II stopień - Bydgoszcz – 1 osoba
- ✓ Szkolenie dotyczące PFRON – Jarosławiec – 2 osoby
- ✓ Szkolenie dotyczące usamodzielnienia wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo - wychowawcze i rodziny zastępcze – Toruń – 2 osoby

Konferencje/seminaria:

- ✓ Seminarium dotyczące przygotowania przykładowego projektu systemowego dla OPS i PCPR i umieszczenia go we wniosku aplikacyjnym – 1 osoba
- ✓ Warsztaty dla księgowych obsługujących finansowo projekty systemowe – Toruń –
1 osoba
- ✓ Spotkanie dotyczące POKL – Toruń – 1 osoba
- ✓ Konferencja dotycząca roli sędziów i prokuratorów w postępowaniu w sprawach o przemoc w rodzinie – Bydgoszcz – 2 osoby
- ✓ Konferencja – Ekonomia społeczna. Od idei do skutecznej praktyki – Toruń – 1 osoba
- ✓ Konferencja – pracownik socjalny animatorem zmian – Toruń – 1 osoba
- ✓ Forum dyskusyjne dotyczące działań samorządów na rzecz osób niepełnosprawnych – Karków – 1 osoba
- ✓ Konferencja dotycząca zmian projektów systemowych – Bydgoszcz – 1 osoba

3 pracowników PCPR rozpoczęło studia podyplomowe:

- ✓ 2 osoby – na kierunku : Organizacja pomocy społecznej;
- ✓ 1 osoba – na kierunku: Gospodarka społeczna;
- ✓ 1 osoba jest w trakcie studiów licencjackich na kierunku: Pedagogika opiekuńczo wychowawcza.

4. KOORDYNACJA REALIZACJI PROJEKTU SYSTEMOWEGO PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI „AKTYWIZACJA ZAWODOWA I ZMIEJSZENIE MARGINALIZACJI MIESZKAŃCÓW POWIATU TUCHOLSKIEGO”.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w czerwcu 2008r. przystąpiło do realizacji projektu systemowego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytetu VII Promocja integracji społecznej w działaniu, w poddziałaniu 7.1.2 Rozwój i upowszechnienia aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie. Realizacja projektu odbywała się od maja do grudnia 2008r. Dotacja wynosiła 55 213,90 zł. Środki zostały wykorzystane w 100%. Do projektu zakwalifikowano 5 beneficjentów (młodzież w wieku 18-21 lat). Wyłonienie tak małej grupy docelowej wynikało z warunków weryfikacji zgodnych z Zasadami przygotowania, realizacji projektów i rozliczania projektów systemowych w ramach POKL. W rezultacie zawarto 5 kontraktów socjalnych. Działaniami, których głównym celem było wyposażenie młodzieży w umiejętności niezbędne do podjęcia aktywności zawodowej, objęto usamodzielnianą młodzież z Domu Dziecka - 2 osoby oraz młodzież z rodzin zastępczych -3 osoby. Beneficjenci projektu brali udział w zajęciach, ukierunkowanych na zwiększenie samoświadomości, jak również zdobycie umiejętności skutecznego poruszania się po rynku pracy oraz poznanie różnych form skutecznej komunikacji interpersonalnej, kształtowania

własnej przyszłości. Na zakończenie projektu 5 uczestników otrzymało zaświadczenia potwierdzające uczestnictwo w zajęciach.

5. POTRZEBY W ZAKRESIE REALIZACJI ZADAŃ SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ.

- ✓ Koordynacja realizacji Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008-2013;
- ✓ Koordynacja Programu Aktywności Lokalnej 2009-2015, wypracowanie nowych metod pracy z rodziną;
- ✓ Opracowanie Procedury Postępowania w sytuacji kryzysowej rodziny i dziecka;
- ✓ Kampania promocyjno-informacyjna, mająca na celu poszukiwanie rodzin zastępczych;
- ✓ Przeprowadzenie szkolenia dla osób zainteresowanych utworzeniem rodziny zastępczej;
- ✓ Utworzenie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych istniejących na terenie naszego powiatu;
- ✓ Wzmocnienie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz klientów pomocy społecznej;
- ✓ Opracowanie ścieżki rozwoju zawodowego dla pracowników PCPR podnoszenie kwalifikacji zawodowych, do najważniejszych zadań w tym zakresie należy:
 - kurs języka migowego I^o, II°, III° – doradca ds. osób niepełnosprawnych,
 - kurs mediacji rodzinnej – pracownik socjalny;
- ✓ Przeprowadzanie kontroli, w zakresie prawidłowości funkcjonowania instytucji pomocy społecznej na terenie powiatu tucholskiego, określonych w art. 112 ust.8 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12.03.2004r.;
- ✓ Dostosowanie pomieszczeń, materiałów informacyjnych PCPR dla osób niepełnosprawnych, w tym również dla osób niedowidzących.

Podpisała: Kierownik

Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
mgr Joanna Hanczewska

Opracował zespół w składzie:

Kinga Cisewska – Kawczyńska
Anna Liegmann
Mirosława Zakrzewska – Wołejko
Ewa Nadolna
Hanna Zielinska
Wojciech Wojciechowski
Alina Kowalska
Honorata Flemming
Joanna Hanczewska

Informacja o realizacji:

**Strategii Rozwiązywania Problemów
Społecznych,**

**Programu Wyrównywania Szans Osobom
Niepełnosprawnym,**

**Koncepcji Zintegrowanego Systemu Pomocy
Rodzinie i Dziecku.**

materiał informacyjny za 2008 r.

Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi

Tuchola 2009 r.

Uchwałą Rady Powiatu Tucholskiego Nr XIII/112/2008 z dnia 22 stycznia 2008 r. przyjęto na lata 2008 – 2014 programy: „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych”, „Program Wyrównywania Szans Osobom Niepełnosprawnym w Powiecie Tucholskim” oraz „Zintegrowany System Pomocy Rodzinie i Dziecku”.

PCPR, jako koordynator strategii, koncepcji i programu, zwróciło się do następujących jednostek z prośbą o sprawozdanie z działań podjętych w roku 2008:

1. Starostwo Powiatowe Wydział Edukacji, Zdrowia, Kultury i Kultury Fizycznej
Odpowiedź: pismo z dnia 03.02.2009 r., informacji udzieliła Zastępca Naczelnika Wydziału Edukacji, Zdrowia, Kultury i Kultury Fizycznej Sylwia Sobczak.
2. Powiatowy Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych –
Odpowiedź: informacji brak – pracownik przebywał na zwolnieniu chorobowym,
3. Urząd Miejski w Tucholi
Odpowiedź: pismo z dnia 27.01.2009 r., informacji udzielił Burmistrz Tadeusz Kowalski.
4. Ośrodek Pomocy Społecznej w Tucholi,
Odpowiedź: pismo z dnia 09.02.2009 r., informacji udzieliła Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej mgr Lidia Pająk – Barzyk.
5. Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych w Gostycynie, Urząd Gminy w Gostycynie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostycynie.
Odpowiedź: pismo z dnia 10.02.2009 r., informacji udzieliła Zofia Bonk – specjalista pracy socjalnej,
6. Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych w Cekcynie, Urząd Gminy w Cekcynie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie.
Odpowiedź: pismo z dnia 03.02.2009 r., informacji udzieliły: Specjalista Pracy Socjalnej mgr Jolanta Lesikowska.
7. Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych w Kęsowie, Urząd Gminy w Kęsowie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kęsowie.
Odpowiedź: pismo z dnia 06.02.2009 r., informacji udzieliła Joanna Szmaglińska – Dyplomowany pracownik socjalny,.
8. Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych w Lubiewie,
Brak Odpowiedzi.
9. Urząd Gminy w Lubiewie,
Odpowiedz: pismo z dnia 11.02.2009 r. informacji udzieliła mgr Bożena Ziółkowska – Zastępca Wójta Lubiewa,
10. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiewie.
Odpowiedź: pismo z dnia 05.02.2009 r., informacji udzieliła Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiewie Urszula Oszuścik.
11. Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Śliwicach.
Odpowiedź: pismo z dnia 03.02.2009 r., informacji udzieliła Pracownik Socjalny Teresa Reszka.
12. Dom Pomocy Społecznej w Wysokiej.
Odpowiedź: pismo z dnia 03.02.2009 r., informacji udzielił Dyrektor mgr Andrzej Bąkowski,

13. Dom Dziecka w Tucholi.
Odpowiedź: pismo z dnia 19.02.2009 r., informacji udzieliła Kierownik Domu Dziecka w Tucholi Ewa Kiersznicka.
14. Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi.
Odpowiedź: pismo z dnia 02.02.2009 r., informacji udzieliła Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy Henryka Dziurzyńska.
15. Sąd Rejonowy w Tucholi.
Odpowiedź: pismo z dnia 05.02.2009 r. informacji udzieliła Prezes Sądu Rejonowego Grażyna Kachlicka,
16. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Tucholi.
Odpowiedź: pismo z dnia 05.02.2009 r., informacji udzieliła Kierownik Zespołu Kuratorów dla Dorosłych w Sądzie Rejonowym w Tucholi - Sylwia Nowak, dot. nie włączenia do realizacji Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej.
17. Komenda Powiatowa Policji w Tucholi.
Odpowiedź: pismo z dnia 02.02.2009 r., informacji udzielił Komendant Powiatowy Policji w Tucholi podinsp. mgr Krzysztof Bodziński.
18. Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Tucholi.
Odpowiedź: pismo z dnia 05.02.2009 r., informacji udzieliła Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tucholi lek. med. Violetta Neumann.
19. NZOZ Szpital Powiatowy w Tucholi.
Odpowiedź: pismo z dnia 02.02.2009 r., informacji udzieliła Zastępca Dyrektora ds. Pielęgniarstwa mgr Danuta Krysztofczyk.
20. Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych Powiatu Tucholskiego „Dziecko w Rodzinie”
Brak odpowiedzi.
21. Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski.
Odpowiedź: pismo z dnia 28.01.2009 r., informacji udzieliła Przewodnicząca Zarządu Maria Lewandowska.
22. Klub Wolontariatu grupa eM przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Tucholi.
Odpowiedź: pismo z dnia 06.02.2009 r., informacji udzieliła koordynator grupy mgr inż. Mirosława Poturalska.
23. Zespół Szkół Ogólnokształcących w Tucholi.
Odpowiedź: pismo z dnia 05.02.2009 r., informacji udzieliła Pedagog Szkolny Agnieszka Jutrowska.
24. Zespół Szkół Leśnych w Tucholi.
Odpowiedź: pismo z dnia 06.02.2009 r. (data wpływu), informacji udzieliła Dyrektor mgr Aniela Czyżyk.
25. Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych.
Odpowiedź: pismo z dnia 02.02.2009 r.(data wpływu), informacji udzieliła Joanna Puchowska.
26. Zespół Szkół Licealnych i Technicznych im. Ziemi Tucholskiej w Tucholi.
Odpowiedź: pismo z dnia 06.02.2009 r., informacji udzieliła Pedagog Szkolny mgr Renata Giersz.
27. Tucholskie Centrum Edukacji Zawodowej.
Brak odpowiedzi.
28. Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Tucholi.

Odpowiedź: pismo z dnia 10.02.2009 r., informacji udzielił Dyrektor Tomasz Okrzyński.

29. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Tucholi.

Odpowiedź: pismo z dnia 05.02.2009 r., informacji udzieliła Dyrektor Poradni mgr Renata Gramowska.

30. Ośrodek Sportu i Rekreacji w Tucholi.

Brak odpowiedzi.

31. Środowiskowy Dom Samopomocy „Przystań” w Tucholi.

Odpowiedź: pismo z dnia 28.01.2009 r., informacji udzieliła Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy mgr Maria Kuczkowska.

32. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tucholi

Odpowiedź: pismo z dnia 05.02.2009 r., informacji udzieliła Kierownik Ośrodka Aleksandra Myszka,

33. Szkolny Klub Wolontariusza „Animus” przy Gimnazjum nr 1 w Tucholi,

Odpowiedź: pismo z dnia 05.02.2009 r. (data wpływu) informacji udzieliła Magdalena Barlik,

Do w/w instytucji wystosowano pisma z dnia 20.01.2009 r. następującej treści:

„Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi, zwraca się z uprzejmą prośbą o przesłanie informacji dotyczących realizacji zadań wynikających z programów realizowanych w roku 2008:

- *„Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Tucholskim”,*
- *„Programu Wyrównywania Szans Osobom Niepełnosprawnym w Powiecie Tucholskim”*
- *„Zintegrowanego Systemu Pomocy Rodzinie i Dziecku”.*

w terminie do 06.02.2009 r. na adres PCPR w Tucholi oraz drogą elektroniczną na adres kkkin@o2.pl.

Przesłane przez Państwa informacje zostaną przedstawione w materiałach sesyjnych Rady Powiatu.

Jednocześnie przypominamy, że Diagnoza Środowiskowa Problemów Społecznych na lata 2008 – 2014 oraz w/w programy zostały Państwu przesłane na początku 2008 r.

Liczymy na współpracę.”

Informacje, które otrzymaliśmy dowiodły, iż na terenie Powiatu Tucholskiego realizowanych jest wiele zadań, nie tylko statutowych, ale i poza statutowych. Niemniej jednak, część zadań zawartych w programach będzie niemożliwa do zrealizowania z uwagi na znaczne ograniczenia finansowe, kadrowe jak również lokalowe.

W materiałach zamieszczono informacje jednostek, które w roku 2008 zrealizowały omawiane zadania.

Wykonawcami wielu zadań określonych w Programach jest Starosta, Zarząd Powiatu i Wójtowie poszczególnych gmin. Należy tutaj zauważyć, że powyższe zarządy zawiadują jednostkami organizacyjnymi odpowiedzialnymi w dużej mierze za poszczególne zadania.

Strategia zawiera w swych celach i zadaniach również działania występujące w dwóch pozostałych Programach. W związku z tym, odpowiedzi poszczególnych jednostek, które poniżej zaprezentujemy, odnoszą się zarówno do Strategii, jak i do „Programu Wyrównywania Szans Osobom Niepełnosprawnym w Powiecie Tucholskim”.

I. „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Tucholskim na lata 2008 - 2014”.

Cel główny

A: Zapobieganie problemom społecznym.

Cel cząstkowy I. Przeciwdziałanie bezrobociu.

Wszystkie zadania są realizowane głównie przez Powiatowy Urząd Pracy. Jak wynika ze sprawozdania Kierownika PUP zadania są realizowane prawidłowo w stopniu zależnym od wielkości środków finansowych.

Zadanie 1. Wykształcenie wszechstronnych postaw, umiejętności koniecznych do bycia elastycznym na rynku pracy.

*** Zespół Szkół Ogólnokształcących:**

Zadanie to realizowane jest na GDDW, podczas spotkań z pedagogiem i szkolnym doradcą zawodowym, przez treści przedmiotu podstawy przedsiębiorczości oraz poprzez działania szkolnego doradcy zawodowego, p. L. Karnowskiej. Organizowane są spotkania z doradcą zawodowym z PUP w Tucholi panią L. Czapiewską. Uczniowie mają możliwość wykonania testów zainteresowań i kompetencji przez psychologa, p. R. Gramowską – PPP. Młodzież posiada w szkole pełen dostęp do oferty edukacyjnej szkół wyższych pomaturalnych, a także ponadgimnazjalnych.

*** Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych:**

- funkcjonowanie stanowiska doradcy zawodowego i realizacja Szkolnego programu doradztwa i poradnictwa zawodowego,
- realizowanie w ramach zajęć pozalekcyjnych programów poszerzających kompetencje zawodowe uczniów:
 - ◆ prowadzenie Młodzieżowych Miniprzedsiębiorstw - samo zatrudnienie, możliwość zdawania egzaminu i zdobycie certyfikatu Cambridge w zakresie prowadzenia przedsiębiorstwa,
 - ◆ szkolna internetowa gra Giełda,
 - ◆ szkolna Koło Inwestorskie – Z klasy do klasy,
 - ◆ droga do sukcesu – w ramach doradztwa zawodowego.
- Realizowanie w ramach zajęć programów edukacyjnych:
 - ◆ Szkolny Klub Przedsiębiorczości – Impuls,
 - ◆ Moje finanse,

- ◆ Odpowiedzialny Biznes,
- ◆ Młodzi przeciw korupcji,
- ◆ Kultura bezpieczeństwa,
- ◆ prowadzenie na lekcjach przedmiotów ogólnokształcących i godzinach wychowawczych tematów związanych z rynkiem pracy.
- ◆ organizowanie „Dnia Przedsiębiorczości”.
- umożliwianie uczniom w ramach realizacji programu nauki zdobycie dodatkowych kwalifikacji:
 - ◆ kurs prawa jazdy na samochód osobowy i ciągnik,
 - ◆ dwa programy specjalizacyjne w technikum agrobiznesu u technikum ekonomicznym.

*** Zespół Szkół Leśnych:**

Funkcjonowanie stanowiska doradcy zawodowego i realizacja Szkolnego Programu Doradztwa i Poradnictwa Zawodowego. Realizowanie w ramach zajęć pozalekcyjnych programów poszerzających kompetencje zawodowe uczniów:

- ◆ zdobycie umiejętności preparowania zwierzyny,
- ◆ hodowla ptaków drapieżnych,
- ◆ zdobycie umiejętności gry na rogu myśliwskim,
- ◆ możliwość zdobycia patentu żeglarskiego,
- ◆ odbycie stażu członkowskiego do przyjęcia w poczet członków PZŁ.

Umożliwianie uczniom w ramach realizacji programu nauki zdobycie dodatkowych kwalifikacji: kurs pilarza.

*** Zespół Szkół Licealnych i Technicznych im. Ziemi Tucholskiej:**

W ramach doradztwa zawodowego realizowano ustalone zadania:

- systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje i pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej,
- gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia,
- wskazywanie osobom zainteresowanym źródeł dodatkowej, rzetelnej informacji na poziomie regionalnym, ogólnokrajowym, europejskim i światowym na temat: rynku pracy, wykorzystania posiadanych talentów i uzdolnień, instytucji i organizacji wspierających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w życiu codziennym i zawodowym, alternatywność możliwości kształcenia dla młodzieży z problemami emocjonalnymi i niedostosowaniem społecznym, programów edukacyjnych Unii Europejskiej, porównywalności dyplomów i certyfikatów zawodowych.

*** Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy:**

- wychowawcy klas przeprowadzają pogadanki na lekcjach wychowawczych na tematy potrzeby uzyskania kwalifikacji zawodowych,
- organizowane są spotkania z przedstawicielami urzędu pracy,
- częstym elementem są wycieczki do zakładów pracy.

Zadanie 2. Dostosowanie kierunków kształcenia do rynku pracy.

*** Zespół Szkół Ogólnokształcących:**

Szkole funkcjonują profile klas: przyrodniczy, humanistyczno – medialny, politechniczny, społeczno – prawny, matematyczno – informatyczny, matematyczno - geograficzny, medyczny. Powyższe profile stanowią atrakcyjną ofertę edukacyjną.

*** Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych:**

- badanie potrzeb rynku pracy i dostosowanie kierunków kształcenia do zapotrzebowania,
- upowszechnianie specjalności, na które jest zapotrzebowanie.

*** Starostwo Powiatowe Wydział Edukacji, Zdrowia, Kultury i Kultury Fizycznej:**

W szkołach dla których organem prowadzącym jest Powiat Tucholski, np. w Tucholskim Centrum Edukacji Zawodowej prowadzone były szkolenia oraz kursy, pomagające w przekwalifikowaniu pracowników lub osób bezrobotnych, pozwalające na szybsze znalezienie pracy.

*** Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy:**

- spotkania z pracodawcami, spotkania z przedstawicielami urzędu pracy.

Zadanie 3, 4. Realizacja programów aktywizacji zawodowej, Uruchomienie sieci wsparcia np. poprzez programy aktywizacji zawodowej.

*** Powiatowy Urząd Pracy:**

Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w Urzędzie Pracy uczestniczą we wszystkich formach informacji i aktywizacji przewidzianych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz inicjowanych przez Urząd Pracy. Wszelkie formy aktywizacji zawodowej finansowane były ze środków Funduszu Pracy, PFRON oraz EFS w ramach PO KL.

W 2008 roku w ramach projektu PO KL zaktywizowano 12 osób niepełnosprawnych:

- 4 osoby niepełnosprawne uczestniczyły w zajęciach aktywnego poszukiwania pracy w ramach Klubu Pracy, 8 osób niepełnosprawnych brało udział również w warsztatach aktywizacyjnych, które w kompleksowy sposób ujmowały kwestie poszukiwania pracy,
- Aktywne programy rynku pracy adresowane są również dla osób niepełnosprawnych. W 2008 roku 8 osób bezrobotnych z oznaczonym stopniem niepełnosprawności ukończyło staż, 6 osób ukończyło przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, natomiast 25 osób wykonywało pracę w ramach prac społecznie użytecznych. W ramach prac interwencyjnych zatrudniono 8 osób niepełnosprawnych, natomiast 29 osób skierowano do wykonywania robót publicznych.

*** Ośrodek Pomocy Społecznej:**

W 2008 roku 32 osoby długotrwale bezrobotne zostały objęte projektem systemowym PO KL współfinansowanym ze środków EFS, realizowanym przez OPS Tuchola pt. „Uwierz w swoje możliwości,,

Zadanie 5. Pozyskiwanie miejsc pracy, szczególnie dla osób niepełnosprawnych.

*** Powiatowy Urząd Pracy:**

Z ewidencji osób niepełnosprawnych w wyniku podjęcia pracy wyłączono 183 osób w tym 97 osoby w ramach pracy subsydiowanej z czego 27 w zakładach pracy chronionej. Oprócz tego osoby niepełnosprawne bezrobotne i poszukujące pracy zostały włączone w proces rekrutacji na wolnym rynku pracy. W 2008 roku pracodawcy zgłosili 46 ofert pracy dla osób niepełnosprawnych, wszystkie oferty dotyczyły pracy subsydiowanej. Oferty pracy dla niepełnosprawnych stanowiły zaledwie 2,57 % wszystkich zgłoszonych ofert.

*** Starostwo Powiatowe Wydział Edukacji, Zdrowia, Kultury i Kultury Fizycznej**

W Tucholskim Centrum Edukacji Zawodowej prowadzone są szkolenia oraz kursy, pomagające w przekwalifikowaniu pracowników lub osób bezrobotnych, pozwalające na efektywniejsze znalezienie pracy.

Zadanie 6. Przekwalifikowania, kursy, szkolenia.

* **Powiatowy Urząd Pracy** prowadzi przekwalifikowania, kursy, szkolenia, które realizowane były w trybie indywidualnym i grupowym w sposób ciągły, w miarę zainteresowania i potrzeb stron (bezrobotnych i zakładów pracy). Skierowanie zainteresowanego na szkolenie w trybie indywidualnym odbywa się po uprzednim przedłożeniu uprawdopodobnienia o zatrudnienie z konkretnym pracodawcą. W przypadku przedłożenia zaświadczenia o ukończeniu szkolenia i umowy o pracę na okres nie krótszy niż 3 miesiące następował zwrot kosztów poniesionych na szkolenie przez bezrobotnego. Szkolenia prowadzone są w oparciu o środki FP, EFS, PFRON.

Zadanie 7. Prowadzenie warsztatów umiejętnego poszukiwania pracy dla osób długotrwale bezrobotnych.

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostycynie:**

W kwietniu 2008 r. GOPS przystąpił do pracy nad realizacją projektu w ramach EFES Program Operacyjny Kapitał Ludzki w ramach Priorytetu VII. Promocja integracji społecznej, poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej pt. „Twoja aktywność Twoją szansą”. W ramach tego projektu 12 osób zdobyło nowe kwalifikacje: 3 mężczyźni zdobyło kwalifikacje w zakresie obsługi wózków widłowych, 5 kobiet posiadało umiejętność obsługi kas fiskalnych i 4 kobiety zdobyły kwalifikacje opiekunek osób starszych. Osoby te brały udział w warsztatach autoprezentacji i umiejętności interpersonalnych-umiejętności niezbędne przy aktywnym poszukiwaniu zatrudnienia.

Zadanie 8. Tworzenie instytucji przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu (KIS, CIS, Inkubatory Przedsiębiorczości, Spółdzielnie Socjalne).

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostycynie:**

W gminie działa Klub Integracji Społecznej, gdzie do prac społecznie użytecznych zatrudniono 30 osób. Okres zatrudnienia na pracach społecznie – użytecznych trwa 3 miesiące – 40 godzin miesięcznie.

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kęsowie:**

Na terenie Gminy Kęsowo działa Klub Integracji Społecznej w Kęsowie w ramach którego udzielane jest mieszkańcom gminy poradnictwo specjalistyczne (prawnik, psycholog, doradca zawodowy).

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie:**

- aktywizacja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu szczególnie z powodu bezrobocia (Klub Integracji Społecznej, Prace społecznie użyteczne, roboty publiczne),
- program „praca i środowisko”, roboty interwencyjne, staże, przygotowania zawodowe.

Cel cząstkowy II. Zapobieganie patologiom społecznym.

Zadanie 1. Wdrażanie programów prozdrowotnych w szkołach.

*** Zespół Szkół Ogólnokształcących:**

Programy prozdrowotne oraz ich elementy uczniowie poznają GDDW, podczas zajęć z pedagogiem, na lekcjach biologii, wychowania fizycznego. Główne programy promujące zdrowie, działające w szkole to: program „Różowa wstążeczka”, udział w kampanii „Szkoła bez przemocy”, „Trzymaj Formę”, „Mam haka na raka”, „Stres pod kontrolą” – dla maturzystów. Organizowane są także spotkania ze specjalistami dla uczniów i rodziców z p. R. Częstochowskim – MONAR – Bydgoszcz, a także z pracownikami zakładu Profilaktyki i Promocji Zdrowia Centrum Onkologii w Bydgoszczy – p. T. Wierzchucka..

*** Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych:**

Szkoła wdraża programy prozdrowotne poprzez:

- realizowanie założeń Szkolnego Programu Profilaktyki (przeciwdziałanie różnym aspektom zagrożeń wśród uczniów, rodziców),
- realizowanie między przedmiotowej ścieżki prozdrowotnej,
- funkcjonowanie w szkole gabinetu pielęgniarstwa i stomatologicznego,
- uczestnictwo szkoły w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Uzależnieniom,
- prowadzenie z młodzieżą w ramach godzin wychowawczych z zakresu przeciwdziałania uzależnień.

*** Zespół Szkół Leśnych:**

Realizowanie założeń Szkolnego Programu Profilaktyki (przeciwdziałanie różnym aspektom zagrożeń wśród uczniów, rodziców). Realizowanie międzyprzedmiotowej ścieżki prozdrowotnej. Funkcjonowanie w szkole gabinetu pielęgniarstwa i gabinetu stomatologicznego. Uczestnictwo szkoły w Powiatowym

Programie Przeciwdziałania Uzależnieniom. Organizowanie spektakli profilaktycznych finansowanych przez Starostwo Powiatowe (2 spektakle). Zakup materiałów dydaktycznych nt. profilaktyki uzależnień. Obecność na godzinach wychowawczych psychologa.

*** Starostwo Powiatowe Wydział Edukacji, Zdrowia, Kultury i Kultury Fizycznej:**

Wydział Edukacji na bieżąco współpracował z pedagogami szkolnymi oraz Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną. Realizowane były w w/w placówkach programy wychowawcze, prozdrowotne i profilaktyczne obejmujące młodzież uczęszczającą do szkół prowadzonych przez Powiat. W ramach posiadanych środków dokształcali isę pedagodzy, uczęszczając w konferencjach lub kursach, których celem było skuteczniejsze rozwiązywanie problemów dzisiejszej młodzieży.

*** Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy:**

- wychowawcy klas są odpowiedzialni za opracowanie i wdrożenie programów prozdrowotnych,
- organizacją i przeprowadzeniem konkursów na temat zdrowego stylu życia, czystości oraz innych o podobnej tematyce działań zajmuje się pielęgniarka szkolna.

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie:**

W Gminie Cekcyn prowadzone były programy profilaktyczne (służba zdrowia, szkoły, policja, GOPS) oraz z zakresu profilaktyki alkoholowej, narkomanii i przemocy w rodzinie (program profilaktyczny „Noe”, „Debata”).

Zadanie 2. Indywidualne programy wychowawcze dla młodzieży i rodziców realizowane w szkołach.

*** Zespół Szkół Ogólnokształcących:**

W szkole obowiązują: Szkolny Program Wychowawczy oraz Szkolny Program Profilaktyki. Ich treści a także realizacja podlegają cyklicznej ewaluacji. Uczniowie, rodzice i nauczyciele mają możliwość np. poprzez ankiety, wypowiedzania się na temat zadań wychowawczych realizowanych w szkole.

*** Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych:**

- porady pedagoga szkolnego dla uczniów o specjalnych potrzebach wychowawczych oraz dla rodziców,
- porady dla uczniów i rodziców,
- prowadzenie przy współpracy Poradni Pedagogiczno – Psychologicznej w Tucholi zajęć na temat „Radzenie sobie ze stresem” dla uczniów klas I,
- pedagogizacja rodziców z zakresu bezpieczeństwa uczniów w szkole przez Koordynatora ds. bezpieczeństwa,
- zorganizowanie dla uczniów spotkań z policjantem na temat: ”Odpowiedzialność karna nieletnich”, „Bezpieczeństwo na drodze – skutki kierowania pojazdami”,
- zorganizowanie dla uczniów spotkania z prokuratorem na temat „Odpowiedzialność karna w świetle przepisów kodeksu karnego”

*** Zespół Szkół Leśnych:**

Porady pedagoga szkolnego dla uczniów o specjalnych potrzebach wychowawczych oraz dla rodziców, porady dla uczniów i rodziców. Pedagogizacja

rodziców z zakresu bezpieczeństwa uczniów w szkole przez koordynatora ds. bezpieczeństwa. Zorganizowanie dla uczniów spotkań z policjantami nt. „Odpowiedzialność”, „Zasady ruchu drogowego”.

*** Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy:**

- wdrażanie programów wychowawczych opracowanych w ramach programu wychowawczego szkoły,
- prowadzenie zajęć profilaktycznych z rodzicami.

Zadanie 3. Wspieranie sieci świetlic środowiskowych i terapeutycznych.

*** Urząd Miejski w Tucholi:**

W 2008 roku w ramach Programu profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii Gmina Tuchola wspierała między innymi działalność świetlicy profilaktyczno-wychowawczej „Iskierka”, działającej w strukturze Gimnazjum nr 1. Zajęcia w tej świetlicy w świetlicy odbywały się od poniedziałku do piątku przez 26 godzin w tygodniu. Uczestniczyło w nich 26 dzieci w wieku od 10 do 16 lat, byli to uczniowie szkół podstawowych oraz Gimnazjum Nr 1. Grupą zajmowało się 3 wychowawców. Na wynagrodzenia dla specjalistów przeznaczono kwotę 20.086 zł. Dzieci uczestniczące w zajęciach otrzymywały codziennie posiłek. Na wyżywienie przeznaczono kwotę 5.998 zł. W 2008 roku przekazano również środki na wyposażenie świetlicy w wysokości 3.399 zł. W świetlicy dzieciom pomagano w odrabianiu lekcji, uczono je obsługi komputera oraz rozwijano ich umiejętności manualne podczas wykonywania prac plastycznych.

W Szkole Podstawowej nr 1 w Tucholi odbywały się 2 x w tygodniu zajęcia socjoterapeutyczne (1 x dla dzieci w wieku 7 – 9 lat oraz 1 x dla dzieci w wieku 9 -13 lat). Na zajęcia w młodszej grupie wiekowej uczęszczało 12 dzieci, na zajęcia w grupie starszej – 11 dzieci. Oprócz zajęć terapeutycznych każda z grup brała udział w wycieczce do Woziwody i Gołębka oraz ognisku. Dzieci otrzymały również prezenty z okazji Dnia Dziecka. Koszty osobowe i rzeczowe na realizację zadania wyniosły 12.982 zł. Kontynuowano również zajęcia pozalekcyjne w formie kółek zainteresowań dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych - jako formy profilaktyki środowiskowej. Zajęcia zrealizowane zostały w 9 szkołach gminnych w wymiarze od 3 – 7 godzin tygodniowo. Z informacji uzyskanej ze szkół wynika, że były to głównie zajęcia komputerowe, plastyczne, teatralne i sportowe. Wydatki związane z realizacją zadania w 2008 roku wyniosły 25.690 zł. W Tucholskim Ośrodku Kultury były realizowane zajęcia dodatkowe dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w (w Tucholi i Raciążu) w wymiarze 5 godzin tygodniowo. Tucholski Ośrodek Kultury uzyskał na realizację ww. zadania 2.700 zł.

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostycynie:**

Na terenie gminy w miejscowościach popegeerowskich: Kamienica, Łyskowo, Wielka Klonia działają ogniska wychowawcze finansowane ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Na zajęcia w 2008r. uczęszczało 50 dzieci. W ogniskach przeprowadzono cykl zajęć z profilaktyki uzależnień, uczestnicy zajęć biorą udział w konkursach, przygotowują okolicznościowe spotkania połączone z prezentacją własnych umiejętności aktorskich i plastycznych.

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kęsowie:**

Utworzenie przez GOPS ognisk wychowawczych, w dwóch miejscowościach, których głównym celem jest wyrównywanie możliwości edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży oraz zapobieganie patologią.

*** Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie:**

Od 29.10.2008 r. realizowane były spotkania grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy. Zajęcia kierowane były do kobiet – ofiar przemocy w rodzinie. Przez okres od 04.07.2008 r. do 31.12.2008 r. odbywały się także spotkania grupy terapeutycznej dla kobiet doświadczających przemocy. Równoległe z grupami dla dorosłych trwały zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie:**

GOPS w Cekcynie w 2008 r. utrzymywał 12 świetlic wiejskich wdrażając program edukacji elementowej dzieci w wielu przedszkolnym. W Cekcynie utrzymywane było również funkcjonowanie Gminnej Świetlicy Terapeutycznej, Grupy Wsparcia.

Zadanie 4. Wykreowanie zdrowego stylu życia.

*** Zespół Szkół Leśnych:**

Rozpowszechniania: gazetek, ulotek, konkursów tematycznych (szkoła, internet).

*** Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy:**

Prowadzenie przez pedagoga, pielęgniarkę szkolną oraz wychowawców klas konkursu czystości oraz programów i konkursów promujących zdrowy styl życia.

*** Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych:**

- zorganizowani zajęć profilaktycznych prowadzonych przez położną z Regionalnego Centrum Onkologii w Bydgoszczy w ramach programu „Przeciwnowotworowa edukacja szkół ponadgimnazjalnych” na temat zapobiegania nowotworom, samobadania piersi i jąder,
- realizowanie programu samobadania piersi „Różowa Wstążeczka”,
- zorganizowanie w szkole prelekcji „Rzuć palenie razem z nami” w ramach ogólnopolskiej akcji Fundacji Promocji Zdrowia,
- zorganizowanie spotkania z lekarzem na temat „Zdrowe odżywianie się”.

*** Zespół Szkół Licealnych i Technicznych im. Ziemi Tucholskiej:**

W minionym okresie sprawozdawczym w ZSLiT im. Ziemi Tucholskiej w Tucholi zrealizowano szereg form zgodnych z założeniami w/w programów, min.:

- „Różowa wstążeczka”- z zakresu profilaktyki nowotworowej piersi,
- Program Pierwotnej Profilaktyki Wad Cewy Nerwowej,
- „Meningokoki- podstępny wróg”- w ramach społecznej kampanii przeciwko meningokokom,
- „Młodość wolna od papierosów”- kampania antynikotynowa.

Nasi uczniowie byli włączani do uczestnictwa w cyklicznych przedsięwzięciach typu:

- Dzień walki z otyłością, anoreksją, bulimią,
- Dzień rzucania palenia,
- Światowy dzień walki z AIDS,
- w warsztatach „ Jak radzić sobie ze stresem?”,
- w teatralnych przedstawieniach profilaktycznych,

- spotkaniach z przedstawicielami specjalistów ds. nieletnich.

Wdrażanie i rozpowszechnianie omawianych treści odbywało się w formie konkursów ogólnoszkolnych, pogadanek, wykładów, prezentacji multimedialnych, happeningów, pokazów, rozpowszechniania materiałów edukacyjnych, projekcji filmowych, itd. Dokonywano również diagnozy występujących wśród uczniów problemów i podejmowano działania w kierunku ich rozwiązania, bądź korzystano z pomocy wyspecjalizowanych instytucji.

Z myślą o wsparciu rodzin, w których wychowują się nasi uczniowie oferowano pomoc w zakresie poradnictwa, pedagogizacji, pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz interwencji w sytuacjach kryzysowych.

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie:**

- prowadzenie przez służbę zdrowia programów profilaktycznych,
- pozyskiwanie środków na zajęcia pozalekcyjne w szczególności z zakresu kultury fizycznej,
- wspieranie działalności gminnych drużyn sportowych, organizacji pozarządowych kreujących zdrowy styl życia.

*** Ośrodek Pomocy Społecznej w Tucholi:**

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tucholi zadania w zakresie strategii rozwiązywania problemów społecznych realizował na poziomie gminy. Poza zadaniami obowiązkowymi wynikającymi z ustawy o pomocy społecznej wykonywał zadania w ramach ustawy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” finansując dożywianie w szkołach, prowadząc akcje informacyjne dotyczące zdrowego żywienia skierowane do rodzin, które nie chcą korzystać z dożywiania dzieci w szkole. OPS prowadził również Jadłodajnię oraz zajmował się dystrybucją artykułów spożywczych pozyskiwanych z Banku Żywności. Kupno leków, wycieczki szkolne dzieci i młodzieży, jak również turnusy rehabilitacyjne osób, które są w trudnej sytuacji materialnej, były dofinansowywane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Tucholi.

*** Zespół Szkół Ogólnokształcących:**

Promocja zdrowia jest jednym z głównych zadań w szkole – o realizowanych programach prozdrowotnych wspomniano wcześniej. Jednym z elementów edukacji prozdrowotnej i regionalnej jest coroczny Rajd Rowerowy dla klas drugich LO. Zrealizowano projekt dotyczący transplantologii organów – zajęcia dla uczniów przygotowane przez p. L. Pawelską i grupę uczniów, spotkanie ze specjalistami w tej dziedzinie (ze szpitali w Bydgoszczy i Warszawie). Organizowane są wyjazdy uczniów na wykłady do Collegium Medicum UMK w Bydgoszczy – p. L. Pawelska.

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostycynie;**

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbyła 16 posiedzeń z osobami uzależnionymi i ich rodzinami. Na rozmowy motywujące wysłano 90 zaproszeń (z tego do niektórych dwukrotnie). Tylko 16 osób skorzystało z zaproszenia. W stosunku do pięciu osób skierowano sprawę do sądu. Czternaście osób po przeprowadzonych rozmowach zdecydowało się na podjęcie terapii. W uzgodnieniu z dyrektorami szkół oraz panią pedagog GKRPA opracowała tematykę spektakli profilaktycznych. Klasy V i VI z całej gminy uczestniczyły w warsztatach nt. uzależnień. Zorganizowano dla wszystkich dzieci z klas I-III spektakle profilaktyczne pt. „Grymasy królowej Kasi”, „Na nałogi wystaw rogi”. Na przedstawienie profilaktyczne pt. „Komnata czasu” dzieci zostały dowiezione

autokarem do Tucholskiego Ośrodka Kultury. Wszystkie szkoły z terenu gminy wzięły udział w ogólnopolskim programie profilaktycznym „Zachowaj trzeźwy umysł”. GKRPA włącza się do funkcjonowania KIS-u poprzez dofinansowanie wynagrodzenia dla doradcy zawodowego i psychologa zawodowego. Caritas w Gostycynie oraz Wielkim Mędromierzu otrzymały dofinansowanie do organizacji „letnich dziecińców”. Ponadto ze środków komisji GKRPA dofinansowano szkolne wycieczki i biwaki. Wspólnie z GOPS napisano projekt pn. „Siła w nas” dzięki któremu pozyskano środki na poszerzenie oferty punktu konsultacyjnego, dla osób uzależnionych, o porady psychologa. Psycholog przyjmował od maja do grudnia 2008 r. Ze środków komisji zakupiona została prasa oraz ulotki o treściach dotyczących uzależnień, które zostały przekazane członkom komisji, grupie AA „Odwaga” oraz do punktu konsultacyjnego działającego na terenie gminy. Dzięki dofinansowaniu grupa AA wyjechała na ogólnopolskie spotkania grup samopomocowych do Zakroczymia, Częstochowy i Lichenia.

W Zespole Szkół w Gostycynie przeprowadzone zostały następujące programy profilaktyczne:

- „Trzymaj formę” – udział w nim brało 50 uczniów z gimnazjum.
- „Nasze spotkania” – 15 uczestników z gimnazjum.
- „Siedem kroków” – program antyalkoholowy; dwie klasy gimnazjum, tj. 46 uczniów.
- „Znajdź właściwe rozwiązanie” program antynikotynowy; dwie klasy V szkoły podstawowej tj. 31 uczniów.
- AIDS – zajęcia przygotowujące do olimpiady wiedzy na lekcjach i zajęciach dodatkowych – 25 uczniów gimnazjum.
- Dodatkowo pedagog prowadził od X do XII 2008r. zajęcia z zakresu sztuki komunikacji interpersonalnej, negocjacji i pokonywania stresu w klasach IV-VI w szkole podstawowej w Wielkim Mędromierzu.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gostycynie w roku 2008r. realizował następujące programy profilaktyczne:

- Profilaktyka chorób układu krążenia – 56 osób,
- Badanie cytologiczne u kobiet – 304 osoby,
- Badanie w kierunku osteoporozy – 182 osoby,
- Promowanie i prowadzenie profilaktycznych szczepień przeciw żółtacze i grypie – 253 osoby,
- Badanie i konsultacja urologiczna w kierunku wczesnego wykrywania nowotworu prostaty – 147 osób,
- Profilaktyka próchnicy zębów – 405 dzieci.

*** NZOZ Szpital Powiatowy:**

Zwiększenie dostępności do Poradni Terapii Uzależnień i Współzależnień od Alkoholu (przy wydatnej finansowej pomocy ze strony Urzędu Miejskiego w Tucholi).

*** Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny:**

Przekształcanie niekorzystnych zachowań zdrowotnych społeczeństwa wymaga podejmowania przez różne instytucje, organizacje, stowarzyszenia itp. szeregu inicjatyw i przedsięwzięć prozdrowotnych. Inicjatorami i koordynatorami poszczególnych działań promocyjnych są stacje sanitarno-epidemiologiczne, których

zadaniem jest inicjowanie i wytyczanie kierunków przedsięwzięć zmierzających do dostarczenia społeczeństwu wiedzy pt. problemów zdrowia i jego uwarunkowań (w szczególności: popularyzowanie zasad higieny, racjonalnego żywienia, metod zapobiegania chorobom, umiejętności udzielania pierwszej pomocy itd.). W związku z tym stacja sanitarno-epidemiologiczna podejmowała współpracę i merytorycznie wspierała działalność prozdrowotną prowadzoną przez placówki oświatowo-wychowawcze, środki masowego przekazu, placówki służby zdrowia, inne zakłady, instytucje i organizacje - udzielając porad i informacji w zakresie zapobiegania i eliminowania negatywnego wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi.

Realizacja tych zadań wymaga podejmowania i wdrażania różnych form działalności: programów edukacyjnych w szkołach, szkoleń, prelekcji, konkursów (plastycznych, literackich) i olimpiad wiedzy o zdrowiu, wystaw, rozdawnictwa materiałów informacyjnych itp. Poniżej przedstawiono najważniejsze programy edukacyjne wdrożone i koordynowane przez pion oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia stacji sanitarno-epidemiologicznych w 2008 roku. Wypełniały one treścią następujące cele operacyjne Narodowego Programu Zdrowia:

- zwiększenie skuteczności zapobiegania chorobom zakaźnym,
- zwiększenie skuteczności edukacji zdrowotnej społeczeństwa oraz działań oświatowo-zdrowotnych,
- intensyfikacja profilaktyki próchnicy zębów i chorób przyzębia u dzieci, młodzieży oraz kobiet ciężarnych,
- poprawa żywienia ludności i jakości zdrowotnej żywności,
- zmniejszenie rozpowszechnienia palenia tytoniu,
- zwiększenie sprawności i skuteczności pomocy doraźnej w nagłym zagrożeniu życia.

Realizowane w 2008 r. kierunki tematyczne dotyczyły zagadnień związanych z:

1. Popularyzowanie zasad zdrowego stylu życia w zakresie:

- poprawy sposobu żywienia i zapobiegania otyłości,
- zapobiegania nałogom,
- zwiększenia aktywności fizycznej,
- umiejętności radzenia sobie ze stresem,
- umiejętności kontroli stanu swojego zdrowia,

2. Zapobieganie chorobom zakaźnym poprzez propagowanie szczepień ochronnych.

3. Zapobieganie HIV/AIDS oraz kształtowanie właściwych postaw wobec żyjących z HIV i chorych na AIDS.

4. Profilaktyki zakażeń pokarmowych i zatruc grzybami.

5. Propagowanie zasad higieny i profilaktyki próchnicy zębów.

*** Dom Pomocy Społecznej:**

Mieszkańcy codziennie mogą korzystać z gimnastyki porannej, gimnastyki tai-chi, zajęć w gabinecie rehabilitacji gdzie korzystają z następujących przyrządów: rowerów, rotora, wspinacza, wioślarza, UGUL-a, pionizatorów oraz z ćwiczeń w pokoju mieszkalnym, wykonywane są też masaże suche i masaże perełkowe oraz masaże aparatem z promiennikiem podczerwieni, matą igłową (akupunktura)- zgodnie z zaleceniem lekarza.

*** Komenda Powiatowa Policji:**

W dniach 21.12.2007 r. - 14.01.2008 r. Komenda Powiatowa Policji w Tucholi wspólnie z władzami gminy Kęsowo zorganizowała turniej Gwiazdkowo-Noworoczny Halowej Piłki Nożnej.

Na przełomie grudnia 2007 - stycznia 2008 Komenda Powiatowa Policji w Tucholi wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Tucholi przeprowadziła akcję w klasach 1 - 4 szkół powiatu tucholskiego pod nazwą „Bezpieczny powrót”. W trakcie spotkań zostały omówione zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Każdy z uczestników otrzymał element odblaskowy.

W dniu 7.02.2008 roku wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Tucholi został przeprowadzony pokaz multimedialny dla osób ubiegających się o kartę rowerową pod nazwą „Bezpieczny rowerzysta”.

KPP w Tucholi w dniu 26 kwietnia 2008 r. była współorganizatorem imprezy pod nazwą „Dzień Ziemi” (głównym organizatorem był Tucholski Park Krajobrazowy). W ramach udziału w imprezie na ul. Plac Wolności w Tucholi zorganizowano stoisko KPP i dokonano znakowania rowerów.

Ponadto w dniu 13 czerwca 2008 roku w Liceum Ogólnokształcącym w Tucholi zorganizowano kampanię pod hasłem ”Policja i Straż Pożarna w służbie i w szkole”. W ramach tej kampanii zostały przeprowadzone spotkania z młodzieżą, przeprowadzono także konkurs plastyczny oraz test z wiedzy na temat funkcjonowania i działalności Straży Pożarnej i Policji. Na koniec dokonano prezentacji wyposażenia w/w służb.

W okresie wakacyjnym funkcjonariusze KPP w Tucholi wraz z funkcjonariuszami PP w Cekcynie przeprowadzili pokaz sprzętu policyjnego dla młodzieży wypoczywającej w Cekcynie. W trakcie tych pokazów przeprowadzono wiele konkursów.

W dniach 7 grudzień 2008 - 11.01.2009 Komenda Powiatowa Policji w Tucholi była współorganizatorem II Turnieju Gwiazdkowo-Noworocznego w Piłce Halowej w Kęsowie. Ponadto Komenda Powiatowa Policji w Tucholi zorganizowała wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Tucholi oraz z Przedszkolem nr 3 i 1 w Tucholi konkurs plastyczny dla klas I - III szkół podstawowych powiatu tucholskiego oraz przedszkoli pod nazwą „Bezpieczne Dziecko”. Konkurs cieszył się dużym zainteresowaniem.

Wdrażanie programów profilaktycznych w szkołach (narkotyki, alkohol, agresja).

Zadanie 5. Tworzenie poradni leczenia uzależnień od alkoholu, narkotyków..

Cel cząstkowy III. Łagodzenie ubóstwa:

Zadanie 1. Wykształcenie postawy aktywności życiowej.

Jednostki organizacyjne pomocy społecznej (ośrodki pomocy społecznej, PCPR) powiatu tucholskiego realizują zadania wynikające z Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.(Dz. U. z 2004 r. poz. 115, ust. 728). Wszelkie działania skierowane na jednostkę, rodzinę mają na celu przezwyciężenie trudności,

których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Praca z rodziną dysfunkcyjną ma charakter ciągły, bowiem realizowana jest każdego dnia, obejmuje rozmaite problemy i kwestie społeczne. Należy jednak zwrócić uwagę na to, że przyjmuje ona charakter pracy socjalnej a nie terapeutycznej. Praca socjalnej realizowana w ośrodkach to głównie: diagnoza, poradnictwo, terapia, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, pośrednictwo, przekaz informacji, zapobieganie zagrożeniom. We wskazanych wyżej placówkach (z wyjątkiem OPS Tuchola) nie są zatrudnieni psychologowie. Niemniej jednak, ośrodki pomocy społecznej i tutejsze Centrum, mają codzienny kontakt z rodzinami dysfunkcyjnymi, oferują im pomoc w formie materialnej, rzeczowej, usługowej, informacyjnej oraz poradniczej.

*** Zespół Szkół Ogólnokształcących:**

Zadanie to realizowane jest w ramach szeroko rozumianego poradnictwa zawodowego, o którym mowa była wcześniej. Kształtuje się w młodzieży postawę kreatywności poprzez aktywizowanie uczniów, włączenie szerokiej ich grupy w prace na rzecz szkoły i środowiska (wyjazdy promujące szkołę, imprezy artystyczne, akcje charytatywne, wolontariat – szkolny klub „Grupa Em,,).

*** Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych:**

- organizowanie we współpracy z zakładami pracy w regionie „Dnia przedsiębiorczości”,
- umożliwienie młodzieży realizacji zainteresowań i rozwoju osobistego poprzez możliwość korzystania z szerokiej gamy zajęć pozalekcyjnych (orkiestra, koła przedmiotowe, sokolnicy i inne).

*** Zespół Szkół Leśnych:**

Umożliwienie młodzieży realizacji zainteresowań i rozwoju osobistego poprzez możliwość korzystania z zajęć pozalekcyjnych (orkiestra, koła przedmiotowe, sokolnicy, koło sygnalistów i inne).

*** Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy:**

Prowadzenie spotkań z rodzicami i uczniami przez pedagoga i wychowawców klas.

*** Klub Wolontariatu, grupa eM:**

Celem działalności Klubu Wolontariatu (grupa eM istnieje od stycznia 2000 roku) było zaangażowanie oraz integrowanie młodych ludzi z różnych środowisk w aktywność społeczną, kulturalną i edukacyjną na rzecz osób niepełnosprawnych. Opieką wolontarystyczną objęte były dzieci z terenu Powiatu Tucholskiego w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Rodziców Dzieci Specjalnej Troski i Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną. Klub współpracował ponadto z Centrum Wolontariatu w Gdańsku i Słupsku. W roku 2008 działało 80 wolontariuszy - uczniów Zespołu Szkół Ogólnokształcących.

*** Środowiskowy Dom Samopomocy:**

W ramach wyrównywania szans i stwarzania warunków do pełnego uczestnictwa w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji i turystyce podopieczni ŚDS w 2008 roku uczestniczyli w następujących imprezach ;

- udział imprezach sportowych

- w VI Olimpiadzie Sportowej ŚDS Województwa Kujawsko- Pomorskiego w Nowej Wsi Wielkiej,

- w II Turnieju Tenisa Stołowego organizowanego przez DPS Wysoka,
 - w I Turnieju Piłkarskim Środowiskowych Domów Samopomocy „Strzelam Gole” w Chojnicach.
- udział w przeglądach twórczości :
- w Powiatowym Przeglądzie Twórczości osób Niepełnosprawnych w Kęsowie,
 - w przeglądzie twórczości KIST w Kamieniu Krajeńskim,
 - w ramach wolontariatu są raz w tygodniu zajęcia nauki haftu borowiackiego prowadzone przez panie: Mariannę Wailandt i Leokadię Kwasigroch,
 - Obchody Dni Borów Tucholskich - wystawa prac podopiecznych ŚDS w Tucholi.
- udział w integracyjnych imprezach kulturalno – rozrywkowych:
- bal karnawałowy dla osób niepełnosprawnych organizowany przez ŚDS Tuchola (uczestniczyli podopieczni z ŚDS-ów: Tuchola, Chojnice, Czersk i WTZ Czersk),
 - udział w zabawie karnawałowej w Czersku w Czerskim Domu Kultury,
 - w integracyjnej zabawie karnawałowej w Chojnicach organizowanej przez ŚDS Chojnice,
 - Andrzejki zorganizowane wspólnie z WTZ z Tucholi,
 - Mikołajki wspólnie z podopiecznymi z OSW z Tucholi,
 - Udział w zabawie Andrzejkowej organizowanej przez DPS w Wysokiej,
 - udział w zabawie Andrzejkowej w WTZ w Czersku,
 - udział w pikniku organizowanym przez SRDST w Tucholi.
- udział w innych imprezach turystyczno - krajoznawczych
- powitanie lata - piknik w Ostrowitem organizowany przez WTZ Czersk,
 - udział w sportowym spotkaniu integracyjnym organizowanym przez WTZ z Tucholi,
 - udział w Pikniku Integracyjnym „Bez Barrier „, w Kamieniu Krajeńskim,
 - wycieczka do teatru Baj Pomorski w Toruniu i do Planetarium,
 - zwiedzenie Muzeum Borów Tucholskich,
 - udział w spotkaniu plenerowym „Pożegnanie Lata,, w Ostrowitem k/Czerska.

***Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie:**

- aktywizacja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu szczególnie z powodu bezrobocia (Klub Integracji Społecznej, Prace społecznie – użyteczne, roboty publiczne)
- program „praca i środowisko”, roboty interwencyjne, staże, przygotowania zawodowe,
- wdrażanie projektów systemowych z zakresu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki przez GOPS; Szkołę.

Zadanie 2. Organizowanie akcji charytatywnych, loterii, aukcji, zbiórki darów.

*** Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych:**

- Powiatowy Sztab Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy,

- honorowe krwiodawstwo,
- zorganizowanie akcji „Góra Grosza”,
- zorganizowanie zbiórki pieniędzy „Dla Blanki” ,
- zorganizowanie zbiórki zeszytów i przyborów szkolnych oraz środków do higieny osobistej dla dzieci z Domu Dziecka w Tucholi,
- zorganizowanie dyskoteki andrzejkowej, z której to pieniądze zebrane za wstęp zostały przekazane na leczenie Blanki,
- zorganizowanie WOŚP-oteki (zbieranie pieniędzy – dyskoteka).

*** Zespół Szkół Leśnych:**

- Powiatowy Sztab Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy,
- honorowe krwiodawstwo – akcja „Dla Jasia” – uczniowie oddali 18 litrów krwi,
- zorganizowanie zbiórki „Obudźmy Blankę”,
- zbiórka pieniędzy wśród uczniów, nauczycieli, pracowników szkoły,
- zbiórka pieniędzy wśród rodziców obecnych na wywiadówce,
- koncert zespołu muzycznego „Natura”,
- recital poezji śpiewanej „Wieczorną porą” Dariusza Sicińskiego,
- przemarsz przez miasto i koncert „Reprezentacyjnej orkiestry Lasów Państwowych Powiatu Tucholskiego”,
- mecz piłki nożnej uczniowie ZSL – nauczyciele powiatu tucholskiego.

*** Zespół Szkół Licealnych i Technicznych im. Ziemi Tucholskiej:**

W szkole prężnie działało Szkolne Koło PCK i wolontariat.

Aktywność członków przejawiała się w następujący sposób:

- we wrześniu 2008 r. wolontariusze i krwiodawcy uczestniczyli w Pikniku w Woziwodzie w ramach programu „Piknik rekreacyjno - krajoznawczy. Promocja honorowego krwiodawstwa”,
- w październiku 2008 r. przygotowano listę chętnych do czynnego udziału w pracach WOŚP w Tucholi, którą przekazano do sztabu,
- w listopadzie wytypowano dwóch nauczycieli na szkolenie z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej, które przeprowadzili instruktorzy ratownictwa PCK z Bydgoszczy. Kurs zakończył się uzyskaniem przez nauczycieli certyfikatu.
- również w listopadzie odbyła się XVII edycja Ogólnopolskiej Olimpiady Promocji Zdrowego Stylu Życia PCK- etap szkolny. Celem konkursu było wykształcenie wśród młodzieży potrzeby dbania o własne zdrowie oraz promowanie zdrowego stylu życia.
- pod koniec listopada zorganizowano Andrzejki dla Stowarzyszenia Rodziców Dzieci Specjalnej troski.
- Koło przyłączyło się do akcji zbierania maskotek z okazji dnia Pluszowego Misia, które przekazano na prezenty gwiazdkowe dla dzieci.

W grudniu wzięto udział w spotkaniu zorganizowanym dla Honorowych Krwiodawców PCK, na którym zostały wręczone odznaczenia, medale i nagrody dla najbardziej aktywnych krwiodawców. Pod koniec 2008r. zorganizowano przedstawienie z okazji Świąt Bożego Narodzenia dla dzieci ze Stowarzyszenia Rodziców Dzieci Specjalnej Troski.

*** Ośrodek Pomocy Społecznej:**

OPS pośredniczył w przekazywaniu używanych mebli, sprzętu AGD, odzieży rodzinom najbardziej potrzebującym. Współpracował również ze Stowarzyszeniem Caritas parafii Bożego Ciała.

***Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie:**

- udzielanie świadczeń z pomocy społecznej w formie finansowej i rzeczowej,
- organizacja loterii fantowej mającej na celu zebranie środków na stypendia dla zdolnej młodzieży,
- przyznawanie stypendiów socjalnych,
- organizacja świątecznej zbiórki żywności przez instytucje i organizacje pozarządowe,
- udzielanie pomocy osobom potrzebującym w formie żywności (Chojnicki Bank Żywności, TPD, PCK i PEAD- „Dostarczanie Żywności dla Najuboższej Ludności UE”.

***Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostycynie:**

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostycynie udzielił pomocy materialnej w formie zasiłków celowych rodzinom z Programu Rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” z tej formy pomocy skorzystało 216 rodzin i 802 osoby w rodzinach. Z obiadów w szkole skorzystało 263 dzieci. Od 27 osób pobierających zasiłek stały GOPS odprowadzał składki na ubezpieczenie zdrowotne na łączną kwotę 4 178,15 zł. Dzięki współpracy z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej w Bydgoszczy otrzymaliśmy dary z programu „Dostarczanie żywności dla najuboższej ludności UE”. Pomocą objęte zostały osoby o najniższych dochodach korzystające ze świadczeń pomocy społecznej jak również osoby samotne, chore. Z pomocy w ramach programu skorzystało 217 rodzin i 844 osoby w tych rodzinach. Były to produkty takie jak: mleko, ser topiony, musli, kasza, dania gotowe, mąka pszenna, makaron krajanki, płatki kukurydziane, cukier biały, ser, dżem, makaron świderki. Pracownicy GOPS-u wydali produkty żywnościowe osobom potrzebującym: mleko 720 litrów, ser topiony 240 kg, musli 136 kg, kasza 1440 kg, dania gotowe 110 kg, mąka pszenna 2640 kg, makaron krajanki 1440 kg, płatki kukurydziane 280 kg, cukier biały 1920 kg, ser 245,7 kg, dżem 292,50 kg, makaron świderki 1440 kg.

Zadanie 3. Propagowanie sponsoringu.

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostycynie:**

W okresie Świąt Wielkanocnych również Caritas obdarował 25 rodzin paczkami żywnościowymi. Żywność pochodziła głównie od sponsorów prywatnych i ze zbiórek żywności w sklepach.

Cel cząstkowy IV. Promowanie aktywności obywatelskiej w zakresie pomocy społecznej.

Zadanie 1. Podejmowanie uchwał przez rady gmin i radę powiatu dotyczących współpracy i dofinansowania organizacji pozarządowych i inicjatyw obywatelskich:

*** Urząd Miejski:**

W dniu 23 listopada 2007 roku Uchwałą Nr XVIII/131/07 Rady Miejskiej w Tucholi przyjęto do realizacji „Roczny Program współpracy z organizacjami

pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na terenie Gminy Tuchola. Celem współpracy Gminy Tuchola z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami jest efektywne wykorzystanie istniejącej społecznej aktywności oraz pobudzenie nowych inicjatyw i aktywności społecznej w zaspokajaniu zbiorowych potrzeb mieszkańców Gminy Tuchola. W 2008 roku przewidziano na ten cel kwotę 264.555 zł

*** Gminny ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie:**

- w Gminie Cekcyn obowiązuje uchwała o współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi,
- wspieranie inicjatyw KGW, ZER i I w celu zabezpieczenia potrzeb emocjonalnych i bytowych ludzi starszych i niepełnosprawnych,
- organizacje pozarządowe uczestniczą w konkursie grantowym ogłaszanym przez samorząd,
- utworzenie Lokalnej Organizacji Grantowej – Towarzystwo Miłośników Ziemi Cekcyńskiej,
- na terenie gminy upowszechnia się ideę wolontariatu, szczególnie w Gimnazjum Cekcyn oraz Gminnej Świetlicy Terapeutycznej,
- aktywizowanie bezrobotnych osób niepełnosprawnych.

Zadanie 2. Dofinansowanie działalności organizacji pozarządowych i inicjatyw obywatelskich.

System edukacyjny w powiecie tucholskim stara się zapewnić możliwość dostępności do rozmaitych szkoleń, kursów przekwalifikowujących skierowanych do członków naszej społeczności lokalnej. Na naszym terenie znajdują się rozmaite szkoły, które funkcjonują w systemie dziennym, zaocznym i wieczorowym. Są to zarówno szkoły dzienne jak i policealne. Natomiast liczba osób korzystających z takiej oferty zależna jest od samych mieszkańców naszego powiatu. Oferty takie przedstawiają m.in. PUP, TCEZ.

Zadanie 3. Organizowanie konkursów na programy i projekty.

*** Starostwo Powiatowe Wydział Edukacji, Zdrowia, Kultury i Kultury Fizycznej:**

W Powiecie Tucholskim od 2003 r. funkcjonuje „Karta Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi”, obecnie po nowelizacji, która reguluje zasady współpracy a także wsparcia finansowego i poza finansowego stowarzyszeń. W 2008 r. na zasadzie otwartego konkursu ofert przeznaczono środki w budżecie w kwocie ponad 80.000 zł. Natomiast w roku 2009 na wsparcie realizacji zadań publicznych przeznaczono kwotę 70.000 zł. Ponadto organizacjom pozarządowym udzielana jest pomoc merytoryczna i techniczna.

Zadanie 4. Upowszechnianie wolontariatu.

*** Klub Wolontariatu eM:**

- opieką wolontarystyczną objęte są dzieci z terenu Powiatu Tucholskiego w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Rodziców Dzieci Specjalnej Troski i Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną,
- klub współpracuje ponadto z Centrum Wolontariatu w Gdańsku,
- w roku 2008 działało 80 wolontariuszy – uczniów z Zespołu Szkół Ogólnokształcących,
- wolontariusze działali na rzecz dzieci specjalnej troski, dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych i dzieci z trudnościami w nauce.

*** Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski:**

Stowarzyszenie co roku prowadziło zajęcia profilaktyczne dla dzieci niepełnosprawnych i ich rodziców łącznie z ponoszeniem kosztów związanych z jej utrzymaniem (4x w tyg.) – dotacja Urząd Miejski Tuchola, zajęcia prowadzone przez panią z PPP w Tucholi, studentów, praktykantów, grupę eM z LO Tuchola

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostycynie:**

- Caritas parafii pod wezwaniem Świętego Marcina w Gostycynie zorganizował półkolonie dla 20 dzieci - dzieci przebywały nad morzem 10 dni,
- Gminny Ośrodek Kultury w Gostycynie, Koło Gospodyń Wiejskich, Rada Sołecka, Urząd Gminy, Zespół Szkół w Gostycynie zorganizowały półkolonie dla 70 dzieci,
- Zajęcia z dziećmi prowadziły wolontariuszki, dzieciom zapewniono codziennie ciepły posiłek oraz słodycze - zajęcia trwały dwa tygodnie.
- W okresie Świąt Bożego Narodzenia Caritas zorganizował zbiórkę artykułów żywnościowych dla najuboższych rodzin - paczkami żywnościowymi obdarowano 23 rodziny,
- W okresie świątecznym Caritas zorganizował gwiazdkę dla dzieci pod tytułem „Uśmiech dzieciom” - paczkami świątecznymi obdarowano 50 dzieci,

*** Zespół Szkół Ogólnokształcących:**

W szkole działa Szkolny Klub Wolontariatu – opiekunem jest p. M. Poturska – odrębne sprawozdanie. W szkole odbyły się również akcje charytatywne – zbiórka zabawek i książek dla dzieci z domów dziecka, zbiórka pieniędzy na rzecz chorej absolwentki zaprzyjaźnionej szkoły, działania WOŚP.

Zadanie 5. Punkt doradczy dla organizacji pozarządowych zapewniający obsługę prawną i księgową.

Cel główny B: Wszechstronny rozwój i integracja osób w społeczności lokalnej.

Cel cząstkowy I. Zapewnienie osobom starszym godnych warunków życia.

Zadanie 1. Wykształcenie aktywnych postaw życiowych (zmiana modelu życia, zaktywizowanie społeczeństwa).

*** Ośrodek Pomocy Społecznej:**

Osobom starszym zlecane były i monitorowane usługi opiekuńcze a dla osób z zaburzeniami psychicznymi usługi specjalistyczne. Osoby bezdomne znajdowały schronienie w Noclegowni, która funkcjonuje od października do kwietnia.

*** Dom Pomocy Społecznej:**

Wykształceniu aktywnych postaw, o których mowa w „Strategii”, stwarzaniu warunków do pełnego uczestnictwa w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji oraz turystyce, o czym mówi „Program”, służy w DPS obszerna sfera działań obejmujących pracę kulturalno - oświatową, terapię zajęciową i terapię pracą. Dzięki uczestnictwu w różnych formach tej działalności mieszkańcy wyzbywają się kompleksów związanych z niepełnosprawnością. Biorąc udział w życiu Domu, pracując na jego rzecz (w obojętności, ogrodzie), wyjeżdżając na zewnątrz, aby uczestniczyć w życiu innych, nabierają pewności siebie, przekonania o swej normalności. Zainteresowani mieszkańcy korzystali z codziennej oferty pracowni terapii zajęciowej, z biblioteki, prasy codziennej oraz przepisów prawnych dotyczących domów pomocy społecznej. W Domu działał zespół o nazwie „Kabaret Czubek”. Dom dążył także do utrzymywania i rozwijania kontaktu z rodzinami i środowiskiem. Udzielał pomocy również w dowożeniu mieszkańców do rodzin (urlopy), do znajomych lub na zakupy. Dom zapewniał udział w imprezach i zabawach oraz wycieczkach. Przykłady imprez w których DPS brał udział:

- V Wojewódzki Piknik Mieszkańców DPS i Osób Niepełnosprawnych „Piknik bez barier ”w Kamieniu Krajeńskim / maj / ,
- V Przegląd Twórczości Osób Niepełnosprawnych w Kęsowie / maj / ,
- VI Międzynarodowa Spartakiada Integracyjna Osób Niepełnosprawnych w Inowrocławiu / czerwiec / ,
- spotkania z poezją w Domu Kultury w Tucholi (czerwiec)
- XVI Kamińskie Integracyjne Spotkania Twórcze w Kamieniu Krajeńskim występ artystyczny / październik / ,
- udział w imprezach organizowanych przez Kluby Seniora „Jesień” i „Jarzębina” z Tucholi, „Wrzos” z Gostycyna, „Promyk” z Raciąży, Środowiskowy Dom Samopomocy z Tucholi oraz inne domy pomocy społecznej.

Uroczystości i imprezy okolicznościowe organizowane przez DPS, w tym z udziałem zespołów z zewnątrz:

- „Śledzik” (luty),
- pokaz wyrobów z siana (luty),
- „8 marca” - Dzień Kobiet (marzec) ,
- program z okazji Świąt Wielkanocnych – dzieci ze szkoły podstawowej w Bysławiu (marzec),
- wycieczka do Warszawy (kwiecień),
- Majówka (maj),
- X Piknik Rodzinny z udziałem rodzin mieszkańców i ich znajomych (czerwiec),
- zawody sportowe (czerwiec),

- powitanie i pożegnanie lata (czerwiec, wrzesień),
- „Dzień pieczonego ziemniaka” (październik),
- odwiedziny biskupa Krupy (październik),
- Turniej tenisa stołowego dla osób niepełnosprawnych (październik)
- Andrzeжки (listopad) ,
- Wigilia (grudzień),
- spotkanie opłatkowe z wolontariuszami ze szkolnego wolontariatu ANIMUS z Tucholi (grudzień) ,
- spotkanie sylwestrowe (grudzień),
- Jasełka zaprezentowane przez dzieci ze szkoły podstawowej w Bysławiu (grudzień) ,
- zajęcia muzyczne (cotygodniowe),
- grzybobranie (w sezonie),
- biblioterapia ,
- projekcja filmów na DVD.

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Cekcyn:**

- działalność Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów skierowana jest na aktywizację osób starszych szczególnie w zakresie zagospodarowania czasu wolnego,
- organizowanie corocznych spotkań seniorów w świetlicach wiejskich w poszczególnych sołectwach,

Zadanie 2. Opieka medyczna i pomoc socjalna.

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Gostycyn:**

Caritas w Gostycynie zorganizował spotkanie opłatkowe dla ludzi starszych i chorych, samotnych. W spotkaniu udział wzięło 50 osób. W dniu 11 lutego 2008r. „Dzień Chorego” Caritas zorganizował kolejne spotkanie dla w/w osób. W spotkaniu wzięło udział 40 osób.

*** Dom Pomocy Społecznej:**

Warunkiem aktywności mieszkańców jest stan ich zdrowia. DPS zapewniał więc opiekę lekarską i pielęgniarską, rehabilitację leczniczą i usprawnianie, zaopatrzenie w leki i artykuły sanitarne w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne. Stałą opiekę lekarską nad mieszkańcami sprawowała lekarz rodzinny - p. Teresa Ossowska z Raciąża, a pielęgniarską całodobowo w roku 2008 sprawowało 5 pielęgniarek.

W 2008 roku Dom Pomocy Społecznej, 93 razy korzystał z 18 rodzajów usług specjalistycznych w Tucholi i w Bydgoszczy (najczęściej z poradni zdrowia psychicznego, stomatologicznej, okulistycznej i chirurgicznej). Pięcioro mieszkańców poddanych było leczeniu szpitalnemu. Dwie osoby przebywały na oddziale chirurgicznym, jedna na ortopedii, kolejne dwie leczone była w Centrum Pulmonologii. Mieszkańcy korzystali również z porad psychologa w Tucholi.

***Szpital Tucholski:**

NZOZ edukował pacjenta w celu przygotowania go do samoopieki i samopielęgnacji po opuszczeniu szpitala, mobilizowanie oraz nauka różnych sposobów radzenia sobie z niepełnosprawnością. Instruowano również pacjentów

w zakresie prawidłowego wykorzystania sprzętu do pielęgnacji i rehabilitacji. Chorzy mogli liczyć na pomoc w adaptacji do zmienionej sytuacji życiowej w wyniku choroby. Osoby niepełnosprawne były dyscyplinowane i ich rodziny do prowadzenia systematycznej długotrwałej rehabilitacji, uświadamianie rodzicom dzieci niepełnosprawnych konieczności nabycia umiejętności rehabilitacyjnych oraz ich nauka. Personel NZOZ niwelował postawy utrudniające prowadzenie efektywnej rehabilitacji: brak akceptacji choroby; nadopiekuńczość rodziny i związane z tym wyręczanie osoby niepełnosprawnej we wszystkich czynnościach; nadmierne poświęcanie się.

*** Pracownicy socjalni:**

Pracownicy socjalni zatrudnieni w ośrodkach pomocy społecznej otaczają osoby starsze pomocą i opieką osoby starsze w codziennej pracy. W trakcie przeprowadzania wywiadu środowiskowego mają okazję rozeznaczyć się w potrzebach omawianej grupy osób. Niejednokrotnie pośredniczą w załatwieniu określonych spraw. Natomiast w DPS mieszkańcy mają okazję korzystać z pomocy i wsparcia pracownika socjalnego każdego dnia w określonych godzinach.

*** Pielęgniarki środowiskowe:**

Podobnie jak w przypadku pracowników socjalnych pielęgniarki pracują na rzecz seniorów każdego dnia. W zależności od potrzeby świadczą im usługi opiekuńcze lub specjalistyczne. Zadanie to jest w pełni realizowane przez podmioty ochrony zdrowia zgodnie z NFZ.

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Cerkyn:**

- prowadzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego (możliwość bezpłatnego wypożyczenia sprzętu),
- udzielanie przez GOPS pomocy rzeczowej i finansowej,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i pomocy z innych systemów zabezpieczenia społecznego,
- GOPS zapewnia usługi opiekuńcze osobom tego wymagającym z terenu naszej gminy,
- pracownik socjalny jako koordynator działań na rzecz osób starych i niepełnosprawnych.

Zadanie 3. Organizowanie systemu działań wspierających osoby starsze i rodziny.

Działania mające na celu wsparcie osób starszych i ich rodzin ma miejsce w ramach struktur aktualnie istniejących. Należą do nich zarówno organizacje mieszczące się w sektorze rządowym jak i pozarządowym. Podmioty publiczne, do których zaliczamy np. OPS i DPS wspierają wskazane osoby w sposób ciągły bowiem wynika to z ich zadań. Natomiast działalność organizacji pozarządowych oparta jest na zasadzie non-profit i podejmują niektóre zadania, które odpowiadają realizacji omawianego celu. Przykład stanowią: Klub Wolontariuszy, czy też Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy, Polski Związek Niewidomych Koło Powiatowe.

• Zadanie to jest w pełni realizowane przez ośrodki pomocy społecznej i DPS.

*** Szkolny Klub Wolontariusza „Animus: przy Gimnazjum nr 1 w Tucholi:**

Szkolny klub zrzeszający obecnie 25 wolontariuszy działa od 2007r. Opiekunką klubu jest pani Hanna Kłowska - razem z nią młodzież systematycznie odwiedza swoich podopiecznych, którymi są mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej koło Raciąża.

Podsumowanie:

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest jednym z podstawowych narzędzi realizowania polityki społecznej na poziomie lokalnym, dlatego też niezwykle ważne jest, aby jej realizacja, ewaluacja i aktualizacja poddane były procesowi monitorowania. Treść powyższego opracowania zawiera działania dokonane w 2008 roku. Wynika z tego, iż poszczególnym instytucjom, mieszkańcom nie jest obojętny los ludzi borykających się z różnymi trudnościami i problemami.

Analizując powyższy materiał informacyjny można stwierdzić, iż odpowiada on treściom zawartym w strategii. Poszczególne zadania były realizowane, na tyle ile było to możliwe oraz w takim stopniu, w jakim pozwalały na to środki finansowe, lokalowe i zasoby ludzkie. Organizowane przedsięwzięcia miały na celu pomoc i wsparcie poszczególnym członkom lokalnej społeczności.

Na uwagę zasługuje fakt, iż realizacja wielu powyższych zadań w Strategii wynika nie z założeń w niej zawartych, ale z zadań ustawowych przypisanych określonym instytucjom. Nie ulega wątpliwości, iż realizacja założeń zawartych w Strategii nie byłaby możliwa bez tworzenia i spójności działań wszystkich podmiotów występujących w Programach. Przede wszystkim, przyczyniające się do wzrostu aktywnych postaw życiowych mieszkańców gmin naszego powiatu, są zauważalne co roku zwiększające się zasięgi działań instytucji pozarządowych, Stowarzyszeń, Klubów, Związków organizujących samodzielnie lub we współpracy z instytucjami samorządowymi liczne działania, akcje, imprezy.

Opracowała:

mgr Kinga Cisewska – Kawczyńska
Stanowisko ds. organizacyjnych
związanych z wdrażaniem
powiatowych programów społecznych

II. „Programu Wyrównywania Szans Osobom Niepełnosprawnym w Powiecie Tucholskich na lata 2008 – 2014”.

Niektóre z treści zawarte w poniższym programie będą pokrywały się z materiałem zamieszczonym w strategii z uwagi na to, iż podejmuje ona m.in. tematykę osób niepełnosprawnych.

Cel szczegółowy I. Zintegrowanie działań samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych.

Zadanie 1. Monitorowanie i ewolucja Powiatowego Programu Wyrównywania Szans Osobom Niepełnosprawnym

*Realizacja programu następuje sposobem ciągły. Monitorowania i ewaluacji dokonuje corocznie PCPR.

Zadanie 2. Tworzenie warunków do rozwoju stałych placówek dla osób niepełnosprawnych.

1. Poszukiwanie w nowej zreformowanej rzeczywistości nowych szans dla osób niepełnosprawnych m. in. w: świetlicach terapeutycznych, WTZ, ze środków Kasy Chorych, Sejmiku Wojewódzkiego, samorządowych i innych.
2. Przewidywanie i rezerwowanie pomieszczeń dla nowych placówek.
3. Promowanie aktywnych osób i organizacji pozarządowych.
4. Organizowanie konkursów wśród organizacji pozarządowych i zawieranie kontraktów na funkcjonowanie nowych placówek dla osób niepełnosprawnych w świetle art. 118, Ustawy o finansach publicznych.

*** Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie:**

*** Warsztaty Terapii Zajęciowej:**

Warsztaty Terapii Zajęciowej zostały powołane z dniem 01.12.2007 roku przez Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Tucholi, ul. Pocztowa 8d. adres WTZ: ul. Przemysłowa 2, 89 – 500 Tuchola. WTZ liczą 40 uczestników. Osoby niepełnosprawne intelektualnie z terenu całego powiatu mają możliwość korzystania z szeroko rozumianej rehabilitacji społecznej i zawodowej. Terapia zajęciowa odbywa się w 8 pracowniach: plastycznej, gospodarstwa domowego i higieny, rękodzieła, krawiecko – dziewiarskiej, komputerowej, technicznej, ogrodniczo – bukieciarskiej, muzyczno – teatralnej. Uczestnicy warsztatów mają do dyspozycji dobrze wyposażoną salę rehabilitacyjną gdzie pod okiem specjalisty poprawiają swoją sprawność fizyczną.

Formy zajęć:

- Zajęcia gastronomiczne i kuchenne;
- Zajęcia plastyczne z zastosowaniem technik malarskich, kaligrafii, modelowania w gipsie, masy plastycznej, wyklejania techniką decoupage itp.
- Stosowanie technik komputerowych i multimedialnych, w tym stosowanie programów użytkowych Internetu. Oprawa dokumentów, cięcie papieru.
- Zajęcia techniczne z zastosowaniem różnorodnych technik stolarskich, obróbki drewna, łączenia drewna, lakierowanie, strugania, szlifowania itp.

- Haftowanie ręczne i maszynowe, szycie ręczne i maszynowe, szycie obrusówi przygotowanie elementów scenografii, strojów dla potrzeb innych pracowni.
- Zajęcia związane z nauką układania bukietów, przygotowania dekoracji okolicznościowych.

*** Urząd Miejski:**

Gmina Tuchola partycypowała w całorocznych kosztach utworzenia świetlicy dla dzieci i młodzieży specjalnej troski prowadzonej przez Stowarzyszenie Rodziców Specjalnej Troski. W 2008 r. w/w stowarzyszenie otrzymało dotację na koszty utrzymania w wysokości 8.000 zł. Na rok 2009 na w/w cel zaplanowano w budżecie Gminy kwotę 7.500 zł.

Zadanie 3. Upowszechnianie znaczenia organizacji pozarządowych w badaniu i zaspokajaniu potrzeb osób niepełnosprawnych, wspieranie ich inicjatyw.

1. Popularyzowanie pracy działaczy i organizacji pozarządowych działających (non profit) dla dobra osób niepełnosprawnych.
2. Organizowanie pomocy dla w/w organizacji i osób.
3. Docenianie pracy pracowników jednostek powiatowych, radnych powiatu i radnych gmin, Burmistrza, Wójtów, pracowników Starostwa, gmin, i innych mających osiągnięcia w pracy innowacyjnej na rzecz osób niepełnosprawnych lub wolontariatu.

*** Klub Wolontariatu eM:**

W ramach współpracy z Warsztatami Terapii Zajęciowej Klub napisał projekt „Spojrzyć inaczej” w ramach programu „Młodzież”. Adresatami projektu są uczestnicy warsztatów – osoby niepełnosprawne z terenu powiatu tucholskiego. W okresie od października do grudnia grupa realizowała projekt „Jak łatwo można pomóc” w ramach „Rządowego programu wyrównywania szans – aktywizacja jednostek samorządu terytorialnego. Dotacja dla Klubu pozwoliła, oprócz bieżącej działalności, na :

- 19.11 - szkolenie „Dlaczego warto być wolontariuszem ?” – szkolenie w Centrum Wolontariatu w Słupsku
- 15.12 – zorganizowanie uroczystego posumowania działalności Klubu z okazji Światowego Dnia Wolontariatu.

Przeprowadzone szkolenie pozwoliło na wzmocnienie i usprawnienie działań wolontariuszy, podniesienie ich kompetencji.

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie:**

Gminna Świetlica Terapeutyczna prowadzi oddziały w Iwcu i Zielonce. Dzieci niepełnosprawne mogą korzystać z oferty świetlicy. Na terenie gminy Cekcyn w dawnym budynku poszkolnym w Małym Gacnie działa ośrodek rehabilitacyjny „NEURON”. W pozostałych budynkach gminnych możliwe jest rozpoczęcie działalności wspierającej osoby niepełnosprawne. Wiąże się to jednak z dużymi nakładami finansowymi. Osiągnięcia organizacji pozarządowych i ich liderów popularyzowane są na łamach Biuletynu Informacyjnego Urzędu Gminy oraz innych lokalnych gazet. Działalność tych organizacji jest przedstawiana na sesjach Rady

Gminy. Osoby szczególnie aktywne w pracy społecznej także na rzecz osób niepełnosprawnych są doceniane w środowisku lokalnym.

Samorząd gminy Cekcyn przyczynił się do utworzenia Warsztatu Terapii Zajęciowej w Tucholi. Pracownicy socjalni GOPS zachęcają osoby niepełnosprawne do korzystania z tej formy pomocy, pomagają w przygotowaniu stosownej dokumentacji o umieszczenie w WTZ. Zakupiono samochód do przewozu osób niepełnosprawnych w ramach programu „Uczeń na wsi” obszaru B dofinansowany za środków PFRON. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnych w ramach programu „Uczeń na wsi”.

*** Starostwo Powiatowe Wydział Edukacji, Zdrowia, Kultury i Kultury Fizycznej:**

Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych (Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski). W roku 2008 r. Stowarzyszenie otrzymało dotację na imprezę plenerową, integrującą środowisko dzieci niepełnosprawnych z rówieśnikami. Ponadto wspomagane są imprezy kulturalne, sportowe z udziałem osób niepełnosprawnych. Wspiera się również w miarę możliwości działalność wolontariuszy, którzy zajmują się osobami niepełnosprawnymi w szczególności dziećmi. Udziela się również pomocy organizacjom pozarządowym obejmującym m.in. konsultacje dotyczące funkcjonowania stowarzyszeń, a także ich zakładania (Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Ostoja”)

Zadanie 4. Inicjowanie tworzenia nowych organizacji rządowych, samorządowych, pozarządowych i grup samopomocowych.

Na podstawie rozpoznania potrzeb i możliwości inicjowanie, opracowań dodatkowych programów w celu tworzenia nowych placówek dla osób niepełnosprawnych ze środków PFRON, NFZ, Urzędu Marszałkowskiego, Województwa i innych.

*** Środowiskowy Dom Samopomocy:**

Środowiskowy Dom Samopomocy w Tucholi jest placówką dziennego wsparcia dla osób niepełnosprawnych ze względu na choroby psychiczne i niepełnosprawność intelektualną głębszego stopnia. W chwili obecnej ŚDS ma 28 miejsc, choć okresowo przebywa więcej osób, zapotrzebowanie jest znacznie większe. W zajęciach uczestniczy 26 osób z terenu Gminy Tuchola i 2 osoby z gmin ościennych. Osoby zamieszkujące na terenie wiejskim gminy są dowożone do placówki busem. W 2008 roku została powiększona baza lokalowa ŚDS o prawie 200m powierzchni. W ramach likwidacji barier architektonicznych została zamontowana winda osobowa do niepełnosprawnych ruchowo.

Cel szczegółowy II. Wczesne wspomaganie rozwoju dzieci niepełnosprawnych.

Zadanie 1. Wczesne rozpoznawanie zaburzeń oraz podejmowanie działań w zakresie wspierania rozwoju.

1. Popularyzowanie znaczenia istoty wczesnej interwencji i jej wpływu na proces rehabilitacji.
2. Wczesne rozpoznawanie i diagnozowanie zaburzeń rozwojowych.

*** Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna:**

- wczesne wykrywanie niepełnosprawności,
- opracowanie programów rewalidacyjnych,
- prowadzenie terapii zaburzeń rozwojowych: indywidualnej i grupowej,
- konsultacje dla rodziców oraz nauczycieli dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
- diagnozowanie dzieci i młodzieży dla potrzeb Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności.

*** Dom Dziecka w Tucholi:**

Placówka opiekuńczo – wychowawcza w Tucholi praktykuje wczesne rozpoznawanie i diagnozowanie zaburzeń rozwojowych dzieci natychmiast po przybyciu dziecka do placówki, wspiera rozwój dziecka na bazie kompleksowych oddziaływań wielospecjalistycznych oraz wychowania stymulującego, pracę socjalną z rodziną dziecka niepełnosprawnego, umożliwia również dziecku niepełnosprawnemu kształcenia w odpowiedniej dla niego placówce edukacyjnej, umacnianie i zapewnienie stałego kontaktu dziecka niepełnosprawnego.

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie:**

Pracownicy socjalni GOPS wspólnie z pracownikami służby zdrowia we wczesnym okresie życia dziecka powiadamiają się o przypadkach niepełnosprawności wśród dzieci. Lepsze rozeznanie środowiska dzieci niepełnosprawnych możliwe jest dzięki informacjom przetwarzanym przez referat świadczeń rodzinnych w UG Cekcyn. Pracownicy socjalni rozpoznają potrzeby rodzin i w miarę możliwości starają się je zabezpieczyć (poradnictwo w zakresie leczenia, rehabilitacji, pomoc finansowa oraz wsparcie psychologiczne). Kieruje się dzieci i młodzież na komisję lekarską Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności i ZUS. Kompletuje się również dokumenty z prośbą o udzielenie pomocy do fundacji i stowarzyszeń. Pomoc ta wykorzystana jest szczególnie na rehabilitację dzieci w Ośrodku „NEURON” w Małym Gacnie.

*** Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych:**

- bieżące prowadzenie poradnictwa pedagogicznego i psychologicznego,
- kierowanie uczniów w porozumieniu z rodzicami na badania w zakresie zaburzeń w uczeniu się (dysleksja rozwojowa) oraz terapię psychologiczną,
- dostosowanie poziomu wymagań do indywidualnych możliwości uczniów niepełnosprawnych zgodnie z zaleceniami PPP.

*** Zespół Szkół Ogólnokształcących:**

Wspieranie rozwoju dzieci niepełnosprawnych, to jeden z ważnych celów szkoły. W szkole uczą się dzieci z orzeczonymi stopniami niepełnosprawności, a także z orzeczeniami do kształcenia specjalnego. Dyrekcja, nauczyciele, wychowawcy oraz pozostali pracownicy dokładają wszelkich starań, aby zapewnić wszystkim uczniom jak najlepsze warunki, nauki i rozwoju, a także pełną integrację dziecka z grupą rówieśniczą.

*** Zespół Szkół Leśnych:**

Szkoła na bieżąco prowadzi poradnictwo pedagogiczne i psychologiczne, kieruje uczniów w porozumieniu z rodzicami na badania w zakresie zaburzeń w uczeniu się (dysleksja rozwojowa) oraz terapię psychologiczną. Poziom wymagań jest dostosowany do indywidualnych możliwości uczniów niepełnosprawnych zgodnie z zaleceniami Poradni Pedagogiczno - Psychologicznej.

3. Wspieranie rozwoju dziecka na bazie kompleksowych oddziaływań wielospecjalistycznych oraz wychowania stymulującego.

*** Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy:**

- prowadzenie zajęć rewalidacyjnych;
- diagnozowanie dzieci w zakresie pomocy logopedycznej;
- konsultacje w sprawie diagnoz z Poradnią Pedagogiczno - Psychologiczną.

Zadanie 2. Przygotowanie rodziny do pełnienia swej roli w sytuacji przyjścia na świat dziecka niepełnosprawnego.

Podjęcie działań na rzecz niesienia pomocy rodzinom wychowującym dziecko dotknięte niepełnosprawnością w zakresie:

- postępowania i pielęgnacji we wczesnym okresie życia,
- informowanie o przyczynach niepełnosprawności, diagnozach oraz o możliwościach rozwojowych dziecka,
- niesienie pomocy socjalnej, psychologicznej, pedagogicznej i medycznej w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju oraz przekazywanie wiedzy traktującej o możliwościach stymulowania rozwoju dziecka.

*** Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna:**

Otoczenie pomocą psychopedagogiczną rodzin wychowujących dziecko dotknięte niepełnosprawnością:

- prowadzenie poradnictwa dla rodziców i rodzeństwa,
- współdziałanie z Wolontariatem przy ZSO w Tucholi w zakresie organizacji pomocy dla dzieci,
- współdziałanie w organizowaniu działań charytatywnych na rzecz dzieci,

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie:**

Pracownicy socjalni GOPS wspólnie z pracownikami służby zdrowia (położna, lekarz) we wczesnym okresie życia dziecka powiadamiają się o przypadkach niepełnosprawności wśród dzieci. Pracownicy socjalni rozpoznają potrzeby rodzin i w miarę możliwości starają się je zabezpieczyć (poradnictwo w zakresie leczenia, rehabilitacji, pomoc finansowa, wsparcie psychologiczne, pomoc w kierowaniu dzieci

i młodzieży, dorosłych do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, komisje ZUS, KRUS).

Zadanie 3. Orzekanie o rodzaju niepełnosprawności na podstawie rzetelnej, wielokrotnej, interdyscyplinarnej diagnozy.

1. Systematyczne sporządzanie diagnoz na bazie orzecznictwa psychologiczno-pedagogicznego i medycznego.

*** Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna:**

Pracownicy Poradni systematycznie przygotowują opinie psychopedagogiczne na rzecz Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności przy PCPR w Tucholi. Praca ta ma charakter ciągły.

*** Dom Dziecka w Tucholi:**

Systematyczne wnioskowanie o sporządzenie diagnoz na bazie orzecznictwa psychologiczno – pedagogicznego i medycznego,

*** Gminny Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych Gminy Śliwice:**

GOPS w Śliwicach realizuje świadczenia rodzinne dla osób niepełnosprawnych i rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi. W 2008 r. ze świadczeń rodzinnych korzystało 848 rodzin. Wypłacono zasiłki pielęgnacyjne 180 os., w tym dla 68 dzieci do 16 roku życia i 112 osób dorosłych.

Zadanie 4. Umożliwienie dziecku niepełnosprawnemu kontaktów z grupą rówieśniczą i korzystania ze zorganizowanych zajęć rehabilitacyjno – wychowawczych.

*** Dom Dziecka w Tucholi:**

Placówka umożliwia dziecku niepełnosprawnemu wychowania razem z rówieśnikami pełnosprawnymi

1. umożliwienie dzieciom niepełnosprawnym kształcenia i wychowywania razem z pełnosprawnymi rówieśnikami w przedszkolnych grupach integracyjnych.

2. organizowanie szkoleń dla rodziców, nauczycieli, wychowawców traktujących o potrzebach i możliwościach rozwojowych dzieci niepełnosprawnych.

*** Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych i Zespół Szkół Leśnych:**

- zapewnienie nauczania indywidualnego i rewalidacji uczniom posiadającym zalecenia w tym zakresie,

- spotkania z rodzicami uczniów o specyficznych potrzebach edukacyjnych,

- umożliwienie uczniom objętym nauczaniem indywidualnym realizowania niektórych zajęć wspólnie z klasą (np. udział w godzinach wychowawczych) lub zawieszenia nauczania indywidualnego na określony czas).

*** Zespół Szkół Leśnych:**

Zajęcia realizowane jak powyżej.

*** Zespół Szkół Ogólnokształcących:**

Uczniowie zakwalifikowani do nauczania indywidualnego mają możliwość uczestnictwa w zajęciach lekcyjnych oraz imprezach szkolnych, zwłaszcza integracyjnych.

***Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy:**

- organizowanie imprez i uroczystości szkolnych,
- przeprowadzenie konkursów szkolnych i spotkań,
- prowadzenie szkoleń dla rodziców oraz nauczycieli w zakresie pomocy dzieciom niepełnosprawnym,
- przeprowadzenie zajęć rehabilitacyjno - wychowawczych.

Zadanie 5. Przygotowanie dziecka niepełnosprawnego do możliwości podjęcia przez niego obowiązku szkolnego w najkorzystniejszych dla niego warunkach.

1. Kwalifikowanie dziecka niepełnosprawnego na podstawie wielodyscyplinarnej diagnozy do kształcenia integracyjnego lub specjalnego.

*** Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna:**

- orzekanie do kształcenia specjalnego,
 - orzekanie do nauczania indywidualnego,
 - wskazywanie optymalnych warunków kształcenia dziecka niepełnosprawnego w tym również na poziomie ponadgimnazjalnym.
2. Wskazywanie rodzicom optymalnych możliwości kształcenia dziecka niepełnosprawnego w odpowiedniej dla niego placówce edukacyjnej.

Cel szczegółowy III. Wyrównywanie szans w zakresie edukacji.

Zadanie 1. Podjęcie działań w zakresie podnoszenia poziomu świadomości dzieci i młodzieży na temat ich niepełnosprawnych rówieśników, ich praw, potrzeb i wkładu w życie społeczne.

1. Inicjowanie i wspomaganie pogadanek informacyjnych dotyczących dzieci z niepełnosprawnością, realizowanych we wszystkich typach placówek edukacyjnych na terenie powiatu tucholskiego.

*** Przychodnia Pedagogiczno Psychologiczna:**

Wspieranie szkół i placówek oświatowych w zakresie działań wychowawczych ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki. Prowadzenie orientacji zawodowej oraz badań predyspozycji zawodowych w celu optymalizacji decyzji zawodowych młodzieży. Rozszerzenie form współpracy ze stowarzyszeniami i organizacjami udzielającymi pomocy dziecku i rodzinie w zakresie przeciwdziałania przemocy, agresji i uzależnienia od alkoholu i narkotyków:

- z Poradnią Leczenia Uzależnień w Tucholi
- z gminnymi komisjami rozwiązywania problemów alkoholowych
- z Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy
- z Ośrodkiem Wsparcia dla Rodzin
- z GOPS-ami

Współdziałanie z Domem Dziecka w Tucholi

- otoczenie dzieci opieką psycho- pedagogiczną,
- przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym wychowanków,
- udział w pracach komisji ds. okresowej oceny sytuacji wychowanków.

Współdziałanie z Rodzinnym Pogotowiem Opiekuńczym.

Współdziałanie ze Stowarzyszeniem Rodzin Zastępczych Powiatu Tucholskiego „Dziecko w Rodzinie”. Współdziałanie ze Stowarzyszeniem Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Tucholi.

Współpraca z Warsztatami Terapii Zajęciowej w Tucholi

Współdziałanie z PCPR w zakresie działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

2. Budzenie świadomości dzieci i młodzieży w zakresie praw i obowiązków osób niepełnosprawnych, likwidowanie przeszkód na drodze do ich pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, zapobieganie dyskryminacji, budzenie solidarności i tolerancji wobec osób z niepełnosprawnością.

*** Dom Dziecka:**

Uświadamianie osobie niepełnosprawnej i jego rodzinie ich praw i obowiązków, wspieranie i zapewnienie koniecznej pomocy.

*** Ośrodek Pomocy Społecznej Tucholi:**

Od lutego 2008 r. ośrodek realizuje program „Uczeń na wsi” finansowany ze środków PFRON –pomoc w zdobyciu wykształcenia przez osoby niepełnosprawne zamieszkujące gminy wiejskie oraz gminy miejsko – wiejskie.

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Gostycynie:**

W czerwcu 2008 r. zakończyła się pierwsza edycja programu PFRON pn. „Uczeń na Wsi”. Z programu skorzystało 33 uczniów: szkoła podstawowa 11 uczniów, gimnazjum 13 uczniów, szkoły ponadgimnazjalne 9 uczniów. Uczniowie skorzystali z dofinansowania na łączną kwotę 61.600 zł. Celem programu jest wyrównywanie szans w zdobyciu wykształcenia przez niepełnosprawnych uczniów zamieszkujących tereny wiejskie.

*** Urząd Gminy Lubiewo:**

W gminie Lubiewo w 2008 r. został realizowany program „Uczeń na wsi – pomoc w zdobyciu wykształcenia przez osoby niepełnosprawne zamieszkujące gminy wiejskie oraz gminy miejsko – wiejskie”. Z programu tego skorzystało 18 uczniów z terenu gminy Lubiewo, (w tym 7 osób ze szkół podstawowych, 6 osób z gimnazjów i 5 osób ze szkół średnich).Gmina uzyskała również dofinansowanie na zakup busa do przewozu osób niepełnosprawnych (także z programu „Uczeń na wsi – obszar B”). Program „Uczeń na wsi” finansowany jest ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Śliwicach:**

W ramach obszaru „B” Pilotażowego Programu pn. ”Uczeń na wsi – pomoc w zdobyciu wykształcenia przez osoby niepełnosprawne zamieszkujące gminy wiejskie oraz gminy miejsko - wiejskie” Urząd Gminy w Śliwicach zakupił pojazd do przewozu 63 niepełnosprawnych uczniów.

*** Klub Wolontariatu Grupa eM:**

Celem działalności Klubu Wolontariatu (grupa eM istnieje od stycznia 2000 roku) jest zaangażowanie oraz integrowanie młodych ludzi z różnych środowisk w aktywność społeczną, kulturalną i edukacyjną na rzecz osób niepełnosprawnych. Przeprowadzono szkolenie w 2008 r. pozwoliło na wzmocnienie i usprawnienie działań wolontariuszy, podniesienie ich kompetencji. Praca w Klubie Wolontariatu zwiększa odpowiedzialność młodych ludzi za podejmowane działania i otwarcie na

problemy innych ludzi. We wrześniu działalność grupy została wyróżniona w VIII edycji Konkursu Kryształowej Koniczyny im. Edwarda Piszczka, Szczepana Pieniążka i Donalda Evansa (na szczeblu wojewódzkim) – wyróżnienie odebrała koordynator Mirosława Poturalska na sesji z rąk Przewodniczącego Sejmiku Wojewódzkiego

*** Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy:**

- poznanie przepisów dotyczących tworzenia programów autorskich i innowacyjnych,
- przeprowadzenia szkolenia dla nauczycieli dot. tworzenia programów,
- tworzenie programów autorskich przez nauczycieli nauczania indywidualnego, logopedii i gimnastyki korekcyjnej.

***Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych:**

- przygotowania uczniów klas w których znajduje się osoba niepełnosprawna do traktowania jej w sposób naturalny,
- czuwanie nad sytuacją osób niepełnosprawnych w szkole, okazywaniem im tolerancji i umożliwieniem pełnego uczestnictwa w życiu społeczności szkolnej,
- realizowanie na godzinach wychowawczych programów zwiększających wiedzę uczniów o niepełnosprawności.

*** Zespół Szkół Ogólnokształcących:**

Zadanie to realizowane jest podczas GDDW- zajęcia w oparciu o program edukacyjny pt.: „Czy naprawdę jesteśmy inni? Razem w naszej szkole”. Praca szkolnego wolontariatu przyczynia się w znacznym stopniu do uwrażliwienia młodzieży na potrzeby drugiego człowieka, zwłaszcza osób niepełnosprawnych.

*** Zespół Szkół Licealnych i Technicznych im. Ziemi Tucholskiej:**

W gronie uczniów ZSLiT funkcjonują również uczniowie niepełnosprawni i zgodnie ze wskazaniami i zaleceniami poradni specjalistycznych, objęci byli różnicowanymi formami pomocy wspierającymi ich prawidłowy rozwój. W ciągu całego roku 2008 z trzema uczniami pracowano w formie nauczania indywidualnego. Z zależności od przejawianych dysfunkcji naukę realizowali na terenie szkoły w wymiarze 12 godzin tygodniowo lub nauczyciele prowadzili zajęcia z nimi w domu. Uczniowie posiadający orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego korzystali z dodatkowych godzin dydaktycznych w celu wspomaganie swojego rozwoju. Wszyscy uczniowie, przejawiający jakiegokolwiek formy niepełnosprawności mogli liczyć na precyzyjne dostosowanie wymagań edukacyjnych do swoich możliwości i potrzeb kształcenia. Umożliwiano im nieograniczone korzystanie z pomocy pedagoga szkolnego, pielęgniarki szkolnej i zachęcano do podejmowania kontaktów społecznych i aktywności w życiu szkoły.

Zadanie 2. Pozytywne orzekanie i kwalifikowanie do kształcenia specjalnego i integracyjnego oparte na potencjale możliwości dziecka.

1. Systematyczne dokonywanie wielodyscyplinarnej diagnozy dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością wskazującej na potencjał rozwojowy i mocne strony.
2. Inspirowanie nauczycieli i wychowawców pracujących z dziećmi specjalnej troski do tworzenia programów autorskich.

*** Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna:**

- orzekanie do kształcenia specjalnego,
- orzekanie do nauczania indywidualnego,
- wskazywanie optymalnych możliwości kształcenia dziecka niepełnosprawnego.

3. Stworzenie warunków do zaspokajania podstawowych potrzeb uczniów specjalnej troski w zakresie specjalistycznej opieki medycznej oraz zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny i pomocniczy.

*** Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie** – w ramach przyznanych środków dofinansowano: sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, wyjazdy na turnusy rehabilitacyjne.

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie:**

GOPS nie inspiruje nauczycieli do tworzenia programów autorskich, gdyż tego rodzaju działania powinny wynikać z obowiązków dyrektorów szkół. Dyrektorzy na tyle powinni znać środowisko swoich uczniów, aby mogli ocenić, czy takie programy są niezbędne. Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej pośredniczą w kierowaniu dzieci specjalnej troski do specjalistycznych placówek służby zdrowia. Osoby niepełnosprawne mają możliwość uczestniczenia w imprezach sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych. Organizatorzy są mobilizowani do zachęcania osób niepełnosprawnych do udziału w tych imprezach. Osoby niepełnosprawne korzystają z różnych form wsparcia w zakresie pomocy społecznej: pomoc finansowa, rzeczowa, usługowa, praca socjalna. W ramach pracy socjalnej informowani są o przysługujących im uprawnieniach, jak zniżki komunikacyjne i w opłatach abonamentowych, możliwości korzystania z turnusów rehabilitacyjnych i innych programów. Mają również możliwość korzystania z wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.

Od 2007 r. gmina realizuje program finansowany ze środków PFRON „Uczeń na wsi”. Program ma na celu pomoc w zdobyciu wykształcenia przez osoby niepełnosprawne zamieszkujące gminy wiejskie. Tą formą pomocy objęto 44 uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Dzięki zakupowi samochodu stało się możliwe dowiezienie dzieci niepełnosprawnych na zajęcia szkolne, pozalekcyjne. Szczególnie jest to ważne dla dzieci poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Zadanie 3. Wspieranie inicjatyw związanych z organizowaniem imprez sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych dla dzieci dotkniętych niepełnosprawnością.

1. Podejmowanie działań na rzecz imprez sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych dla dzieci specjalnej troski z powiatu tucholskiego w wieku 3 – 18 lat.

*** Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski:**

- 16.05.2008 – wyjazd na powiatowy festyn „Dzień Godności Osoby z Niepełnosprawnością Intelektualną” w Skarszewach (PCPR – PERON),
- 17.05.2008 – wyjazd na „VI Przegląd Twórczości Osób Niepełnosprawnych”, miejsce realizacji: Kęsowo (PCPR – PFRON),

- 15.06.2008 – 15.12.2008 – projekt: „Gdy się dobrze odżywiamy uśmiechnięte buzie mamy” – dożywianie zrealizowane z dotacji Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Toruniu, miejsce: Świetlica Stowarzyszenia,
- 01.06.2008 r. – 19.12.2008 r. – projekt: „Każdy chętny ćwiczy tu! W zdrowym ciele zdrowy duch” – rehabilitacja zrealizowana z dotacji Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Toruniu, miejsce: Świetlica Stowarzyszenia,
- 09.06.2008 – V Festyn Integracyjny „Marzenia jak ptaki” realizowany corocznie na boisku Z.S.O. w Tucholi przy ul. Pocztovej 8, realizowany przy współpracy, wolontariatu grupy eM, L.G.D. w Tucholi, PPP w Tucholi, gm. Cekcyn, sponsorów (PCPR –PFRON),
- 20.06.2008 – 22.06.2008 r. – „Rodzinny piknik integracyjny”, wyjazd do Okonin Nadjeziornych, (PCPR – PFRON),
- 18.08.2008 – 21.08.2008 – projekt „Wypoczynek z fundacją –Na wakacje wyjeżdżamy, uśmiechnięte buzie mamy” 4 -dniowy wypoczynek w Dźwirzynie nad morzem, zrealizowano z dotacji PZU Warszawa,
- 22.08.2008 – 24.08.2008 – projekt „Szeroko rozumiana pomoc Społeczna 2008 r. –Wakacje Marzeń” 3 - dniowy wypoczynek w Dźwirzynie nad morzem, zrealizowano z dotacji Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Toruniu,
- 20.09.2008 – Piknik rodzinny w Małpim Gaju, piknik integracyjny z udziałem dzieci ze Stowarzyszenia i uczestników WTZ w Tucholi, zrealizowano z dotacji Powiatu Tuchola,
- 27.09.2008, 04.10.2008, 11.10.2008 – 3 wyjazdy na Basen do Chojnic, każdy wyjazd 20 osób (PCPR – PFRON),
- 25.10.2008 – wyjazd do Multikina i MCDonald’s do Bydgoszczy, 40 osób, (PCPR –PFRON),
- 30.10.2008 – Bal Halloween w Świetlicy Stowarzyszenia, udział dzieci należące do Stowarzyszenia (zabawa, konkursy), (PCPR –PFRON),
- 27.11.2008 – Andrzejkę w Świetlicy Stowarzyszenia, udział dzieci należące do Stowarzyszenia (zabawa, konkursy), (PCPR – PFRON),
- 18.12.2008 – Teatrzyk – spotkanie wigilijne w Książnicy przy ul. Pocztovej 7, udział dzieci należące do Stowarzyszenia (teatrzyk, zabawa, konkursy), (PCPR – PFRON).
- 27.12.2008 r. - Bal karnawałowy w w Książnicy przy ul. Pocztovej 7, udział dzieci należące do Stowarzyszenia oraz zaproszeni goście (WTZ Tuchola, WTZ Chojnice i In.), (zabawa, konkursy), (PCPR –PFRON).

*** Klub Wolontariatu Grupa eM:**

Wolontariusze działali na rzecz dzieci specjalnej troski, dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych i dzieci z trudnościami w nauce:

- uczestniczyli w zajęciach świetlicy terapeutycznej -3 x w tygodniu po 2 godz.,
- odwiedzali swoich podopiecznych w domach, wspierali ich rehabilitację, pomagali w nauce (opieką objętych jest 9 dzieci),
- uczestniczyli w wyjazdach na basen (wrzesień/październik),
- uczestniczyli i pomagali przy przeprowadzeniu różnych imprez okolicznościowych min. Andrzejek, Wigilii, Balu Karnawałowego,

- przygotowali i brali udział w V Festynie „Marzenia jak ptaki...” , który odbył się na terenie ZSO 7 czerwca 2008,
- w przeprowadzenie festynu zaangażowanych było 16 wolontariuszy,
- wolontariusze brali udział w uroczystości otwarcia Warsztatów Terapii Zajęciowej.

*** Specjalny Ośrodek Szkolno -Wychowawczy:**

- zorganizowanie imprez sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych, na terenie ośrodka,
 - udział uczniów w imprezach organizowanych na terenie Powiatu Tucholskiego.
2. Wspomaganie rodzin dzieci z niepełnosprawnością w zakresie pomocy społecznej, korzystania z turnusów rehabilitacyjnych sanatoriów oraz możliwości uzyskania sprzętu rehabilitacyjno – ortopedycznego.

***Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie** – zadanie realizowane było w ramach posiadanych możliwości finansowych. Dzieci miały okazję korzystać z pomocy w formie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych oraz dofinansowania do wskazanego sprzętu.

***Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej** – ośrodki te, w odniesieniu do omawianego punktu, pełnią funkcję informacyjną i koordynacyjną. Zadaniem ich jest dokonanie diagnozy w celu zidentyfikowania potrzeb środowiska. W miarę możliwości finansowych i zapotrzebowania rodziny udzielają wsparcia finansowego. Poza tym współpracują z różnymi placówkami w celu zapewnienia optymalnej możliwości wsparcia swoim klientom. Udzielają wielu informacji m. in. dotyczących ubiegania się o sprzęt pomocniczy, turnusy rehabilitacyjne i inne.

3. Utworzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjno – ortopedycznego.

*** NZOZ Szpital Powiatowy:**

Nieodpłatnie wypożyczano osobom niepełnosprawnym łóżka szpitalne, niezbędne do sprawowania prawidłowej opieki i rehabilitacji jak również nieodpłatnie wypożyczono rodzinom sprawującym opiekę nad osobami chorymi specjalistyczny sprzęt, niezbędny, a trudno dostępny (np. ssak, butla z tlenem i zestawem do podawania tlenu).

Zadanie 4. Podnoszenie wiedzy nauczycieli, wychowawców w zakresie pedagogiki specjalnej oraz metod pracy z dziećmi specjalnej troski.

Organizowanie szkoleń nauczycieli i innych osób zajmujących się pracą z dziećmi specjalnej troski według opracowanego programu.

***Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.**

***Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy:**

Zadanie to realizowane jest na bieżąco w ramach potrzeb i planów dokształcania nauczycieli.

Cel szczegółowy IV. Stworzenie warunków do aktywizacji zawodowej, zatrudnienia i przeciwdziałania skutkom bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych.

Zadanie 1. Uaktywnienie służb powiatowych działających na rzecz rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych w powiecie (PCPR, PUP).

1. Spotkania, narady, kontrole mające na celu:

- ocenę i stan funkcjonowania poradnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych,
- ewidencjonowanie osób niepełnosprawnych poszukujących pracy,
- ocenę dotychczasowych działań na rzecz tworzenia miejsc pracy dla niepełnosprawnych i przez niepełnosprawnych.

*** Dom Dziecka w Tucholi:**

Placówka przygotowuje dzieci niepełnosprawne do usamodzielnienia.

W 2008 r. Dom Dziecka realizował, w partnerstwie z PCPR Tuchola, projektu „Aktywizacja zawodowa i zmniejszenie marginalizacji mieszkańców powiatu tucholskiego”.

*** Powiatowy Urząd Pracy:**

PUP prowadzi ewidencję osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako osoby bezrobotne oraz poszukujące pracy. Wg stanu na koniec roku 2008 zarejestrowanych było 212 osób niepełnosprawnych bezrobotnych oraz 41 niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu. 123 osoby niepełnosprawne zarejestrowane w tut. Urzędzie Pracy to osoby zamieszkałe na wsi. Spośród osób bezrobotnych niepełnosprawnych 107 osób to kobiety. W końcu grudnia 2008 r. 58 osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności posiadało prawo do zasiłku dla bezrobotnych. Zadania z zakresu poradnictwa zawodowego realizowane są w stosunku do osób niepełnosprawnych na bieżąco w ramach poradnictwa indywidualnego oraz grupowego w zakresie przygotowania do aktywizacji zawodowej w formach inicjowanych przez tut. Urząd Pracy. W 2008 155 osób skorzystało z porady indywidualnej, w tym 89 kobiet.

Zadanie 2. Popularyzowanie przez PUP i PCPR warunków i zasad korzystania ze środków PFRON.

1. Tworzenie nowych miejsc pracy ze środków PFRON w ramach limitu.

*** Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie** – (zob. realizacja zadań PCPR – rehabilitacja społeczna).

2. Prowadzenie akcji informacyjnej w urzędach na temat zatrudnienia osób niepełnosprawnych na nowych miejscach pracy.

***Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie** – stała współpraca i kontakt z urzędami, a tym samym pracodawcami zainteresowanymi zatrudnianiem osób niepełnosprawnych.

*** Powiatowy Urząd Pracy:**

Do zadań realizowanych przez PUP w ramach ustawy z dnia 27.08.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych należy min:

- finansowanie z PFRON wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu,
- zwrot na wniosek pracodawcy ze środków PFRON kosztów wyposażenia lub przystosowania stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych,
- przyznawanie na wniosek osoby niepełnosprawnej jednorazowo środków Funduszu na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej,
- finansowanie kosztów szkolenia osób niepełnosprawnych.

Ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych PUP w Tucholi w 2008 roku finansował koszty przyznania osobom bezrobotnym niepełnosprawnym dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej albo rolniczej. W 2008 roku udzielono 6 dotacji dla osób niepełnosprawnych w dziedzinach produkcji , handlu i usług- na ten cel wydatkowano 121677 zł. Dla 4 osób, w tym jednej osoby poszukującej pracy, zrefundowano koszty wyposażenia lub przystosowania stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych. Dwa stanowiska dla osób niepełnosprawnych wyposażono w Urzędzie Gminy w Gostycynie : dla pracownika biurowego i robotnika gospodarczego oraz w firmie Pack Druk Poligrafia Uszok & Uszok S.A – dwa miejsca dla operatora maszyny wykrawającej. Na realizację tego zadania wykorzystano 98.904 zł.

Ze środków PFRON sfinansowano również szkolenie indywidualne dla jednej osoby niepełnosprawnej poszukującej pracy, natomiast 2 osoby poszukujące pracy niepełnosprawne skorzystały ze szkoleń grupowych. Na sfinansowanie kosztów szkoleń wydano 6559,97 zł.

W 2007 roku dwie osoby niepełnosprawne poszukujące pracy odbywały staże, które finansowane były ze środków PFRON. W 2008 miało miejsce jedynie przedłużenie tej formy aktywnej w przypadku tych dwóch osób, nie zawarto natomiast nowych umów.

Zadanie 3. Prowadzenie akcji informacyjnej wśród pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne.

1. Popularyzowanie zasad zatrudnienia osób niepełnosprawnych na wolnym rynku pracy wśród pracodawców i przez media.
2. Aktywizowanie prasy lokalnej do przedstawiania korzyści dla zakładów pracy zatrudniających osoby niepełnosprawne.

Zadanie 4. Wprowadzenie nowych i rozszerzonych form wsparcia (WTZ, domy środowiskowe).

1. Zbieranie informacji o osobach które chciałyby uczestniczyć w WTZ.
2. Zapewnienie dojazdu na WTZ.

*** Warsztaty Terapii Zajęciowej:**

Cele warsztatów terapii zajęciowej:

- Aktywne wspomaganie procesu rehabilitacji zdrowotnej, zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
- Stworzenie osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy, możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracanie umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Realizacji powyższych celów służy stosowanie technik terapii zajęciowej zmierzających do:

- Ogólnego rozwoju uczestników, nauczanie zaradności życiowej,
- Usamodzielniania uczestników, poprzez wyposażenie ich umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,
- Rozwój sprawności ruchowej i manualnej,
- Przyswajania przez uczestników wiadomości o otaczającym ich środowisku społecznym, przyrodniczym i technicznym (nauczenie korzystania z określonych narzędzi i urządzeń technicznych),
- Wdrożenie do przestrzegania zasad bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych,
- Przygotowania do życia w środowisku społecznym, rozwijania umiejętności współżycia w grupie rówieśniczej, w rodzinie i społeczeństwie, również przygotowanie do korzystania z różnorodnych form kulturalnego spędzania czasu wolnego oraz w miarę posiadanych możliwości – organizowanie sobie czasu wolnego,
- Rozwijania podstawowych psychofizycznych i specjalistycznych sprawności i umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy, bądź przygotowania do pracy zawodowej w warunkach chronionych.

*** Ośrodek Pomocy Społecznej w Tucholi:**

Niepełnosprawność jest jednym ze szczególnych powodów, oprócz ubóstwa, udzielania pomocy, określonym w ustawie o pomocy społecznej. Pomoc osobom/rodzinom dotkniętym niepełnosprawnością jest priorytetem w naszych działaniach. Do najważniejszych kwestii dotyczących pomocy osobom niepełnosprawnym, realizowanych przez OPS w Tucholi, poza działaniami ustawowymi, są: pozyskanie środków na rozbudowę Środowiskowego Domu Samopomocy i zwiększenie ilości miejsc, modernizacja pomieszczeń oraz montaż windy jak również bezpłatny dowóz uczestników na zajęcia.

Zadanie 5. Podejmowanie działań na rzecz poszerzania oferty edukacyjnej i szkoleniowej skierowanej do osób niepełnosprawnych.

1. Zbieranie informacji o osobach chcących podwyższyć swoje kwalifikacje zawodowe.

*** Powiatowy Urząd Pracy:**

W przypadku planowania szkoleń PUP przeprowadza rozmowy z osobami niepełnosprawnymi, które chcą uczestniczyć w danym kursie. Szkolenia przeprowadzane są w oparciu o środki PFRON, EFS oraz FP w formie indywidualnej

lub grupowej. W 2008 roku w szkoleniach uczestniczyło 20 osób niepełnosprawnych bezrobotnych i 3 osoby poszukujące pracy nie pozostające w zatrudnieniu. Spośród 20 bezrobotnych niepełnosprawnych 18 osób uczestniczyło w szkoleniach z inicjatywy urzędu pracy lub na podstawie orzeczenia właściwego organu, pozostałe 2 osoby uczestniczyły w szkoleniach wskazanych przez nie same. Założeniem szkolenia jest uzyskanie przez osobę bezrobotną zatrudnienia. Niestety jedynie 4 osoby niepełnosprawne podjęły pracę (w trakcie lub po ukończeniu szkolenia).

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie:**

GOPS nie inspiruje nauczycieli do tworzenia programów autorskich gdyż tego rodzaju działania powinny wynikać z obowiązku dyrektorów szkół. Dyrektorzy na tyle powinni znać środowisko swoich uczniów, aby mogli ocenić, czy takie programy są niezbędne.

2. Poszerzanie oferty edukacyjnej dla osób niepełnosprawnych.
3. Prowadzenie przekwalifikowań osób niepełnosprawnych w oparciu o szkolenia kursowe.

Cel szczegółowy V. Tworzenie środowiska fizycznego przyjaznego dla osób niepełnosprawnych.

Zadanie 1. Egzekwowanie prawa budowlanego w zakresie budownictwa pozbawionego barier architektonicznych – w istniejącej i nowej zabudowie obiektów użyteczności publicznej.

1. Bezwzględne przestrzeganie § 2 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z 14.XII.1994 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 10 z 1995 r. poz.46 z późniejszymi zmianami).

***Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny:**

W roku 2008 Państwowy Powiatowy Inspektor w Tucholi uczestniczył w dopuszczeniu do użytku obiektów przystosowanych dla osób niepełnosprawnych:

- 2 apteki ogólnodostępne w Gostycynie i w Tucholi,
- Budynek hotelowy w ośrodku rehabilitacji w Małym Gacnie,
- Parking przy ul. Garbary w Tucholi,
- 2 sale gimnastyczne w Tucholi i w Legbądzie,
- 2 boiska ORLIK 2012 w Śliwicach i w Cekcynie,
- Gabinet logopedyczny w szkole w Rudzkim Moście,
- Dom Pomocy Społecznej w Wysokiej,
- Poradnia rehabilitacji w Śliwicach.

***Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego** w ramach swoich zadań i kompetencji dokonuje kontroli przestrzegania i stosowania przepisów prawa budowlanego, w tym m.in. zapewnienia niezbędnych warunków do korzystania z obiektów użyteczności publicznej i mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego przez osoby niepełnosprawne.

Obowiązujące przepisy prawa nie upoważniają organu nadzoru budowlanego do egzekwowania zapewnienia osobom niepełnosprawnym np. dostępu do budynku jeśli istniejący obiekt budowlany nie jest odbudowywany, rozbudowywany,

nadbudowywany, przebudowywany oraz nie jest dokonywana zmiana sposobu jego użytkowania.

2. Dokonanie przeglądu obiektów użyteczności publicznej na terenie powiatu i ustalenie obiektów niedostosowanych dla osób niepełnosprawnych.
3. Zalecanie placówkom użyteczności publicznej dostosowania ich obiektów do możliwości swobodnego korzystania z nich przez osoby niepełnosprawne.

***Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie:**

Gminny Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych popiera wszystkie inicjatywy dotyczące likwidacji barier architektonicznych, aktywizuje środowisko w celu likwidacji tych barier w budynkach użyteczności publicznej. Osoby niepełnosprawne informowane są przez pracowników socjalnych o możliwości korzystania z dofinansowania ze środków PFRON. Informacje te zamieszczane są również w Biuletynie Informacyjnym Urzędu Gminy. Rozprowadzane są również ulotki informacyjne. Wszelkie ogłoszenia zamieszczane są na terenie Urzędu Gminy Cekcyn i poszczególnych sołectw.

4. Popularyzowanie dobrych przykładów likwidacji barier architektonicznych przez placówki użyteczności publicznej.

***Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny:**

W zakresie wyrównywania szans osobom niepełnosprawnym realizowane są zapisy wynikające z Ustawy Prawo Budowlane, przepisów techniczno-budowlanych i przepisów szczególnych. Dotyczą one dostępu osób niepełnosprawnych do pomieszczeń i użytkowania pomieszczeń (pochylnie, dźwigi osobowe, szerokość drzwi, podłogi bez progów, ustępy w niektórych obiektach użyteczności publicznej, mieszkalnych lub zakładach pracy). Zagadnienie to egzekwowane było na etapie uzgadniania dokumentacji projektowej obiektów budowlanych i dopuszczenia obiektu do użytkowania.

Zadanie 2. Podejmowanie działań na rzecz rozwoju informacji dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin o możliwościach dostępu i korzystania ze sprzętu rehabilitacyjnego niezbędnego do funkcjonowania w społeczeństwie

1. Propagowanie programu dofinansowania zaopatrzenia osób niepełnosprawnych i dzieci w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

***Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie:**

Dostęp do informacji na powyższy temat mają osoby zainteresowane niemal w każdej placówce pomocy społecznej, służby zdrowia oraz Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Tucholi. Poszczególne instytucje posiadają wiedzę, przynajmniej podstawową, w zakresie możliwości dotyczących dostępu i korzystania z dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego. W siedzibie Centrum dostępne były

ulotki informacyjne dla osób niepełnosprawnych, foldery odnośnie sprzętu ortopedycznego i pomocniczego. Niepełnosprawni oraz ich rodziny na bieżąco informowani byli o możliwościach częściowego zwrotu kosztów, poniesionych przy zakupie sprzętu o którym mowa, procedury załatwiania wniosków, kompletowania pełnej dokumentacji wraz z załącznikami.

Zadanie 3. Popularyzowanie wiedzy o możliwościach uzyskania dofinansowania z PFRON likwidacji barier architektonicznych i innych dla indywidualnych osób niepełnosprawnych i w obiektach użyteczności publicznej.

1. Prowadzenie akcji informacyjnych wśród osób niepełnosprawnych o możliwości uzyskania dofinansowania środków PFRON:

- na likwidację utrudnień występujących w budynkach, ich elementach zewnętrznych i mieszkaniach,
- na likwidację ograniczeń umożliwiających lub utrudniających osobom niepełnosprawnym z dysfunkcją narządu słuchu i mowy.

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostycynie:**

Pracownicy GOPS-u informują klientów o możliwości ustalenia stopnia niepełnosprawności w Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności, wydają stosowne druki oraz informują petentów o możliwości składania wniosków ze środków PFRON. We wrześniu 2008 r. do GOPS-u w Gostycynie wpłynęły 64 wnioski od uczniów niepełnosprawnych. GOPS w Gostycynie otrzymał dofinansowanie z PFRON w Toruniu w kwocie 63.256,31 zł na realizację programu. Ponadto osoby niepełnosprawne skorzystały z innych programów oraz dofinansowania oferowanych przez PFRON:

- dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego 1,
- likwidacji barier architektonicznych 1,
- dofinansowanie do zakupu komputera 5,
- dofinansowaniu turnusów rehabilitacyjnych 4 osoby,

Gmina Gostycyn przystąpiła do realizacji organizowanego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, programu „Uczeń na wsi- pomoc w zdobyciu wykształcenia przez osoby niepełnosprawne zamieszkujące gminy wiejskie oraz gminy miejsko - wiejskie”.

Cel szczegółowy VI. Organizowanie różnych form wspierania rodzin z dzieckiem lub osobą dorosłą.

Zadanie 1. Dokładne zdiagnozowanie potrzeb rodzin osób niepełnosprawnych, zasoby infrastruktury i wsparcia.

1. Wspieranie samodzielności rodzin z dzieckiem lub dorosłą osobą niepełnosprawną.

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Cekcyn:**

W celu zdiagnozowania środowisk osób niepełnosprawnych przy koordynacji GOPS współpracują różne organizacje jak służba zdrowia, szkoły i przedszkola, świetlice, organizacje pozarządowe, GCI, PUP Tuchola. W terenie działają oddziały Gminnej Świetlicy Terapeutycznej.

*** Gminny Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych Gminy Śliwice;**

GOPS w Śliwicach realizował w 2008 r. pomoc na rzecz osób niepełnosprawnych, 123 rodzin z osobą niepełnosprawną i rodzin z niepełnosprawnymi dziećmi w następującym zakresie:

- pomoc finansowa – zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe, zasiłki celowe z przeznaczeniem na zaspokojenie najpilniejszych potrzeb życiowych, takich jak zakup żywności, opału, odzieży, obuwia, dokonanie bieżących opłat.
- udzielono pomocy rzeczowej – zakup opału, dożywianie niepełnosprawnych dzieci w szkołach, odzież ze zbiórki rzeczy używanych, żywność w ramach programu PEAD,
- praca socjalna – pomoc w załatwieniu spraw w urzędach, instytucjach, takich jak m.in. ZUS, KRUS, kierowano osoby do PCPR w Tucholi w celu uzyskania stopnia niepełnosprawności, różnego rodzaju dofinansowania z PFRON, pomoc w wypełnieniu dokumentów do PCPR i Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- stała współpraca pracowników socjalnych z pielęgniarką środowiskowa, z pedagogiem szkolnym.

Zadanie 2. Inicjowanie tworzenia gminnych i powiatowych ośrodków wsparcia.

1. Inicjowanie utworzenia gminnych: świetlic terapeutycznych, grup wsparcia w ramach wolontariatu, grup wsparcia o podobnych deficytach samodzielności.

Zadanie 3. Organizowanie różnych form wypoczynku dla rodzin z dzieckiem lub osobą dorosłą niepełnosprawną mającą na celu poprawę sprawności.

1. Kierowanie osób niepełnosprawnych z opiekunem na turnusy rehabilitacyjne względnie do sanatorium.

*** Ośrodek Pomocy Społecznej Tuchola:**

OPS dofinansowuje do likwidacji barier architektonicznych osobom niepełnosprawnym oraz turnusów rehabilitacyjnych.

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie:**

GOPS pośredniczy w kierowaniu osób niepełnosprawnych na turnusy rehabilitacyjne, udziela pomocy w zgromadzeniu niezbędnych środków finansowych oraz pomaga finansowo w szczególności na koszty dojazdu na turnusy. W ramach pracy socjalnej prowadzone jest poradnictwo w zakresie właściwego funkcjonowania osoby niepełnosprawnej w środowisku rodzinnym.

*** PCPR:**

W ramach rehabilitacji społecznej tutejsze Centrum oferuje niepełnosprawnym członkom naszej społeczności udział w turnusach rehabilitacyjnych. Zainteresowani sami decydują o miejscu i terminie wyjazdu. Osoby niepełnosprawne informacje o możliwościach uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych mogą otrzymać także w GOPS, szkołach a także placówkach służby zdrowia na terenie powiatu.

Zadanie 4. Edukacja rodzin mających osoby niepełnosprawne w zakresie pokonywania trudności.

1. Diagnoza rodzin w zakresie spełniania ról związanych z niepełnosprawnością członka rodziny.

*** Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Gminne Ośrodki Pomocy Rodzinie:**

Zarówno ośrodki pomocy społecznej jak i Centrum w swojej codziennej pracy podejmują powyższą tematykę. Po przeprowadzeniu rozmowy i sporządzeniu wywiadu środowiskowego dokonuje się diagnozy. W przypadku rodzin, które dotknęła niepełnosprawność podejmuje się szereg działań zmierzających do poprawy ich funkcjonowania.

*** Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna:**

Otoczenie pomocą psychopedagogiczną rodzin wychowujących dziecko dotknięte niepełnosprawnością: prowadzenie poradnictwa dla rodziców i rodzeństwa; współdziałanie z Wolontariatem przy ZSO w Tucholi w zakresie organizacji pomocy dla dzieci; współdziałanie w organizowaniu działań charytatywnych na rzecz dzieci.

*** Ośrodek Pomocy Społecznej w Tucholi:**

Ośrodek udziela pomocy rodzicom wychowującym dzieci niepełnosprawne, polegającej na organizowaniu usług specjalistycznych lub opiekuńczych, także pomoc psychologa.

Cel szczegółowy VII. Stworzenie warunków do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji oraz turystyce.

Zadanie 1. Popularyzacja aktywnych form życia poprzez stwarzanie możliwości pełnego i aktywnego udziału w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji i turystyce osób niepełnosprawnych.

1. Pomoc w organizacji klubów zainteresowań osób niepełnosprawnych.

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie:**

Na terenie gminy nie funkcjonują wyodrębnione kluby zainteresowań dla osób niepełnosprawnych. Osoby te mogą uczestniczyć w imprezach, które odbywają się w GOK, szkołach, świetlicach wiejskich. W 2008 r. w gminie Cekcyn zorganizowano Przegląd Twórczości Osób Niepełnosprawnych w gminie Kęsowo. W ramach uczestnictwa w Klubie Seniora osoby te mają możliwość wyjazdów na wycieczki, festyny, spotkania integracyjne.

2. Organizowanie imprez kulturalnych, sportowych oraz olimpiad specjalnych dla uczniów klas integracyjnych.

*** Dom Dziecka w Tucholi:**

Placówka inicjowała i korzystała z wszelkich imprez integracyjnych, rozwijała również aktywności osób niepełnosprawnych poprzez imprezy, wystawy, festyny i wycieczki.

*** Urząd Miasta Tucholi:**

W 2008 roku na swoją działalność otrzymało również Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Ostoja”, które zorganizowało 2 imprezy dla niepełnosprawnych,

w tym imprezy sportowej dotyczącej poznania zasad gry w kręgle i nowej dyscypliny sportu nornic walking oraz na zadanie pn. „Poznanie kultury i walorów Tucholi i Gminy Tuchola oraz okolic”. Kwota dofinansowania wyniosła 2.598 zł.

Stowarzyszenie Na Rzecz Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej „Przyjazna dłoń” otrzymało wsparcie finansowe w wysokości 750 zł na organizowaną imprezę z okazji Andrzejek. Corocznie dotacje na swoją działalność otrzymują również Polski Związek Emerytów i Rencistów, Polski Związek Niewidomych, Klub Seniora „Jesień”, Klub Seniora „Borowiacy”, Ogólnopolski Oddział Represjonowanych Politycznie Żołnierzy Batalionów Budowlanych Zarząd Powiatowy w Tucholi i Polskie Stowarzyszenie Diabetyków.

3. Organizowanie wystaw twórczości artystycznej osób niepełnosprawnych połączonych z aukcją na cele społeczne.

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostycynie:**

W m-cu maju 2008 r. osoby niepełnosprawne z gminy Gostycyn brały udział w VI Przeglądzie Twórczości Osób Niepełnosprawnych, który odbył się na terenie Szkoły Podstawowej w Kęsowie. Osoby niepełnosprawne prezentowały swój dorobek twórczości w różnych dziedzinach: haft, rzeźba, malowane szkło, rękodzieło.

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kęsowie:**

Zorganizowanie we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi Przeglądu Twórczości Osób Niepełnosprawnych na terenie Gminy Kęsowo.

*** Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie:**

W 2008 roku po raz kolejny zorganizowano „Przegląd Twórczości Osób Niepełnosprawnych”, którego celem była integracja osób niepełnosprawnych ze społecznością lokalną. „VI Przeglądzie Twórczości Osób Niepełnosprawnych”, odbył się na terenie boiska Zespołu Szkół w Kęsowie pod patronatem Starosty Tucholskiego Piotra Mówińskiego i Wójta Gminy Kęsowo. Impreza od kilku już lat organizowana jest w poszczególnych gminach aby osoby niepełnosprawne, które niejednokrotnie nie opuszczają swojego miejsca zamieszkania, mieli okazję poznać inne zakątki naszego powiatu.

Osoby niepełnosprawne dorośli jak i dzieci z całego powiatu mieli okazję zaprezentować swoje umiejętności artystyczne w różnych dziedzinach twórczości materialnej jak np. malarstwo, rzeźba, dziewiarstwo, hafciarstwo, korzenioplastyka itp. Głównym celem organizowania tej imprezy było umożliwienie osobom niepełnosprawnym przedstawienie ich twórczości, w której wyrażają siebie w formie dostępnej i bardzo indywidualnie określającej wewnętrzne i zewnętrzne dyspozycje.

Imprezę uświetniły występy artystyczne wykonane charytatywnie przez zespoły wokalne - muzyczne, taneczne i orkiestry z terenu naszego powiatu. Podczas przeglądu można było obejrzyć różnego rodzaju sprzęt i urządzenia służące do rehabilitacji i likwidacji barier funkcjonalnych dla osób niesprawnych ruchowo.

Przegląd miał charakter festynu, był imprezą otwartą dla szerokiego grona społeczeństwa. Świadczyły o tym porozwieszane plakaty oraz ogłoszenia w prasie, zapewniono bezpłatny przejazd zarówno z Tucholi, jak i innych miejscowości naszego powiatu. Wysłano zaproszenia imienne do przedstawicieli władz wojewódzkich,

powiatowych, gminnych, jak również osób sponsorujących imprezę. Goście i uczestnicy mogli posilić się grochówką było również ciasto i kawa.

Na rzecz osób niepełnosprawnych pracowało wiele podmiotów w tym samorząd powiatowy, wszystkie samorządy gminne, jednostki powiatowe, Klub Wolontariatu, organizacje pozarządowe, no i niezawodni sponsorzy.

Każdy z wymienionych, w miarę swoich możliwości dołożył się do zorganizowania imprezy, która dla niepełnosprawnych uczestników i ich rodzin jest niezapomnianym przeżyciem.

*** Komenda Powiatowa Policji:**

Funkcjonariusze jednostki uczestniczyli w trzech festynach, tj.: VI Przegląd Twórczości Osób Niepełnosprawnych- organizowany przez Starostwo Powiatowe w Tucholi oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Piknik historyczny – organizowany przez Urząd Gminy w Kęsowie oraz Festyn Integracyjny pod nazwą „Marzenia jak ptaki” - organizowany przez Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski. W ramach udziału w tych imprezach dokonano prezentacji sprzętu i wyposażenia policyjnego, umiejętności psa służbowego, oraz znakowanie rowerów.

Wymienione działania podejmowane w 2008 roku przez KPP w Tucholi miały na celu wyrwanie osób niepełnosprawnych z izolacji społecznej, zdefiniowanie ich problemów i podjęcie działań w tych przypadkach, gdzie sięgają nasze kompetencje. Ponadto działa te miały na celu integrację dzieci niepełnosprawnych z innymi uczestnikami imprez celem dowartościowania tych osób oraz zniesienia odczucia odosobnienia.

4. Organizowanie olimpiad dla dzieci i dorosłych osób niepełnosprawnych.
5. Rozwój aktywności osób niepełnosprawnych w imprezach, wystawach prac, festynach, wyjazdach i wycieczkach.

*** Ośrodek Pomocy Społecznej w Tucholi:**

OPS wspiera twórczość osób niepełnosprawnych poprzez przygotowanie grup i organizowanie wyjazdów na przeglądy, wystawy i inne imprezy kulturalne.

6. Budowa ścieżek pieszo – rowerowych na terenie powiatu.

Podsumowanie:

„Jakość społeczeństwa i cywilizacji mierzy się szacunkiem jaki okazują one najstarszym ze swoich członków. Nie może być barier czy murów między ludźmi zdrowymi a niepełnosprawnymi”.

(Jan Paweł II)

Program Wyrównywania Szans Osobom Niepełnosprawnym na lata 2008 – 2014 przyczynił się do zwiększenia szans pełnego uczestnictwa tych osób w życiu społecznym, a przez to zmniejszenia się ich marginalizacji.

Przedstawiony program na VI Przeglądzie Twórczości Osób Niepełnosprawnych w Kęsowie, był odzwierciedleniem wielkiego wkładu uczestników, instruktorów i opiekunów a przede wszystkim dowodem na to, jak wielkie możliwości tkwią w ludziach – trzeba tylko stworzyć odpowiednie warunki ich ujawnienia. Przeglądy dla osób niepełnosprawnych są również specjalną formą terapii, dialogu z ludźmi i całym światem zewnętrznym. Uzupełnieniem działań PCPR – u są działania organizacji pozarządowych działających na terenie naszego powiatu. Wolontariat, prężnie działające Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski, Warsztaty Terapii Zajęciowych, świadczą o wrażliwości i zaangażowaniu osób niosących pomoc.

Imprezy, które współorganizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi mają pokazać niepełnosprawnym oraz ich rodzinom i bliskim, że osoby „sprawne inaczej” mogą być również aktywne, że pomimo niepełnosprawności można osiągnąć sukces.

Opracowała:

mgr Kinga Cisewska - Kawczyńska
stanowisko ds. organizacyjnych
związanych z wdrażaniem
powiatowych programów społecznych

III. „Zintegrowanego systemu pomocy rodzinie i dziecku na lata 2008 – 2014”.

Projekt nr 1: Interdyscyplinarny Zespół Pomocy Rodzinie i Dziecku.

Realizacja tego projektu odbywa się w zależności od potrzeb i zasygnalizowanych problemów. Przedstawiciele instytucji wchodzących w skład zintegrowanego systemu pomocy rodzinie i dziecku, spotykają się w celu ustalenia dalszego toku postępowania w poszczególnych przypadkach osób i rodzin.

Pracownicy: Centrum, Sądu Rejonowego, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, Domu Dziecka, Ośrodków Pomocy Społecznej podczas spotkań w drodze dyskusji i wymiany zdań opracowują optymalny sposób działania zmierzający do rozwiązania zaistniałego problemu. Dzięki spotkaniom specjaliści mają okazję wymienić doświadczenia w pracy z poszczególnymi rodzinami i ustalić możliwie efektywny plan pomocy zmierzający do rozwiązania zaistniałych problemów.

*** Ośrodek Pomocy Społecznej w Tucholi:**

Pracownik socjalny Ośrodka Pomocy Społecznej w codziennej pracy z rodziną, współpracuje z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii i skutków negatywnych zjawisk społecznych. W szczególności współpraca ta polega na kontaktach z pedagogami szkolnymi, kuratorami zawodowymi i społecznymi, pracownikami socjalnymi innych Ośrodków i instytucji pomocowych, policjantami, dzielnicowymi. Pracownicy socjalni angażują się również w działania na rzecz naprawy relacji w rodzinie, która z powodu występowania przemocy domowej korzysta ze wsparcia SOW (czynny udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego i monitorowanie na bieżąco losów rodziny, do momentu opuszczenia ośrodka).

W przypadku powzięcia informacji o występujących nieprawidłowościach w rodzinie lub zagrożeniu przemocą domową, pracownicy socjalni informują o tym fakcie odpowiednie służby i czynnie uczestniczą w toczącym się postępowaniu.

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie:**

W 2008 roku tut. Ośrodek aktywnie współpracował z osobami i instytucjami działającymi na rzecz rodziny i dziecka (szkoły, przedszkola, pedagodzy szkolni, rady rodziców, kuratorzy zawodowi i społeczni, PCPR, policja, prokuratura, placówki opiekuńczo – wychowawcze, placówki służby zdrowia, poradnie psychologiczne – pedagogiczne, Rodzinny Ośrodek Diagnostyczny, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, placówki wsparcia dziennego). Działania te miały na celu zdiagnozowanie problemów opiekuńczo – wychowawczych w konkretnych rodzinach oraz opracowanie programu naprawczego.

Projekt nr 2: Usługi poradnicze, wspierające i edukacyjne.

Usługi poradnicze, wspierające i edukacyjne prowadzone są przez pracowników tut. Centrum na bieżąco. Pracownicy udzielają porad wszystkim osobom zwracającym się o pomoc. Często wysłuchanie, poinformowanie oraz pokierowanie do

właściwego specjalisty powoduje, iż zagubiona osoba zaczyna samodzielnie działać, przerywa swoją bierność i podejmuje próbę walki z problemem.

Istotą tego projektu jest właściwe rozeznanie problemu osoby zwracającej się o pomoc i profesjonalne pokierowanie do odpowiedniej placówki, zajmującej się rozwiązywaniem poszczególnych spraw, tj. Sąd Rodzinny, Policja, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Ośrodki Pomocy Społecznej, Zakłady Opieki Zdrowotnej.

Tut. Centrum prowadzi również pomoc w formie poradnictwa specjalistycznego, z którego korzystają potrzebujący pomocy w sposób systematyczny.

Niestety z uwagi na brak środków finansowych nadal nie było możliwości zatrudnienia psychologa.

*** Dom Dziecka:**

Dom Dziecka ma być w założeniu miejscem realizacji usług poradniczych i edukacyjnych, do czego lokalowo jest przygotowany.

- Wspiera rodziny, których dzieci trafiły do placówki, w radzeniu sobie z problemami,
- umacniania więzi pomiędzy poszczególnymi członkami rodziny, głównie między rodzicami i dziećmi,
- ściśle współpracuje z instytucjami wspomagającymi rodziny dzieci przebywających w naszej placówce (PCPR, OPS, Sąd, Policja, pedagog, psycholog, kurator sądowy, RODK),
- udostępnia lokal w celu organizacji szkoleń, realizacji projektów systemowych.

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie:**

Rodziny z problemem alkoholowym mogą korzystać z porad psychologa oraz terapeuty ds. uzależnień. W ramach realizacji Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii i Przemocy rodziny mogą korzystać z porad psychiatry. W celu rozwiązywania problemów rodzin bezrobotnych powołano Klub Integracji Społecznej, realizuje się również program prac społecznie użytecznych. Jednym z elementów szkoleniowych prowadzonych w KIS jest terapia psychologiczna. Terapia ta wpływa pozytywnie na funkcjonowanie podopiecznego jak i całej rodziny. W zakresie współpracy z rodzinami zastępczymi z terenu naszej gminy prowadzi się nadzór nad tymi rodzinami oraz nadzór socjalny.

*** Ośrodek Pomocy Społecznej w Tucholi:**

Rodzinom mającym trudności w wykonywaniu swoich zadań udziela się pomocy szczególnie w formach:

- poradnictwa,
- pracy socjalnej,
- dożywiania w szkole,
- zbiórki odzieży lub innych potrzebnych artykułów , czy sprzętów,
- finansowanie wycieczek szkolnych dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjum, a także współdziałanie w zorganizowaniu innych form wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży,

- pomocy finansowej.

W celu dokonywania skuteczniejszej analizy i oceny negatywnych zjawisk zachodzących wewnątrz rodziny, pracownicy socjalni uczestniczą w szkoleniach i konferencjach, które podnoszą ich kompetencje i wiedzę w tym zakresie.

*** Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych:**

Bieżące prowadzenie poradnictwa pedagogicznego, pedagogizacja rodziców z nastawieniem na wskazanie placówek wspierających rodzinę w problemach wychowawczych i rodzinnych z określeniem ich specjalizacji (wykaz placówek i instytucji lokalnych oraz ogólnopolskich z adresami i numerami telefonów).

*** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kęsowie:**

W 2008 r. GOPS w Kęsowie prowadzi poradnictwo specjalistyczne w ramach Klubu Integracji Społecznej (prawnik, psycholog, doradca zawodowy).

*** Sąd Rejonowy i Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej:**

Kuratorzy zawodowi Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Tucholi we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi są w stałym kontakcie w zakresie pomocy rodzinie i dziecku oraz przy rozwiązywaniu problemów poszczególnych podopiecznych. Służą również poradnictwem zawodowym.

*** Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych:**

ZSLiA wspiera rodziców (opiekunów prawnych) w radzeniu sobie z problemami wychowawczymi, prowadzi poradnictwo pedagogiczne. Działania te realizowane są przez pedagogizację rodziców z nastawieniem na wskazanie placówek wspierających rodzinę w problemach wychowawczych i rodzinnych z określeniem ich specjalizacji (wykaz placówek i instytucji lokalnych oraz ogólnopolskich z adresami i numerami telefonów).

Projekt nr 3: Rodzinna opieka zastępcza jako forma wspierania rodziny.

Zadania związane z rodzinami zastępczymi są w pełni realizowane. Na terenie powiatu tucholskiego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia funkcjonowało 46 rodzin zastępczych opiekujących się 59 dziećmi, w tym:

- 1 zawodowa rodzina zastępcza o charakterze pogotowia rodzinnego – 6 dzieci,
- 1 zawodowa niespokrewniona z dzieckiem wielodzietna rodzina zastępcza – 3 dzieci,
- 8 rodzin niespokrewnionych z dzieckiem – 13 dzieci,
- 35 rodzin spokrewnionych z dzieckiem – 40 dzieci.

W 2008 r. 13 dzieci z terenu powiatu tucholskiego przebywało w 9 rodzinach na terenie innych powiatów. Wszystkie rodziny objęte są pomocą finansową, poradniczą i wspierającą zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej.

Z uwagi na rosnącą ilość powstających na terenie powiatu tucholskiego rodzin zastępczych, głównie spokrewnionych, zaistniała konieczność świadczenia przez pracownika socjalnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi pomocy socjalnej.

*** Dom Dziecka:**

Sposób realizacji :

- przyjmowanie i praca z dziećmi z rodzin, które mimo wysiłków włożonych w pracę z nimi, nadal nie spełniają swoich podstawowych zadań,
- współpraca z rodziną naturalną dziecka przebywającego w Domu Dziecka w kierunku jego powrotu do domu rodzinnego (w 2008 roku powróciło troje dzieci),
- współpraca z ośrodkami adopcyjno – opiekuńczymi .

Projekt nr 4: Punkt Interwencji Kryzysowej w Tucholi.

***Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie:**

Do hostelu Ośrodka ofiara przemocy zostaje przyjęta bez skierowania i bez względu na dochód. Ośrodek przygotowany jest na przyjęcie na pobyt całodobowy dziesięciu osób. W części mieszkalnej są 3 pokoje noclegowe. Czasowe schronienie ma na celu izolację od sprawcy i zapewnienie bezpieczeństwa ofiarom przemocy. Zgodnie z obowiązującymi przepisami osoby mogą przebywać w ośrodku 3 miesiące z możliwością przedłużenia w szczególnych przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie. Osoba doznająca przemocy otrzymuje pomoc psychologiczną, prawną, medyczną i wsparcie. Zespół pracowników i specjalistów SOW rozpoznaje i opracowuje indywidualny plan pomocy mający na celu przezwyciężenie sytuacji kryzysowej wynikającej z występowania przemocy domowej, działanie to podejmowane jest m. in. poprzez nawiązanie współpracy z najbliższą rodziną ofiary oraz instytucjami.

W zakresie potrzeb bytowych Ośrodek zapewnia:

- całodobowy pobyt dla 10 osób,
- trzy pokoje wyposażone w niezbędny sprzęt, max dla 3 osób w jednym pomieszczeniu,
- wspólne pomieszczenie do pobytu dziennego,
- miejsce zabaw dla dzieci – świetlica,
- pomieszczenie do nauki,
- ogólnodostępną łazienkę wyposażoną w sposób umożliwiający korzystanie przez osoby dorosłe i dzieci, odpowiednio łazienka na pięć osób,
- ogólnodostępną kuchnię,
- pomieszczenie do prania i suszenia w pełni wyposażone.

Ponadto Ośrodek zapewnia wyżywienie, odzież i obuwie oraz środki higieny osobistej i środki czystości.

Osoby przebywające w hostelu Ośrodka w 2008 roku:

Liczba osób przebywających w hostelu SOW w 2008 r.		
Ogółem osób	Osoby dorosłe	Dzieci
30	12 w tym: kobiet - 12 mężczyzn - 0	18

Liczba prowadzonych spraw:

- 2008 rok – 93 sprawy

Rodzaje udzielanej pomocy:

Pomoc psychologiczna - 2008 rok – skorzystało 187 osób, liczba porad – 350

Pomoc prawna - 2008 rok – skorzystały 124 osoby, liczba porad – 155

Praca socjalna i wsparcie – na bieżąco

Pomoc medyczna psychiatra – w zależności od potrzeb, 29 konsultacji - 2008 rok – w trakcie psychoterapii 10 osób.

Dnia 09.09.2008 r. w SOW zorganizowano szkolenie dla pracowników społecznych Powiatu Tucholskiego pt. „Pomoc ofiarom i sprawcom przemocy”, na którym przedstawiono metody i sposoby pracy z ofiarami, i sprawcami przemocy.

W ramach realizacji rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej” zorganizowano szkolenie pt. „Przeciwdziałanie przemocy w środowisku lokalnym” w dniach 11 – 12 września 2008 r. Realizatorem szkolenia było Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Niebieska Linia. W szkoleniu wzięli udział pracownicy SOW w Tucholi, dzielnicowi Komendy Powiatowej Policji w Tucholi oraz pełnomocnik Burmistrza Tucholi ds. profilaktyki z zakresu uzależnień i przemocy w rodzinie, łącznie 16 osób.

W dniach 15.10.2008 r., 22.10.2008 r. oraz 29.10.2008 r. zorganizowano spotkanie dla funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Tucholi dotyczące przedstawienia aktualnej działalności Ośrodka.

Od 29.10.2008 r. realizowane były spotkania grupy wsparcia dla osób doznających przemocy. Zajęcia kierowane były do kobiet – ofiar przemocy w rodzinie. Organizowane były cotygodniowe spotkania grupowe z psychologiem i pracownikiem socjalnym w celu udzielania profesjonalnego wsparcia.

Przez okres od 04.07.2008 r. do 31.12.2008 r. odbywały się także spotkania grupy terapeutycznej dla kobiet doznających przemocy w ramach programu „Razem Bezpieczniej” realizowanego przez Starostwo Powiatowe w Tucholi. W ramach powyższego programu w Ośrodku odbyły się również warsztaty pt. „Po nitce do kłębka, czyli Ja w konflikcie”. Podczas tych warsztatów, „po kłębku konfliktu” uczestniczki poznawały siebie, odpowiadając sobie na pytania: czym jest konflikt? w jaki sposób narasta? jakie płyną z zaistnienia konfliktu zarówno trudności jak i szanse? jakie są sposoby reagowania na konflikt?

Od 2008 r. w Ośrodku prowadzone były również mediacje rodzinne. Mediacja to pozasądowa metoda rozwiązywania sporów. Celem mediacji jest pomoc stronom konfliktu w osiągnięciu dobrowolnego, obustronnie korzystnego i akceptowalnego

rozwiązania kwestii spornych. Mediacja to postępowanie, w którym bezstronna i neutralna osoba trzecia wspomaga komunikację oraz działania stron zmierzające do rozwiązania problemu i wypracowania ugody. W mediacji to strony decydują, czy i na jakich warunkach spór zostanie rozwiązany. Rolą mediatora jest wspieranie ich w procesie dochodzenia do porozumienia.

*** Komenda Powiatowa Policji w Tucholi:**

W celu poprawy stanu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży oraz rodzin z problemem przemocy domowej kontynuowana jest współpraca z PCPR, OPS oraz Kuratorami Zespołu Kuratorów Sądu Rejonowego w Tucholi. Wspólnie z członkami GKRPA kontrolowano punkty handlowe i gastronomiczne sprzedająca alkohol i przestrzegano sprzedawców o skutkach prawnych przy sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 r. ż. Informowano również o możliwości żądania okazania dokumentu tożsamości celem ustalenia wieku kupującego.

W ramach współpracy z Kuratorami kontrolowano rodziny patologiczne objęte nadzorem kuratorskim oraz ujęte jako zagrożone przemocą w rodzinie. Pracownicy socjalni Ośrodków Społecznych na bieżąco przekazują dzielnicowym wszelkie informacje dotyczące nadużywania alkoholu przez podopiecznych, sytuacji dzieci oraz uwagi co do zauważonych przejawów patologii społecznej. Współpraca z tymi pracownikami pozwala na szerokie monitorowanie sytuacji w rodzinach objętych nadzorem dzielnicowego.

Projekt nr 5: Mieszkanie chronione dla osób opuszczających placówki opiekuńczo - wychowawcze i rodziny zastępcze.

*** Dom Dziecka:**

Projekt ten nie może być realizowany w budynku Domu Dziecka z powodu braku miejsca. Dom osiągnął standard którego wymogi określa Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 r. i nie dysponuje wolnymi pomieszczeniami, które mogłyby pełnić funkcję mieszkań chronionych.

W takiej sytuacji projekt nr 5 może być wykonany jedynie w oparciu o pozyskane zasoby mieszkaniowe.

Wnioski:

„Podstawową siłą pedagogiczną jest dom rodzinny”.

— *Fiodor Dostojewski (1821-1881)*

Podsumowując, Zintegrowany System Pomocy Rodzinie i Dziecku na lata 2008 – 2014 jest kontynuacją działań Powiatu Tucholskiego w zakresie budowy systemu profilaktyki i opieki nad rodziną i dzieckiem. System ten wpisany w zadania PCPR – ów w założeniach ustawowych uwzględnia mankamenty dotychczasowego stanu rzeczy uznając, że rolą służb powiatowych jest spełnianie roli koordynatora systemu pomocy dziecku i rodzinie. System ten wymaga współdziałania na szczeblu powiatu wszystkich instytucji i organizacji udzielających wsparcia, podejmowania decyzji w oparciu o opinie zespołów specjalistów niezależnie od ich resortowej przynależności.

Zintegrowany System Pomocy Rodzinie i Dziecku jest również odpowiedzią na ciągle powracający problem rodzicielstwa zastępczego. Jest to tym bardziej konieczne, ponieważ na terenie naszego powiatu nie ma rodzinnych domów dziecka.

Jednym z głównych celów tego systemu jest wsparcie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie – w miarę możliwości – do ich życiowego usamodzielnienia i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka a także zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej.

Niepokojąca fala zjawisk patologicznych oraz wzrost bezrobocia przyczynia się do powstawania wielu sytuacji konfliktowych, których negatywne skutki najbardziej dotyczą dzieci. Dlatego aby zapobiec pogłębianiu się kryzysu i narastaniu problemów w rodzinach niezbędne jest utworzenie profesjonalnego, sprawnie funkcjonującego systemu poradnictwa przeciwdziałającego zjawisku patologii a w szczególności przestępczości, uzależnieniom, przemocy w rodzinie itp.

Podpisała: Kierownik

Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
mgr Joanna Hanczewska

Opracowała:

mgr Kinga Cisewska - Kawczyńska
stanowisko ds. organizacyjnych
związanych z wdrażaniem
powiatowych programów społecznych